



gemeente Bronckhorst

Programmabegroting 2013-2016



Inhoudsopgave

1	ALGEMEEN	1
1.1	Leeswijzer	2
1.2	Nota van aanbidding	4
2	BELEIDSBEGROTING	7
2.1	Programma's	8
2.1.1	Programma 1 Besturen	9
2.1.2	Programma 2 Wonen en werken	15
2.1.3	Programma 3 Ontspannen	21
2.1.4	Programma 4 Leren	25
2.1.5	Programma 5 Zorgen	28
2.1.6	Programma 6 Beheren	33
2.1.7	Programma 7 Middelen	38
2.2	Paragrafen	44
2.2.1	Paragraaf Lokale heffingen	45
2.2.2	Paragraaf Weerstandsvermogen	48
2.2.3	Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	51
2.2.4	Paragraaf Financiering	56
2.2.5	Paragraaf Bedrijfsvoering	60
2.2.6	Paragraaf Verbonden partijen	67
2.2.7	Paragraaf Grondbeleid	78
2.2.8	Paragraaf Toekomst Bestendig Bronckhorst (TBB)	83
3	FINANCIËLE BEGROTING	111
3.1	Overzichten baten en lasten 2013 - 2016	112
3.1.1	Baten en lasten 2013 per programma	113
3.1.2	Baten en lasten 2013 - 2016 per programma	115
3.1.3	Overzicht incidentele baten en lasten 2013 - 2016 per programma	116
3.2	Begroting baten en lasten 2013 op kostensoorten	117
3.2.1	Overzicht baten en lasten op kostensoorten	118
3.2.2	Toelichting	119
3.3	Financiële positie 2013 - 2016	124
3.3.1	Toelichting meerjarenbeeld	125
3.3.2	Balanspositie	132
4	BIJLAGEN	138
4.1	Kerngegevens	139
4.2	Samenstelling bestuursorganen	140
4.3	Voorstellen eenmalige projecten	143
4.4	Recapitulatie TBB	145
4.5	Verloop algemene reserve 2013 - 2016	146
4.6	Overzicht producten per deelprogramma	148

1 **ALGEMEEN**

1.1 Leeswijzer

Dit jaar staan in de programmabegroting de TBB-maatregelen centraal; in paragraaf 2.2.8 (paragraaf Toekomstbestendig Bronckhorst). Omdat de thema's van de TBB-visie "duurzaam en betrokken" niet 1-op-1 passen in de (deel)programma's, hebben wij ervoor gekozen om de TBB-maatregelen te volgen in de paragraaf Toekomstbestendig Bronckhorst en u daar hierover te informeren. Dit komt niet terug onder (deel)programma's omdat er dan dubbelingen in de begrotingsinformatie komen. In de (deel)programma's worden wel de ontwikkelingen in geld getoond.

Deze programmabegroting bestaat uit een beleidsplan met zes raadsprogramma's en een programma met de dekkingsmiddelen, acht paragrafen, de financiële begroting en een aantal bijlagen. Het vaststellingsbesluit treft u aan bij het raadsvoorstel.

De programma's (2.1)

In deze begroting zijn de zes programma's opgenomen met daarbinnen een aantal deelprogramma's. Daarnaast hebben wij één programma toegevoegd waarin u in één oogopslag de herkomst van dekkingsmiddelen vindt en de nieuwe voorstellen voor bedrijfsvoering.

Elk programma begint met een deel, waarin de missie, de bestuurlijke context en de kaderstellende nota's aan bod komen. Per deelprogramma worden de doelstellingen uit het raadsprogramma genoemd (wat willen wij bereiken). In de programmabegroting zijn géén indicatoren opgenomen, niet per deelprogramma en ook niet per programma. Voor het bereiken van stuurgegevens loopt een pilot van de Griffie op het gebied van vergunningen. Elk programma sluiten wij af met financiële informatie in duizendtallen (wat mag het kosten).

In het bestaande beleid zijn de besluiten van de Perspectiefnota 2013 - 2016 al verwerkt (autonome ontwikkelingen, vervangingsinvesteringen en TBB-maatregelen). Dit geldt vanaf nu ook voor de projecten die bekostigd worden met een bijdrage uit de algemene reserve (incidentele projecten). Wij benoemen de projecten bij het betreffende programma; de TBB-maatregelen vindt u terug in de paragraaf Toekomstbestendig Bronckhorst. Wij lichten de bijzonderheden niet uitputtend toe. Wij benoemen alleen de grotere verschillen van de lasten en baten van 2013 vergeleken met de stand van de begroting 2012 inclusief begrotingswijzigingen (tot 1 augustus 2012). In die financiële overzichten staat een + voor lasten en een - voor baten. Voor het verhogen van de leesbaarheid zijn de vermelde cijfers in tabellen en opstellingen in euro's maal 1.000 tenzij anders vermeld.

De paragrafen (2.2)

In de zeven verplichte paragrafen beschrijven wij kort het beleid ten aanzien van de beheersmatige aspecten van de organisatie. De inzet van de organisatie is gericht op een effectieve en efficiënte realisatie van uw programma's en heeft dus betrekking op meerdere programma's. Door deze zeven beheersmatige onderwerpen apart in paragrafen op te nemen, krijgen deze aspecten ook de aandacht. Deze aanpak kiezen wij ook voor het monitoren van de uitwerking van de TBB-maatregelen. Deze, niet verplichte paragraaf, voegen wij voor het eerst toe als achtste paragraaf aan de programmabegroting.

De financiële begroting (3)

Dit deel van de programmabegroting is identiek aan de jaarrekening in de programmarekening. In aansluiting op uw wens om op hoofdlijnen te sturen, zijn de budgettotalen per programma opgenomen in paragraaf 3.1. De totalen per programma vormen het autorisatieniveau. Om u ook te informeren over de inzet per deelprogramma volgens uw financiële verordening, hebben wij deze budgetten als detaillering zichtbaar gemaakt in het onderdeel "wat mag het kosten" bij de programma's. Dit jaar laten wij voor

het eerst de ontwikkeling van lasten en baten op kostensoorten zien (paragraaf 3.2). In paragraaf 3.3 vindt u de uitwerking van de financiën, gericht op de factoren die hebben geleid tot een stijgende of dalende lijn in de begrotingsruimte. Veel van de factoren gelden organisatiebreed; dus van toepassing voor alle programma's.

De bijlagen (4)

In de bijlagen zijn zes overzichten opgenomen, die ieder voor zich spreken.

1.2 Nota van aanbieding

Aan de leden van de raad,

Met het traject Toekomstbestendig Bronckhorst (TBB) anticiperen wij als gemeente op drie belangrijke ontwikkelingen: de demografische ontwikkelingen, de terugtrekkende overheid en minder financiële middelen. Dit doen wij in samenwerking met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Wij willen de kwaliteit van wonen, werken en recreëren voor de huidige en toekomstige inwoners van Bronckhorst behouden en verbeteren, op een manier die ook passend is in de toekomst van onze gemeente. Bij de behandeling van de perspectiefnota 2013 - 2016 heeft u als raad hiervoor de concrete uitwerking van de TBB-visie "Duurzaam en betrokken" in maatregelen besproken en vastgesteld. Om de maatregelen te kunnen volgen, "herbergt" deze concept programmabegroting twee begrotingen: één volgens de raadsindeling (programma's) en één volgens de TBB-thema's (paragraaf 2.2.8 Toekomstbestendig Bronckhorst). In de raadsprogramma's komen dan ook niet meer de maatregelen aan bod die binnen een TBB-thema vallen. Die vindt u in de paragraaf.

In deze concept programmabegroting 2013 – 2016 hebben wij de besluiten uit de perspectiefnota 2013 - 2016 verwerkt voor de periode 2013 - 2016. U neemt in deze begroting besluiten over het begrotingsjaar 2013. De financiële meerjarenbegroting voor 2014 tot en met 2016 is informatief van aard, maar wel belangrijk voor een oordeel over duurzaam financieel beleid. Ontwikkelingen in 2013 kunnen immers leiden tot andere prioriteitstellingen in latere jaren. Conclusie is dat ondanks enkele donkere wolken er wel een zonnetje zichtbaar is.

Na de doorrekening van de besluiten uit de perspectiefnota 2013 - 2016 is er sprake van een begrotingstekort van **€ 411.545 nadelig**. Dit beeld ontstaat na verwerking van de amendementen van de raad (stand na vaststelling perspectiefnota 2013 - 2016).

Hier bovenop komen de hogere lasten van ontwikkelingen in de periode april 2012 tot augustus 2012. Hiervoor doen wij u aanvullende voorstellen, waarmee wij een sluitende begroting 2013 realiseren. Om die sluitende begroting te realiseren is in ieder geval wel de instemming met de TBB-maatregel zwembaden door uw raad in het najaar 2012 een vereiste. In de financiële begroting, onderdeel begrotingsbeeld (paragraaf 3.3.1.1) gaan wij hier dieper op in.

Structureel begrotingsbeeld 2013 - 2016

In deze concept programmabegroting zijn de lasten en baten vanuit de begroting 2012 (peildatum 1 augustus 2012) doorgerekend naar de jaren 2013 – 2016 voor de autonome ontwikkelingen (lonen, prijzen en rente). Ook zijn de vervangingsinvesteringen, projecten, en TBB-maatregelen uit de perspectiefnota 2013 - 2016 verwerkt. Vervolgens zijn bijzondere afwijkingen van die stand verwerkt zoals algemene uitkering en leges bouwplannen en bestemmingsplannen. Helaas blijven de gevolgen van de rijksmaatregelen ook na de junicirculaire 2012 nog steeds onduidelijk. Wij verwachten dat wij pas meer zullen weten na de installatie van een nieuw kabinet en de meicirculaire 2013.

Voor de komende vier jaar is het begrotingsbeeld als volgt:

Begrotingsruimte

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
Volgens programmabegroting 2012 – 2013	- 280	- 1.169	- 2.367	- 2.369
Ontwikkelingen tot perspectiefnota 2012	- 1.581	- 2.274	- 1.797	- 1.942
TBB-maatregelen volgens perspectiefnota 2012	+ 1.948	+ 3.448	+ 5.443	+ 5.660
<i>Start begrotingsjaar 2013 (perspectiefnota)</i>	+ 87	+ 5	+ 1.279	+ 1.349
Effect amendementen op TBB-maatregelen	- 498	- 732	- 1.196	- 1.196
Na perspectiefnota 2013 – 2016	- 411	- 727	+ 83	+ 153
Doorrekening voor begroting 2013 (specificatie volgt)	- 15	+ 328	- 907	- 749
Toepassing TBB-maatregel zwembaden (voorstel)	+ 232	+ 464	+ 927	+ 927
Concept programmabegroting 2013 - 2016	- 194	+ 65	+ 103	+ 331

(+ = overschot; - = tekort)

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de begroting in meerjarenbeeld sluit, maar daarvoor moet uw raad eind 2012 alsnog instemmen met de TBB-maatregel zwembaden. Voor het meerjarenbeeld stellen wij voor om de OZB voor bedrijven naar 60% van het Gelders gemiddelde te brengen. Tot slot willen wij in 2013 eenmalig € 194.000 vanuit de algemene reserve inzetten. In onderstaand overzicht geven wij in grote lijnen aan welke financiële ontwikkelingen tot een bijstelling van de doorrekening voor de begroting hebben geleid:

Specificatie onderdeel doorrekening voor begroting 2013

Ontwikkelingen excl. voorstellen	2013	2014	2015	2016
Algemene uitkering	- 665	- 439	- 624	- 334
Latere invoering decentralisaties	+ 872	+ 800	- 322	- 400
Brandweerkazerne en werf Hengelo	- 51	- 108	- 178	- 167
Meerlasten bouw- en bestemmingsplannen	- 488	- 300	- 200	- 200
Nieuw beleid	- 10	- 50	- 200	- 200
Verval dividend NUON	-	-	-	- 164
Effecten CAO-afspraken 2012	- 95	- 75	-75	-77
Brandweerkosten BAW/VNOG	- 30	- 34	- 39	- 39
Technische wijzigingen	+ 191	+ 273	+ 470	+ 571
OZB-verhoging bedrijven (voorstel)	+ 260	+ 260	+ 260	+ 260
Wijzigingen begrotingsruimte na perspectiefnota 2012	- 15	+ 328	- 907	- 749

(+ = overschot; - = tekort)

Geplande investeringen

In de begroting 2013 – 2016 hebben wij ook de lasten verwerkt van de vervangingsinvesteringen en van de projecten in de ramingen. Voor de begroting 2013 maken deze deel uit van de geautoriseerde budgetten per programma. U vindt de vervangingsinvesteringen en de geraamde projecten ook terug bij de programma's bij het onderdeel "Wat kost het".

De projecten worden gefinancierd uit de algemene reserve. Hoewel de projectbudgetten in de begroting zijn verwerkt, gelden voor de besteding van projecten wel aanvullende eisen. De autorisatie is niet voldoende. Voor besteding moet nog een afzonderlijk raadsbesluit over het onderwerp zijn genomen.

De algemene reserve kent een drietal functies volgens de nota reserves en voorzieningen (2012). U leest hierover meer in de paragraaf 3.3. Ook in bijlage 4.5 ziet u het verloop van de algemene reserve.

De inzet van de algemene reserve voor de eenmalige projecten en voor de TBB-maatregelen geven het volgende beeld van de bestedingsruimte binnen de algemene reserve:

Bestedingsruimte algemene reserve per 1 januari

Functies algemene reserve	2013	2014	2015	2016	2017
Start 01-01	+ 37.700	+ 34.916	+ 33.933	+ 31.879	+31.449
Bufferfunctie	- 11.500	- 11.500	- 11.500	- 11.500	- 11.500
Inkomensfunctie	- 26.429	- 26.429	- 26.429	- 26.429	-26.429
Dekking inkomensfunctie door bestemmingsreserves en voorzieningen	+ 26.325	+ 25.046	+ 20.313	+ 18.428	+ 17.805
Vrije ruimte algemene reserve	+ 26.096	+ 22.033	+ 16.317	+ 12.378	+ 11.325

Risico's

Alle geraamde ontwikkelingen, zoals latere en snellere invoering budgetneutrale decentralisaties, moeten natuurlijk wel waargemaakt worden. Want de tijden van aanzienlijke meevallers zijn voorbij; die kwamen vooral uit de afwikkeling van de verkoop van de NUON-aandelen. Maar de laatste rentebaten (ESCROW-uitkering) daarvan hebben wij in 2012 ontvangen (tweede tussenrapportage 2012).

Een sluitende begroting betekent niet dat daarmee alle problemen voor 2013 weg zijn. Net als in veel andere gemeenten blijven risico's bestaan. Wij zien op korte termijn de volgende risico's:

- Rijksmaatregelen (ontwikkeling algemene uitkering, decentralisatie Wwnv, decentralisatie begeleiding AWBZ, decentralisatie Jeugdzorg, Wet houdbare overheidsfinanciën en Schatkistbankieren)
- Eigen maatregelen (invulling RUD-organisatie, grondexploitatie, bouw brandweerkazerne met werf)
- Marktinvoeden (demografische ontwikkelingen, aanvragen Wet maatschappelijke ondersteuning en aanvragen Wet werken en bijstand)

Wij benaderen de genoemde risico's met een pro-actieve houding. Ook de andere risico's voor onze gemeente hebben binnen ons risicomangement onze aandacht. Voor het opvangen van de risico's reserveren wij € 11,5 mln. van de algemene reserve (bufferfunctie). In de paragraaf weerstandsvermogen (paragraaf 2.2.2) laten wij u zien dat dit bedrag op basis van huidige inzichten meer dan voldoende is. Ook in de financiële begroting, onderdeel risico's (paragraaf 3.3.1.3) gaan wij op de risico's in.

Raadsbehandeling concept programmabegroting 2013 - 2016

Op woensdag 24 oktober 2012 is er de mogelijkheid voor het stellen van technische vragen (overlegmoment). Behandeling in de raadscommissie is voorzien voor donderdag 1 november 2012 en behandeling in de gemeenteraad staat gepland voor donderdag 8 november 2012.

Hengelo Gld, 2 oktober 2012

Burgemeester en wethouders van Bronckhorst,

de secretaris,

de burgemeester,

A.H. van Hout

H.A.J. Aalderink

2 BELEIDSBEGROTING

2.1 Programma's

2.1.1 Programma 1 Besturen

2.1.1.1 Algemeen

Missie

Bronckhorst streeft een bestuur na dat integer handelt ten dienste van de samenleving en vanuit betrokkenheid bij de burgers, daarbij rekening houdend met de eigen verantwoordelijkheid van de burgers.

Context en achtergrond

De eisen die de burgers stellen aan hun bestuur en aan de kwaliteit van de dienstverlening nemen toe. Vanuit de rijksoverheid komen meer taken en vanuit de provincie meer plannen naar de gemeente toe, maar minder middelen om alle taken op de huidige wijze te vervullen. Bronckhorst wil een gemeente zijn die goed inspeelt op de maatschappelijke ontwikkelingen, die een manier van dienstverlening heeft die aansluit bij de verwachtingen van burgers en bedrijven en past binnen de gemeentelijke financiën. Dit betekent dat Bronckhorst kritisch volgt in welke situaties welke rol en vorm van samenwerking nodig is. Naar inwoners toe en binnen samenwerkingsverbanden. Samenwerking met mede-overheden kan op regionaal niveau zijn, maar ook samenwerking binnen het verband van de P-10 in Nederland of binnen Europees verband. Van de burger verwachten wij dat hij een bijdrage levert aan de kwaliteit van de samenleving.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord "Samen bouwen aan een betrokken, solide en duurzaam Bronckhorst" (2010)
- Financiële verordening (2008)
- Agenda Achterhoek 2020 (2011)
- Visie TBB "Duurzaam en betrokken" (2011)
- Evenementenbeleid (2006)
- Integraal veiligheidsbeleid (2008)
- Handhavingsprogramma (2008)
- Beleidsplan Brandweer Achterhoek West 2011 - 2015 (2011)

Deelprogramma's

1A Bestuurscultuur

1B Samenwerking met mede-overheden

1C Dienstverlening

1D Openbare orde, veiligheid en handhaving

2.1.1.2 Deelprogramma 1A BESTUURSCULTUUR

Portefeuillehouder dhr. H.A.J. Aalderink

Ambtelijk trekker dhr. P.C.M. van Gog

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen

Betrokken bestuur

- Wij hebben als college direct contact met de dorpsbelangenorganisaties. Dit hebben wij door met ze in gesprek te gaan tijdens collegebezoeken, maar ook tijdens overleggen met alle dorpsbelangenorganisaties gezamenlijk. Wij bezoeken, voor zover dat mogelijk is, evenementen in onze gemeenten. Via beide initiatieven komen wij in gesprek met inwoners en organisaties.

- Wij vinden betrokkenheid tussen college en raad belangrijk en informeren u niet alleen over zaken die de raad aangaan, maar ook over belangrijke college-aangelegenheden. Dit doen wij door de besluitenlijsten voor u beschikbaar te stellen en door aparte memo's en notities voor actieve informatievoorziening aan u te zenden.
- De onderzoeken van de Rekenkamer zijn voor ons aanvulling op onze eigen onderzoeken.

Solide bestuur

- Wij maken afspraken en komen deze na. Hierop zijn wij aanspreekbaar in de formele vergaderingen, maar ook in de informele sfeer bij bijeenkomsten met burgers en bedrijven.
- Wij nemen tijdige besluiten die passen bij onze visie en vastgestelde beleidsdocumenten. Incidenteel blijft maatwerk mogelijk.

Duurzaam bestuur

- Wij werken samen met betrokken partijen de maatregelen uit, die bij de behandeling van de perspectiefnota 2013 - 2016 zijn aangenomen. Vervolgbesluiten hierover zullen op onderdelen zorgen voor concreetheid op inhoud. In totaliteit moeten ze leiden tot een sluitende meerjarenbegroting.

2.1.1.3 Deelprogramma 1B SAMENWERKING MET MEDE-OVERHEDEN

Portefeuillehouder dhr. H.A.J. Aalderink / mw. J.I.M. Steffens

Ambtelijk trekker dhr. P.C.M. van Gog

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen

Gemeentegrensoverschrijdende vraagstukken oplossen

- Wij voeren samen met de andere gemeenten van de Regio Achterhoek de Agenda Achterhoek 2020 uit. Die agenda wordt gevuld vanuit de werkplaatsen Innovatieve economie, Slim & snel verbinden, Vitale leefomgeving en Natuur & landschap. De projecten worden door portefeuillehoudersoverleggen met de individuele gemeenten kortgesloten in collegebesluiten.
- Met volkshuisvesting en de drie decentralisaties als voorbeeld zullen wij steeds meer Achterhoekbreed aan beleidsontwikkeling én binnen taken werken. Over vorm, inhoud en snelheid ontwikkelen wij bij ieder voorstel een aanpak.
- Bij aangetoonde toegevoegde waarde van samenwerking zullen wij overgaan tot schaalvergroting voor de uitvoering van gemeentelijke taken.
- Bij onze samenwerkingsverbanden blijven wij aandacht vragen voor de financiële situatie bij de gemeenten.

Aandacht voor Europa

- Met veel belangstelling volgen wij binnen Regiomarketing via de Regio Achterhoek de mogelijkheden voor Europese subsidies omdat landelijk en provinciaal de subsidiestromen lijken op te drogen.

2.1.1.4 Deelprogramma 1C DIENSTVERLENING

Portefeuillehouder dhr. H.A.J. Aalderink
Ambtelijk trekker mw. C.H. van den Brink

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen

Goede dienstverlening aan de burger

- Wij laten de burger vrij in zijn keuze langs welke weg (schriftelijk, telefonisch, elektronisch of persoonlijk) hij contact opneemt met de gemeente. In het telefonisch of persoonlijk contact benaderen wij klanten servicegericht; de burger kan met alle vragen terecht bij één afdeling. Wij zijn 39 uur per week geopend voor onze burgers.
- De gemiddelde wachttijd aan de balie bedraagt maximaal 15 minuten en wij handelen het grootste deel van de klantcontacten aan de balie af zonder verwijzing naar een collega (vakspecialist) door zoveel als mogelijk met standaard werkprocessen te werken. De bezetting van de publieksbalie stemmen wij af op de hoeveelheid klanten.

Gebruik van het digitale kanaal

- Via het digitale kanaal stellen wij steeds meer producten beschikbaar. Via de website kunnen burgers een afspraak te maken voor het aanvragen van diverse producten.

Administratieve lastenverlichting

- Wij blijven inzetten op afschaffen van overbodige regelgeving en reduceren van overbodige administratieve handelingen. Wij vragen de burger niet meer steeds opnieuw om gegevens te verstrekken die wij zelf al in huis hebben. Wij werken hierin samen met andere overheden en instanties.
- In 2013 zal er geen overschrijding van behandeltermijn van omgevingsvergunningen plaatsvinden.

2.1.1.5 Deelprogramma 1D OPENBARE ORDE, VEILIGHEID EN HANDHAVING

Portefeuillehouder dhr. H.A.J. Aalderink
Ambtelijk trekker mw. H. Tomassen

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen

Veilige leef-, werk- en recreatieve omgeving creëren

- De brandweezorg wordt door het cluster Brandweer Achterhoek West (BAW) uitgevoerd. Het zorgdragen voor de fysieke veiligheid blijft een verantwoordelijkheid van de gemeente.
- De BAW staat voor meer dan alleen branden blussen en het bestrijden van andere incidenten. Als onderdeel van de Veiligheidsregio Noord- en Oost- Gelderland (VNOG) en in nauwe samenwerking met de gemeentelijke organisaties van Bronckhorst, Doetinchem, Montferland en Oude IJsselstreek vervult zij verschillende taken op het gebied van de fysieke veiligheid.
- De BAW verricht ook inspanningen om onveilige situaties te voorkomen en beperken, om zo een veiligere woon-, werk- en verblijfomgeving voor de burgers te creëren. Leidend daarbij is het Beleidsplan 2011 - 2015.
- De taken van de BAW zijn omschreven in artikel 3 van de Wet veiligheidsregio's, namelijk a) het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al wat dat daarmee verband houdt

en (b) het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand.

- Voor de handhaving volgen wij de prioriteiten in het handhavingprogramma samen met politie en de vakgebieden ruimtelijke ordening, bouwen, milieu en APV.

De veiligheid van inwoners bevorderen en handhaven

- De BAW heeft in het beleidsplan haar strategische koers voor de komende jaren bepaald (de negen ambities). Die koers past bij de landelijke ideeën van "De Brandweer over morgen" en de daarin uitgestippelde koers. Het idee daar achter is dat in de komende jaren de brandveiligheid wordt vergroot door fundamenteel te vernieuwen in plaats van te verbeteren. De nadruk komt meer op het voorkomen van branden en onveilige situaties te liggen door bijvoorbeeld meer voorlichting en bedrijfsbezoeken. Daarbij kijken wij samen met de andere BAW-partners naar risico's en niet alleen naar regels. Eigen verantwoordelijkheid en risicobewustzijn zijn voor ons hierbij leidend.
- In 2013 werken wij verder aan de clustervorming en nemen wij besluiten over de overgang van vrijwilligers, materieel en eventueel huisvesting naar de VNOG. De BAW blijft energie steken in de geoefendheid en opleidingen van haar vrijwilligers, in goed materieel en in degelijke huisvesting.
- De BAW geeft de samenhang in het veiligheidsbeleid vorm in samenwerking met de colleges, gemeenteraad, de overige clusters in de Veiligheidsregio en de collega hulpverleningsdiensten.
- Wij geven zelf samenhang in het veiligheidsbeleid vorm in samenwerking met de raad, de DBO's en de hulpverleningsdiensten.

2.1.1.6 Wat mag het kosten

PROGRAMMA BESTUREN	Rekening	Begroting				
	2011	2012 (na wijz.)	2013	2014	2015	2016
totaal lasten						
bestuurscultuur	2.059	5.646	5.674	5.550	5.575	5.553
samenwerking met mede-overheden	56	278	390	370	370	368
dienstverlening	1.967	2.749	2.792	2.806	2.742	2.742
openbare orde, veiligheid en handhaving	2.258	2.297	2.427	2.388	2.449	2.408
totaal lasten	6.341	10.970	11.282	11.113	11.136	11.071
totaal baten						
bestuurscultuur	-1	0	0	0	0	0
samenwerking met mede-overheden	-1	0	0	0	0	0
dienstverlening	-639	-628	-640	-640	-640	-640
openbare orde, veiligheid en handhaving	-35	0	0	0	0	0
totaal baten	-676	-628	-640	-640	-640	-640
Saldo	5.665	10.342	10.642	10.473	10.496	10.431

Bestaand beleid

Het verschil met 2012 bedraagt € 300.000 nadelig. De verderop genoemde projecten voor 2013 (€ 85.000) zijn verwerkt ten laste van de reserve. Binnen dit programma doen zich verder drie bijzonderheden voor die al wel via afzonderlijke voorstellen aan uw raad zijn voorgelegd. Zo wordt de bijdrage aan Regio Achterhoek nu volledig verantwoord onder deelprogramma Samenwerking met mede-overheden (1B), terwijl voorheen ook binnen

andere deelprogramma's hiervoor budgetten stonden (€ 122.000). De Regio doet vanaf 2013 alleen nog Agenda 2020 (van bijdrage 53%) en regiomarketing (van bijdrage 47%). De inwonerbijdrage voor het brandweercluster Achterhoek West stijgt omdat vanaf 2013 de organisatiekosten voor rekening van de gemeente komen (ondersteuningskosten zoals salarisadministratie, e.d.) en hogere inflatie (2,5%). Hiertegenover staan lagere gemeentelijke organisatiekosten. De voorbereidingskosten voor de bouw van de kazerne in Hengelo (vervangingsinvestering) komen daar nog bovenop (€ 51.000).

TBB-maatregelen (verwerkt)

Alle deelprogramma's vallen onder het thema Dienstverlening van de TBB-visie "Duurzaam en betrokken". In de paragraaf Toekomstbestendig Bronckhorst (paragraaf 2.2.8) bespreken wij alle maatregelen, de stand van zaken daarbij en de financiële gevolgen daarvan voor 2013 per thema.

Vervangingsinvesteringen

Wij hebben in het bestaand beleid de financiële gevolgen van de vervangingsinvesteringen verwerkt. Binnen het programma Besturen gaat het om volgende investeringen:

Vervangingsinvesteringen

Omschrijving	I	Jaar	T	2013	2014	2015	2016
1A Laptop raad (25x)	25.000	2014	4	-	625	7.500	7.188
1D motorspuitaanhanger	70.000	2014	15	-	1.750	8.167	7.933
1D Personenbus (2x)	70.000	2014	10	-	1.750	10.500	10.150
1D Update reserve tankautospuut (tas/biza/bt)	50.000	2014	10	-	1.250	7.500	7.250
1D Vervanging ademluchtapparatuur	54.500	2013	10	1.363	8.175	7.903	7.630
1D Testbank ademluchtapparatuur	10.000	2014	10	-	250	1.500	1.450
1D Ademluchttoestellen	25.000	2015	10	-	-	625	3.750
1D C2000 communicatiemiddelen	175.000	2017	5	-	-	-	-
1D Nieuwbouw kazerne	2.211.000	2015	40	39.137	95.864	154.465	152.213
	2.690.500			40.500	107.914	198.160	197.564

Bedragen in €; I = investering; T = termijn in jaren

In 2014 worden opnieuw gemeenteraadsverkiezingen gehouden. Aan de nieuwe raadsleden stellen wij tablets ter beschikking. De brandweertaken worden uitgevoerd door het cluster Brandweer Achterhoek West, maar de investeringen in materieel blijven vooralsnog via de gemeentebegroting lopen. De brandweerinvesteringen betreffen rollend materieel, ademluchtapparatuur en bouw van de kazerne in Hengelo.

Projecten

Binnen het programma wordt een drietal projecten uitgevoerd. De eenmalige voorstellen worden bekostigd met een bijdrage vanuit de algemene reserve.

Jongerendebatten

De jongerendebatten van 2011/2012 zijn geëvalueerd. Uw raad heeft besloten deze debatten structureel te maken, zodat niet steeds om de twee jaar middelen gevraagd hoeven te worden.

Deelname Achterhoek Connect

Het project is onderdeel van de vastgestelde TBB-maatregelen en lichten wij toe in paragraaf 2.2.8 bij het thema Dienstverlening.

Berging vliegtuigwrak

Om een aantal redenen is de berging van een vliegtuigwrak nabij Velswijk van belang. Het is mogelijk dat zich in het wrak nog stoffelijke resten bevinden van bemanningsleden. Ook is het zeer waarschijnlijk dat zich tussen de wrakstukken nog zware explosieven bevinden en er kunnen zich nog milieuvervuilende stoffen in de bodem bevinden. Van de totale bergingskosten wordt 70% door het Rijk betaald. Het restant (€ 120.000) moet lokaal worden betaald. Het voorstel gaat ervan uit dat de gemeente zal zoeken naar partijen die mee betalen en dat de gemeente maximaal € 50.000 euro voor haar rekening neemt.

Projecten

Omschrijving	Invest (N)	Invest (P)	2013	2014	2015	2016
1A Jongerendebatten	30	30	15	-	15	-
1B Deelname Achterhoek Connect	20	20	20	-	-	-
1D Berging vliegtuigwrak	50	50	50	-	-	-
	100	100	85	-	15	-

N = nog te investeren bedrag; P = bedrag van N binnen komende 4 jaar

2.1.2 Programma 2 Wonen en werken

2.1.2.1 Algemeen

Missie

Bronckhorst wil een prettig woon- en werkklimaat behouden met oog voor sociale cohesie, het naoberschap, het verenigingsleven, de werkgelegenheid, rust en ruimte.

Context en achtergrond

De Achterhoek heeft te maken met bevolkingsdaling. Het aantal inwoners daalt nu al licht naar 37.238 (bijlage 4.1). Vanaf 2025 krijgt de Achterhoek ook te maken met een dalend aantal huishoudens. Daarnaast hebben Nederland en de Achterhoek te maken met een sterke vergrijzing en daarmee een andere vraag op de woningmarkt. De huidige economische ontwikkelingen vergroten de vraag naar betaalbare woningen. Tot slot staan wij aan de vooravond van grote bezuinigingen voor zowel gemeenten als wooncorporaties, die de investeringsmogelijkheden drastisch verkleinen. De woonopgave is groter, de mogelijkheden zijn kleiner.

De beroepsbevolking in Bronckhorst krimpt evenals in de regio Achterhoek. Toch zal door demografische ontwikkelingen in bepaalde sectoren ook een krapte aan arbeidskrachten ontstaan. Na 2020 zal de behoefte aan bedrijventerreinen afnemen.

Kaderstellende beleidsnota's

- Welstandsnota (2005)
- Kansen benutten in Bronckhorst (2006)
- Functies zoeken plaatsen zoeken functies (2006)
- Samen werken, samen leven (2006)
- Kernenbeleid (2007)
- Landschapvisie (2008)
- Woonvisie (2008)
- Grondbeleid (2009)
- Landschapsonwikkelingsplan Zutphen - Lochem - Bronckhorst (2009)
- Regionale woonvisie (2011)
- Nota Bovenwijkse Voorzieningen (2011)

Deelprogramma's

2A Wonen

2B Werken

2C Plattelandsontwikkeling

2D Leefbaarheid

2.1.2.2 Deelprogramma 2A WONEN

Portefeuillehouder dhr. A.A.L.M. Spekschoor

Ambtelijk trekker dhr. T.G. van der Kolk

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen

Optimale invulling van woonbehoeften van onze inwoners

- Wij vertalen de regionale woonvisie binnen twee jaar in een lokale (Bronckhorster) woonvisie en zullen daarvoor de prestatieafspraken met de beide woningcorporaties regelmatig actualiseren.
- Wij zetten gemeentelijke grondexploitaties grotendeels stop. Met corporaties kijken wij of er in relatie tot herstructurering voor deze, en b.v. vrijkomende locaties, slimme combinaties gemaakt kunnen worden.
- Wij willen de juiste woning op de juiste plaats. Via periodiek woonbehoefte onderzoek laten wij de woonwensen in beeld brengen en komen lokale verschillen in beeld. Ons lokale woningbouwprogramma wordt waar mogelijk hierop aangepast.
- Wij moeten de bestaande woningvoorraad aanpassen op gewenste woontypes, want 95% van de benodigde woningvoorraad 2020 staat er nu al. Daarmee zijn de mogelijkheden voor toevoegingen in de nieuwbouw beperkt.
- Wij monitoren continu de ontwikkelingen op de woningmarkt. Dit geeft inzicht in vraagdruk, vraaguitval en kwaliteit en kan mogelijk leiden tot aanpassing van het bouwprogramma in kwantitatieve en kwalitatieve zin.

Handhaven van voorzieningenniveau in de kernen

- Wij leggen het accent van woningbouw in de kernen Zelhem, Hengelo, Vorden en Steenderen op basis van de Woonvisie (Hummelo alleen woonzorgzones). Nadruk dient hier te liggen op behoefte aan nultredenwoningen.
- Wij handhaven alle harde, onherroepelijke capaciteit in vier hoofdkernen, waarbij inbreiden voor uitbreiden gaat. Alle exploitatiegebieden/plannen in B en C-kernen, die planologisch nog niet zijn vastgesteld, zullen wij schrappen. Uitzonderingen, mits goed gemotiveerd, zijn mogelijk.
- Wij willen de bestaande woningbouw eerst herstructuren, voordat er nieuw wordt toegevoegd.

Winkelvoorzieningen in de vier hoofdkernen

- Binnen de centrumvisies van de kernen Hengelo, Vorden, Zelhem en Steenderen hebben wij continu aandacht voor de winkelvoorzieningen, waarbij wij de grenzen van mogelijkheden van de gemeente onder ogen (moeten) zien. Het faciliterend karakter is dominant, voor het overige is de markt aan zet.

Op elkaar afstemmen van wonen, welzijn en zorg

- Bij de aanpassing van de lokale (Bronckhorster) woonvisie willen wij dat woon-zorg zones centraal staan.
- Bij het opstellen van bestemmingsplannen voor de bebouwde kommen toetsen wij de woonbehoefte van de inwoners aan de toekomstverwachtingen voor zorg en welzijn.

2.1.2.3 Deelprogramma 2B WERKEN

Portefeuillehouder mw. D.J. Mulderije
Ambtelijk trekker dhr. T.G. van der Kolk

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen

Behoud van werkgelegenheid

- Wij participeren in de ontwikkeling van het Regionaal Bedrijventerrein A18.
- Wij stellen een herstructureringsplan bedrijventerreinen Bronckhorst op en voeren dit uit voor zover hiervoor flankerende middelen vanuit de provincie komen.
- Wij bevorderen contacten tussen bedrijven binnen de gemeente via onze bedrijvencontactfunctionaris.
- Wij maken ons sterk voor een goede (digitale) bereikbaarheid.
- Wij bewaken ontwikkelmogelijkheden voor landbouwbedrijvigheid.
- Wij nodigen bij meervoudige onderhandse aanbestedingen van de gemeente minimaal één lokale aanbieder uit.

Nieuwe werkgelegenheid creëren

- Wij wenden onze creativiteit aan om nieuwe economische dragers in het buitengebied te zoeken. Kansrijke sectoren zijn voor ons recreatie en toerisme, zorg en dienstverlening.
- Wij stimuleren innovatiegerichte bedrijven en ideeën.
- Wij werken gefaseerd aan 100% duurzaam aanbesteden voor zowel gemeente als ondernemers in 2015.

Goede aansluiting tussen arbeidsaanbod en arbeidsvraag

- Wij zoeken samen met het bedrijfsleven en gemeenten in de regio Achterhoek naar mogelijkheden voor het aantrekken van gekwalificeerde werknemers voor bedrijven binnen projecten van Agenda 2020.
- Wij ondersteunen voorlichting over arbeidsbranches op basisscholen in Bronckhorst om interesse voor technische functies te stimuleren. Wij zetten hier het Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt in.
- Wij participeren in het samenwerkingsverband Werkgeversservicepunt Achterhoek West met de gemeenten Doesburg, Doetinchem, Montferland en het Werkplein om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt op elkaar af te stemmen, daarbij rekening houdend met de diverse doelgroepen.

2.1.2.4 Deelprogramma 2C PLATTELANDSONTWIKKELING

Portefeuillehouder mw. D.J. Mulderije
Ambtelijk trekker dhr. T.G. van der Kolk

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen

Gebieden realiseren waarin diverse functies zich gezamenlijk ontwikkelen en moderniseren

- Wij zullen de toekomstige herstructureringsopgaaf, dit is de omvorming van gebieden in het buitengebied (bebouwde en onbebouwde delen), medio 2013 in kaart gebracht hebben. Wij willen programmatisch dit instrument gebruiken om bijdragen van derden (met name de provincie) binnen te krijgen.
- Wij pakken plattelandsvernieuwing gebiedsgericht aan en streven daarbij naar nieuwe economische dragers en daardoor werkgelegenheid.

Een buitengebied waarin behoud en verbetering van de kwaliteit van het landschap en natuurwaarden centraal staan

- Wij willen dat ecologie, duurzame economie en de leefbaarheid in het gebied een stimulans krijgen. In dit kader geven wij uitvoering aan het gemeentelijk uitvoeringsplan Groen Blauwe Diensten en aan het Landschaps Ontwikkelings Plan (LOP) aan de hand van uitvoeringsprogramma's. Wij maken hierbij gebruik van subsidieregelingen vanuit het provinciale Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG). Wij volgen nauwlettend de (financiële) ontwikkelingen binnen die subsidieregelingen en passen waar nodig ons beleid daarop aan. Afhankelijk van bijdragen derden kan het uitvoeringsprogramma worden opgepakt.
- Wij zullen initiatieven van integratie van wonen en werken, die de leefbaarheid van het buitengebied dienen, stimuleren en faciliteren. Voor ons is de regionale woonvisie leidraad. Dit betekent dat wij meer moeten inzetten op werkfuncties.
- Wij voeren de beleidsregels flora en fauna voor het buitengebied volgens de wet uit.
- Wij faciliteren bewustwording en uitvoering van onderhoud van natuur- en landschapselementen. Met het "kapbeleid" willen wij karakteristieke bomen behouden.

De landschapskenmerken van de Achterhoek promoten

- Voor de ontsluiting van het gebied richten wij de zandwegen en fietspaden in naar het gewenste gebruik hiervan voor recreatie.
- Wij laten de groene ambities in het groenstructuurplan voor de kernen aansluiten op het landschap in het aangrenzende buitengebied. Een vervolg op het project Dorp en rand voeren wij in 2013 uit.

Schaalvergroting voor de agrarische bedrijven mogelijk maken

- Wij geven uitvoering aan het vastgestelde beleid voor het landbouwontwikkelingsgebied. Voor de mogelijkheden tot schaalvergroting is de provinciale structuurvisie voor ons het uitgangspunt en de regionale woonvisie leidraad. Dit betekent dat wij meer moeten inzetten op werkfuncties.

2.1.2.5 Deelprogramma 2D LEEFBAARHEID

Portefeuillehouder dhr. P.H.M. Seesing

Ambtelijk trekker dhr. T.G. van der Kolk

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen

Goede leefbaarheid in de kernen

- Wij willen in samenwerking met de gemeenten van de P-10 (samenwerkingsverband van de 10 grootste plattelandsgemeenten), de Dorpsbelangenorganisaties (DBO's) en burgers bepalen wat precies onder leefbaarheid moet worden verstaan. In 2013 staat de communicatie hierover en het maken van wederzijdse afspraken centraal. Duidelijk moet worden wat de mogelijkheden binnen kernen zijn om gebiedsgericht de uitkomsten van het traject "Toekomstbestendig Bronckhorst" met eigen initiatieven in te vullen.

Maatschappelijke voorzieningen in de kernen

- Wij zorgen dat door goed onderhoud de voorzieningen kwalitatief op peil worden gehouden voor zover wij daar nog een rol in willen vervullen.

2.1.2.6 Wat mag het kosten

PROGRAMMA WONEN EN WERKEN	Rekening	Begroting				
	2011	2012 (na wijz.)	2013	2014	2015	2016
totaal lasten						
wonen	19.026	4.793	4.520	4.125	3.643	3.615
werken	330	209	210	196	191	191
plattelandsontwikkeling	764	889	528	520	304	304
leefbaarheid	176	177	180	180	180	180
totaal lasten	20.297	6.068	5.438	5.022	4.318	4.290
totaal baten						
wonen	-2.676	-2.316	-1.660	-1.768	-1.815	-1.789
werken	-506	-0	-0	-0	-0	-0
plattelandsontwikkeling	-276	-531	-62	-62	-59	-58
leefbaarheid	-3	-3	-3	-3	-3	-3
totaal baten	-3.460	-2.850	-1.724	-1.832	-1.877	-1.849
Saldo	16.837	3.217	3.714	3.190	2.441	2.441

Bestaand beleid

Het verschil met 2012 bedraagt € 497.000 nadelig. De verderop genoemde projecten voor 2013 (€ 375.000) zijn verwerkt ten laste van de reserve. De vermindering in lasten komen voort uit einde eenmalige projectgelden in 2012 bij deelprogramma plattelandsontwikkeling, de effecten van de verwerkte TBB-maatregelen voor 2013 en de vervallen bijdrage aan de Regio voor Mobiliteit (bedrag nu onderdeel van programma Besturen).

In 2012 kenden wij ook eenmalige baten voor de projecten bij plattelandsontwikkeling. Maar wij hebben ook te maken met aanzienlijk lagere inkomsten uit bouw- en bestemmingsplanleges (€ 488.000 nadelig). De, deels structurele, daling komt doordat er meer vergunningvrij gebouwd mag worden, door de regionale woonvisie (aanpassing bestemmingsplannen wat betreft woningbouwaantallen) en de economische crisis. De ontwikkeling bij de leges nemen wij mee bij het vervolg van de TBB-maatregel deregulering versus kostendekkende tarieven. U bent over de ontwikkeling van de leges geïnformeerd bij de tweede tussenrapportage 2012.

TBB-maatregelen (verwerkt)

De deelprogramma's vallen onder de thema's Ruimte (wonen en plattelandsontwikkeling), Economie (wonen en werken) en Algemeen (leefbaarheid) van de TBB-visie "Duurzaam en betrokken". In de paragraaf Toekomstbestendig Bronckhorst (paragraaf 2.2.8) bespreken wij alle maatregelen, de stand van zaken daarbij en de financiële gevolgen daarvan voor 2013 per thema.

Vervangingsinvesteringen

Binnen het programma Wonen en werken zijn er geen vervangingsinvesteringen.

Projecten

Binnen het programma wordt een drietal projecten uitgevoerd. Die bekostigen wij met een bijdrage vanuit de algemene reserve. In het overzicht wordt daarnaast het verloop van de twee masterplannen getoond. Dit lichten wij hier niet verder toe; dekking hiervan loopt via vastgestelde bestemmingsreserves hiervoor.

Bestemmingsplan buitengebied

Vanaf 2013 start voor het bestemmingsplan Buitengebied een vervolg actualiseringstraject (wettelijke plicht). Er zijn twee trajecten mogelijk; weer deelplannen actualiseren of kiezen

voor één plan Bronckhorst. Wij hebben in de perspectiefnota gekozen voor één totaalplan voor het buitengebied van Bronckhorst. In 2014 is de afronding van het bestemmingsplan buitengebied aan de orde.

Revitalisering bedrijventerreinen

Na inventarisatie van de situatie op de bedrijventerreinen in Baak, Hengelo, Vorden en Zelhem (2008) is met de ondernemers een plan van aanpak opgesteld op welke wijze de kansen en knelpunten voor een duurzame revitalisering zullen worden opgepakt. Hiervoor hebben wij bij de Provincie Gelderland subsidie voor de revitalisering aangevraagd en ontvangen. Om in aanmerking te kunnen komen is co-financiering van de gemeente een voorwaarde. De geplande gemeentelijke bijdrage van € 75.000 gedurende zeven jaar moet voldoende zijn.

Uitvoering LOP

Het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) is in 2009 vastgesteld. Wij voeren dit uit samen met Lochem en Zutphen. In het bijbehorend uitvoeringsprogramma is een scala aan projecten genoemd. Waar mogelijk spelen wij daarbij in op bijdragemogelijkheden in het kader van de Wet Investerings Landelijk Gebied (Provinciaal meerjaren programma – PMJP). Om in aanmerking te kunnen komen voor provinciale subsidie, is co-financiering van de gemeente een voorwaarde. Het project loopt van 2009 tot 2014.

Projecten

Omschrijving	Invest (N)	Invest (P)	2013	2014	2015	2016
2A Masterplan Hengelo (incl. gem.huis)	2.291	2.291	- 658	2.953	357	- 361
2A Masterplan Vorden (incl. dorps huis)	3.159	3.159	1.667	1.142	350	-
2A Bestemmingsplan buitengebied	200	200	100	100	-	-
2B Revitalisering bedrijventerreinen	525	300	75	75	75	75
2C Uitvoering LOP	400	400	200	200	-	-
	6.575	6.350	1.384	4.470	782	- 286
waarvan algemene reserve	1.125	900	375	375	75	75

N = nog te investeren bedrag ; P = bedrag van N binnen komende 4 jaar

2.1.3 Programma 3 Ontspannen

2.1.3.1 Algemeen

Missie

Bronckhorst creëert en onderhoudt voorzieningen die het mogelijk maken voor zowel eigen inwoners als toeristen om zich te ontspannen.

Context en achtergrond

Meedoen in de samenleving is belangrijk. Vrijtijdsbesteding van onze eigen inwoners en van onze toeristen draagt daaraan bij. Daarbij kunt u denken aan bijvoorbeeld sport, kunst, cultuur, bibliotheek, verenigingsleven en recreatieve voorzieningen. De mate van vrijtijdsbesteding werkt door in andere beleidsvelden; het biedt kansen voor werkgelegenheid, zelfredzaamheid van burgers, nieuwe kansen voor gebruik van ons grondgebied, etc. Vanaf 2012 is dit programma voornamelijk een gemeentelijk aandachtsgebied; de bijdragen vanuit de provincie zijn vanwege provinciale bezuinigingen afgebouwd.

Kaderstellende beleidsnota's

- Notitie speelplaatsen Bronckhorst (2005)
- Subsidiebeleid (2011)
- Vastgoed- en Accommodatiebeleid (2011)
- Beheerplan buitensportaccommodaties (2008)
- Vrijwilligersbeleid (2008)
- Masterplan toeristische infrastructuur (2007)
- Recreatienota (2007)
- Bibliotheek-, kunst- en cultuurbeleid (2009)

Deelprogramma's

3A Meedoen

3B Toerisme

2.1.3.2 Deelprogramma 3A MEEDOEN

Portefeuillehouder dhr. P.H.M. Seesing

Ambtelijk trekker dhr. T.G. van der Kolk

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen

Deelnemen van inwoners aan activiteiten op het gebied van sport, cultuur en muziek

- Wij voeren de nota kunst- en cultuurbeleid uit, voor zover van toepassing met de Stichting Kunst en Cultuur.
- Wij stimuleren deelname aan sport door financiële bijdragen in de vorm van subsidies aan sportverenigingen.
- Wij kijken naar invulling van alternatieve bibliotheekmogelijkheden voor het verdwijnen van bibliobushaltes in Drempt, Halle en eventueel Hummelo en naar een andere werkwijze bij bibliotheken.

Actief deelnemen van inwoners aan de samenleving

- Wij gaan verder met de zogenaamde kanteling binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO). Hulpzoekende burgers met beperkingen helpen wij met het zoeken van een antwoord op de vraag hoe ze kunnen participeren in de samenleving.

Behoud van een sterk verenigingsleven en een hoge mate van naoberschap

- Wij ondersteunen verenigingen financieel door uitvoering van een subsidiebeleid dat meer geënt zal zijn op de activiteiten, prestaties en doelgroepen (jeugd).
- Wij zoeken naar een passend alternatief voor de muziekeducatie.

In stand houden van (gemeentelijke) accommodaties

- Wij zorgen voor goed onderhoud van de gemeentelijke accommodaties voor zover wij daar nog een gemeentelijke rol zien (zoals sporthallen).

2.1.3.3 Deelprogramma 3B TOERISME

Portefeuillehouder mw. D.J. Mulderije

Ambtelijk trekker dhr. T.G. van der Kolk

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen

Verlengen verblijfsduur van toeristen in de gemeente

- Wij willen een duidelijke doelgroepbenadering waarbij ook de Achterhoekse bevolking niet vergeten wordt. Toeristen moeten aangetrokken worden op basis van 'beleving' en niet op basis van leeftijd of gezinssamenstelling.
- Op het gebied van dagrecreatie is vooral aandacht voor de thuismarkt; in 2015 moeten dagrecreatieve activiteiten in Bronckhorst bij 25% van de Achterhoekers bekend zijn, vooral de toeristische routes.

Regionale en lokale samenwerking en professionalisering van de toeristische sector stimuleren

- Voor ons vormt een goede organisatie en een duidelijke toeristische structuur de basis voor een goed aanbod. In 2013 wordt een nieuwe toeristische organisatiestructuur ingesteld.
- In 2015 moet 50% van de arrangementen in Bronckhorst een samenwerking zijn tussen minimaal twee toeristisch-recreatieve organisaties.

Verdere ontwikkeling van het toerisme in Bronckhorst

- Wij willen dat de promotie en informatievoorziening meer via internet wordt aangeboden. De toeristische ondernemer is zelf de nieuwe ambassadeur van zijn aanbod en van het toeristisch aanbod in de gemeente. In 2015 is 75% van het aanbod van Bronckhorst online beschikbaar en heeft 75% van de toeristisch ondernemers een compleet overzicht beschikbaar van de toeristische recreatieve mogelijkheden in Bronckhorst.
- Wij willen een groeiende bezettingsgraad. De bezettingsgraad in Bronckhorst is in 2015 minimaal gelijk aan het Gelders gemiddelde en het gemiddelde bestedingsniveau in Bronckhorst is in 2015 minimaal gelijk aan het bestedingsniveau in Gelderland.
- Ons streven is dat de werkgelegenheid in de sector toerisme en recreatie in de komende vijf jaar minimaal gelijk blijft in absolute aantallen.

2.1.3.4 Wat mag het kosten

PROGRAMMA ONTSPANNEN	Rekening	Begroting				
	2011	2012 (na wijz.)	2013	2014	2015	2016
totaal lasten						
meedoen	8.546	5.149	4.709	4.396	4.091	4.087
toerisme	695	706	515	474	433	433
totaal lasten	9.242	5.855	5.224	4.870	4.524	4.519
totaal baten						
meedoen	-1.118	-832	-849	-849	-849	-849
toerisme	0	0	0	0	0	0
totaal baten	-1.118	-832	-849	-849	-849	-849
Saldo	8.124	5.023	4.376	4.021	3.675	3.671

Bestaand beleid

Het verschil met 2012 bedraagt € 647.000 voordelig. De vermindering in lasten komen voort uit de effecten van de verwerkte TBB-maatregelen voor 2013 zoals buiten- en binnensportaccommodaties en de vervallen bijdrage aan de Regio voor Vrijtijdseconomie (bedrag nu onderdeel van programma Besturen).

TBB-maatregelen (verwerkt)

Het deelprogramma Meedoen valt onder het thema Zorg en welzijn van de TBB-visie "Duurzaam en betrokken" en het deelprogramma Toerisme valt onder het thema Economie. In de paragraaf Toekomstbestendig Bronckhorst (paragraaf 2.2.8) bespreken wij alle maatregelen, de stand van zaken daarbij en de financiële gevolgen daarvan voor 2013 per thema.

Vervangingsinvesteringen

Wij hebben in het bestaand beleid de financiële gevolgen van de vervangingsinvesteringen verwerkt. Binnen het programma Ontspannen gaat het om volgende investeringen:

Vervangingsinvesteringen

Omschrijving	I	Jaar	T	2013	2014	2015	2016
3A Speeltoestellen	50.842	2013	15	1.271	5.932	5.762	5.593
3A Speeltoestellen	30.404	2014	15	-	760	3.547	3.446
3A Speeltoestellen	66.355	2015	15	-	-	1.659	7.741
3A Speeltoestellen	62.667	2016	15	-	-	-	1.567
	210.268			1.271	6.692	10.968	18.346

Bedragen in €; I = investering; T = termijn in jaren

Voor de speeltoestellen is een meerjarenonderhoudsplan vastgesteld; de notitie speelplaatsen. Volgens dit onderhoudsplan zijn jaarlijks bedragen nodig voor de vervanging van speeltoestellen.

Projecten

Binnen het programma worden twee projecten uitgevoerd. De eenmalige voorstellen worden bekostigd met een bijdrage vanuit de algemene reserve.

Privatisering buitensportaccommodaties

Het project "Privatisering buitensportaccommodaties" is onderdeel van de vastgestelde TBB-maatregelen en lichten wij dan ook alleen toe in de paragraaf Toekomstbestendig Bronckhorst bij thema Accommodaties (paragraaf 2.2.8).

Ontwikkelingsvisie Bronkhorst

De ontwikkelingsvisie Bronkhorst (totaal € 135.000) bevat de uitvoeringsmaatregelen om ontwikkeling van toerisme in Bronkhorst (beter) samen te laten gaan met behoud van de leefbaarheid van Bronkhorst. Daarnaast willen wij daarmee stimuleren dat bezoekers aan stad Bronkhorst andere toeristische parels in de gemeente gaan bezoeken ("Parels rijgen"). In 2013 is de afronding van alle maatregelen gepland.

Projecten

Omschrijving	Invest (N)	Invest (P)	2013	2014	2015	2016
3A Privatisering buitensportaccommodaties	3.445	3.445	1.591	621	1.243	-
3B Ontwikkelingsvisie Bronkhorst	20	20	20	-	-	-
	3.465	3.465	1.611	621	1.243	-

N= nog te investeren bedrag; P = deel in komende 4 jaar

2.1.4 Programma 4 Leren

2.1.4.1 Algemeen

Missie

Bronckhorst biedt (onderwijs)instellingen de faciliteiten die nodig zijn om jongeren voor te bereiden op een actieve deelname aan de samenleving en die volwassenen in staat stellen om op een volwaardige wijze deel te nemen aan de samenleving.

Context en achtergrond

De ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en in de bevolkingsopbouw maken het nodig dat wij inspelen op een andere (onderwijs)vraag en (onderwijs)aanbod voor de voortzetting van de economische activiteiten binnen onze gemeente. Onderwijsbeleid moet aansluiten bij alle beleidsterreinen, verwoord in bijvoorbeeld de economische visie, de woonvisie of de visie op de gemeentelijke accommodaties.

De gemeente heeft als wettelijke taak te voorzien in adequate onderwijshuisvesting (primair en voortgezet). Ook is de gemeente wettelijk verplicht erop toe te zien dat alle kinderen in de leeftijd van 5 tot 16 jaar onderwijs volgen en vervolgens met een startkwalificatie de school verlaten. Binnen Bronckhorst hebben wij te maken met ontgroening. Uit de provinciale bevolkingsprognose blijkt dat in 2025 het aantal jongeren onder de 25 jaar met 32% is afgenomen ten opzichte van 2010 (in 2025 7.024). Ook het leerlingenaantal daalt gestaag; bij basisscholen met 30% in 2025 ten opzichte van 2010.

Kaderstellende beleidsnota's

- Integraal huisvestingsplan onderwijs (2011)
- Integraal jeugd- en jongerenbeleid 12 tot 23 jaar (2006)
- Peuterspeelzaalbeleid (2007)
- Jeugd- en onderwijsbeleid (2008)

Deelprogramma's

4A Onderwijshuisvesting

4B Onderwijs

2.1.4.2 Deelprogramma 4A ONDERWIJSHUISVESTING

Portefeuillehouder mw. J.I.M. Steffens

Ambtelijk trekker dhr. P.C.M. van Gog

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen

Scholen hebben een aangename werk- en leeromgeving

- Wij voeren het integraal onderwijshuisvestingsplan (IHP 2011 - 2014) uit en stellen in 2014 een nieuw strategisch IHP op (uitwerking keuzes TBB proces).
- Wij voeren het huisvestingsprogramma 2013 uit (groot onderhoud volgens meerjarenonderhoudsplanning). Een groot project daarbinnen is de nieuwbouw voor het integraal Kindcentrum in Steenderen.

2.1.4.3 Deelprogramma 4B ONDERWIJS

Portefeuillehouder mw. J.I.M. Steffens
Ambtelijk trekker dhr. P.C.M. van Gog

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen

Alle jongeren uit Bronckhorst verlaten de school met een startkwalificatie

- Wij staan voor actieve handhaving van de leerplicht volgens de Leerplichtwet. Dat betekent intensief overleg met de scholen en, wanneer van toepassing, overleg met andere instellingen. Voor ons staat hierbij daadwerkelijke oplossing van problemen van leerlingen centraal.
- Wij bieden opvoed- en opgroei-informatie via de website van het Centrum voor Jeugd en Gezin en Jongin Bronckhorst.
- Wij leggen samenwerkingsafspraken in het kader van Centrum voor Jeugd en Gezin vast. Die afspraken gaan over werkwijzen en dienstverlening op de plaatsen waar kinderen en opvoeders komen (vindplaatsen).
- Wij maken afspraken over de aansluiting tussen jeugdzorg en onderwijs in het kader van passend onderwijs.

Actieve deelname van inwoners aan de samenleving en/of werk

- Wij zetten in 2013 wederom ambulante jongerenwerk en de begeleiding door JEKK-medewerkers (Jeugd- en Kleine Kriminaliteit) in.
- We hebben te maken met een stijgend beroep op het leerlingenvervoer. Wij willen effectieve en efficiënte vervoersstromen inrichten binnen de beperkte mogelijkheden die de wet ons geeft. Hoewel de groep kleiner wordt, moet de reis voor een leerling aan steeds meer, lastenverhogende, eisen voldoen (maximale reisduur, wel/niet gezamenlijk vervoer, etc).

2.1.4.4 Wat mag het kosten

PROGRAMMA LEREN	Rekening	Begroting				
	2011	2012 (na wijz.)	2013	2014	2015	2016
totaal lasten						
onderwijshuisvesting	2.032	1.922	2.240	2.667	2.609	2.553
onderwijs	2.292	1.965	1.937	1.639	1.414	1.410
totaal lasten	4.324	3.886	4.177	4.306	4.023	3.963
totaal baten						
onderwijshuisvesting	-41	-9	-9	-9	-9	-9
onderwijs	-194	-76	-76	-76	-76	-76
totaal baten	-235	-84	-85	-85	-85	-85
Saldo	4.089	3.802	4.092	4.221	3.938	3.878

Bestaand beleid

Het verschil met 2012 bedraagt € 290.000 nadelig. Dit wordt veroorzaakt door de nieuwbouw van basisscholen. Zo zijn de lasten voor nieuwbouw Het Hoge, Pierson/Roozengaarde en Drempt in tijd verschoven (geen start in bijvoorbeeld 2011, maar later). De nieuwbouw in Steenderen (vervangingsinvestering) komt daar bovenop.

TBB-maatregelen (verwerkt)

De twee deelprogramma's vallen onder het thema Kindvoorzieningen van de TBB-visie "Duurzaam en betrokken". In de paragraaf Toekomstbestendig Bronckhorst (paragraaf

2.2.8) bespreken wij alle maatregelen, de stand van zaken daarbij en de financiële gevolgen daarvan voor 2013 per thema.

Vervangingsinvesteringen

Wij hebben in het bestaand beleid de volgende financiële gevolgen van de vervangingsinvesteringen verwerkt:

Vervangingsinvesteringen

Omschrijving	I	Jaar	T	2013	2014	2015	2016
Onderwijshuisvesting	3.010.431	2013	40	75.261	225.782	222.019	218.256
	3.010.431			75.261	225.782	222.019	218.256

Bedragen in €; I = investering; T = termijn in jaren

De investeringen betreffen alleen de vervangende nieuwbouw van scholen in Steenderen, waarvoor al met de planvoorbereiding is gestart.

Projecten

Binnen dit programma worden geen projecten uitgevoerd.

2.1.5 Programma 5 Zorgen

2.1.5.1 Algemeen

Missie

Bronckhorst stimuleert een culturele en sociale samenleving met onderlinge betrokkenheid voor alle burgers, waarbij vooral aandacht uitgaat naar de kwetsbare inwoners. Bronckhorst werkt vanuit een vijftal uitgangspunten: de eigen verantwoordelijkheid van burgers, het klaar staan voor de medemens, zelfstandig blijven, een betaalbaar vangnet en een duidelijke rol van de gemeente.

Context en achtergrond

Het maatschappelijke doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) is meedoen. Meedoen van alle burgers aan alle facetten van de samenleving, al dan niet geholpen door vrienden, familie of bekenden. Omdat er groepen zijn die dat zelf niet kunnen organiseren, ondersteunt de gemeente hen. Het gaat dan om kwetsbare groepen zoals ouderen, werklozen, uitkeringsgerechtigden, mensen met een beperking (fysiek of geestelijk) en jeugdigen. In 2012 zijn maatregelen genomen om de uitgaven voor huishoudelijke verzorging in te passen binnen de beschikbare WMO-rijksmiddelen. Binnen het traject Toekomstbestendig Bronckhorst is aandacht voor mogelijk blijvende discrepantie tussen de WMO-lasten door ontgroening en vergrijzing en de rijksmiddelen hiervoor. Effecten kunnen zich op verschillende gemeentelijke beleidsvelden voordoen, bijvoorbeeld wonen of vrijwilligerswerk.

In 2013 gaan wij verder met de voorbereidingen van drie decentralisaties te weten de AWBZ-begeleiding naar de WMO, de transitie van de jeugdzorg naar gemeenten en de Wet werken naar vermogen. Onduidelijk is nog óf en wanneer de regelingen door de gemeenten moeten worden uitgevoerd.

Kaderstellende beleidsnota's

- Nota ouderenbeleid (2006)
- Integraal jeugd- en jongerenbeleid 12 tot 23 jaar (2006)
- Toeslagen- en verlagingenverordening (2012)
- Maatregelenverordening (2012)
- Re-integratieverordening (2012)
- Minimabeleid (2009)
- Visiedocument WSW (2007)
- Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning (2012)
- Verordening tegemoetkoming kosten kinderopvang (2012)
- Maatregelenverordening Wet investeren in jongeren (2009)
- Verordening Werkleeraanbod Wet investeren in jongeren (2009)
- Toeslagenverordening Wet investeren in jongeren (2009)
- WMO-beleidsplan "Scherper aan de wind" (2011)
- Nota Lokaal gezondheidsbeleid (2009)
- Nota vrijwilligersbeleid (2008)
- Nota informele zorg (2008)

Deelprogramma's

5A Ouderen

5B Jeugd

5C Werk, inkomen en voorzieningen

5D Gezondheidszorg

2.1.5.2 Deelprogramma 5A OUDEREN

Portefeuillehouder mw. J.I.M. Steffens

Ambtelijk trekker dhr. P.C.M. van Gog

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen

Zelfredzaamheid

- Wij willen dat mensen zoveel mogelijk zelfstandig aan de maatschappij deelnemen. Onze opdracht aan professionele en vrijwilligersorganisaties is om aan te sluiten bij wat burgers werkelijk nodig hebben om deel te kunnen nemen aan de samenleving. Hiervoor gaan wij nieuwe afspraken maken met deze organisaties waarbij het streven is te komen tot een gebiedsgericht aanbod.
- Wij werken de Pilot Bronckhorst West verder uit. Hier willen wij een woonservicegebied en gebundelde kindvoorzieningen ontwikkelen.

Behoud en/of vergroten van deelname van ouderen aan de maatschappij

- Wij gaan de nieuwe subsidiesystematiek (ondersteunen van de groepen die het meest kwetsbaar zijn) doorontwikkelen.

Beheersbaarheid van voorzieningen

- Wij willen collectieve voorzieningen nog meer in kunnen zetten om de druk op de individuele voorzieningen te verminderen.

2.1.5.3 Deelprogramma 5B JEUGD

Portefeuillehouder mw. J.I.M. Steffens

Ambtelijk trekker dhr. P.C.M. van Gog

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen

Voor jeugdigen en hun ouders die ondersteuning en begeleiding nodig hebben is dit op lokaal niveau beschikbaar

- Wij gaan samenwerkingsafspraken vastleggen over de werkwijze, dienstverlening op de vindplaatsen (kindvoorzieningen), creëren van ontmoeting, bekendheid en gebruik Centrum voor Jeugd en Gezin. Uitgangspunt is een preventieve werkwijze waarbij de versterking zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving plaatsvindt.
- Wij willen integrale jeugdgezondheidszorg; ons streven is om de knip tussen 0-4 en 4-19 weg te halen.

Voor de jeugdigen en hun ouders, waarvoor het lokale aanbod niet voldoende is, realiseren van een goede doorgang naar (toegang tot) de jeugdzorg vanuit de lokale voorziening

- Wij bereiden ons voor op de transitie van de jeugdzorg. In de periode 2014 - 2016 worden taken van de jeugdzorg overgeheveld van het rijk en provincie naar de gemeente. In 2013 worden hiervoor lokaal en regionaal de voorbereidingen voortgezet.

Wij gaan hierbij uit van de eigen kracht (incl. het versterken hiervan) van de opvoeders en het bieden van de zorg zoveel mogelijk op eigen erf of in de eigen omgeving.

2.1.5.4 Deelprogramma 5C WERK, INKOMEN EN VOORZIENINGEN

Portefeuillehouder mw. J.I.M. Steffens / dhr. P.H.M. Seesing

Ambtelijk trekker dhr. J.H. van Cranenburgh

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen

Uitstroom uitkeringsgerechtigden naar de arbeidsmarkt

- Wij zetten onze aanpak voort om uitkeringsgerechtigden te laten uitstromen naar betaald werk, participatiebanen en meerdere vormen van sociale activeringsbanen.
- Wij zetten de participatieconsulent, samen met de bedrijvencontactfunctionaris, in om de weg naar werk, scholing, ed. succesvol te laten zijn. De bedrijvencontactfunctionaris maakt sinds maart 2011 deel uit van het Werkgeversservicepunt in Doetinchem.
- Wij hebben veel aandacht voor het ontwikkelen van nieuwe uitstroombmogelijkheden in het kader van "Meedoen". Hierbij leggen wij een link met de WMO-doelgroep.

Inburgeringsplichtigen inburgeren

- Wij zetten de ingeslagen koers van begeleiden, ondersteunen en volgen ongewijzigd voort, rekening houdend met de teruglopende financiën voor inburgering. Vanaf 2014 moet het zo geregeld zijn dat de financiering van de Wet Inburgering rechtstreeks via de scholen en via DUO lopen.

Bevorderen van participatie en zelfredzaamheid inwoners

- Wij voeren de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) uit binnen de financiële kaders. In het kader van de Kanteling betekent dit meer aandacht voor de eigen regie/ verantwoordelijkheid en sociale omgeving van de ondersteuningsvrager en minder aanbodgericht (voorzieningen) werken, zowel materieel als immaterieel.

Betaalbaar vangnet individuele voorzieningen

- Wij leveren maatwerk voor bijzondere bijstand. Wij verwachten meer gebruik van de bestemmingsreserve Minima (voormalig Becking Fonds) omdat het gemeentelijk inkomensbeleid sinds 2012 door het Rijk wordt genormeerd op maximaal 100% van de, voor het huishoudtype toepasselijke, norm.
- In 2013 bouwen wij een systematiek van voorliggende voorzieningen, waardoor huishoudelijke hulp of onderdelen daarvan, zoals schoonmaak, strijken, boodschappenhulp, voor iedereen laagdrempelig en gebiedsgericht toegankelijk wordt. Per geval kan worden bepaald of er een gemeentelijke bijdrage moet worden verstrekt. Ook hier zijn eigen regie, zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid kernbegrippen.

2.1.5.5 Deelprogramma 5D GEZONDHEIDSZORG

Portefeuillehouder mw. J.I.M. Steffens
Ambtelijk trekker dhr. P.C.M. van Gog

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen

Bevorderen en beschermen van de gezondheid van de inwoners met specifieke aandacht voor kwetsbare groepen, waaronder jeugd, ouderen en mensen met een beperking

- Wij willen dat professionele en vrijwilligersorganisaties aansluiten bij wat burgers werkelijk nodig hebben om deel te kunnen nemen aan de samenleving. Hiervoor leggen wij nieuwe afspraken vast met deze organisaties.
- Wij komen in 2013 met een nota Lokaal Gezondheidsbeleid.
- Wij ontwikkelen een woonzorgvisie. Wij nemen daarbij de uitkomsten van de Pilot Bronckhorst West, ontwikkeling woonservicegebied, mee.
- Wij willen integrale jeugdgezondheidszorg; ons streven is om de knip tussen 0-4 en 4-19 weg te halen.
- De nieuwe subsidiesystematiek voor ouderenorganisaties is ingevoerd in 2011. In 2013 volgt doorontwikkeling, aangevuld met mogelijke toepassing op gezondheidszorgorganisaties.
- In het kader van het vrijwilligerswerk richten wij ons in 2013 op de verfijning van de website voor vrijwilligers en op de mogelijkheden van flexibilisering vrijwilligerswerk.

2.1.5.6 Wat mag het kosten

PROGRAMMA ZORGEN	Rekening	Begroting				
	2011	2012 (na wijz.)	2013	2014	2015	2016
totaal lasten						
ouderen	367	380	386	386	386	386
jeugd	269	370	296	296	310	310
werk, inkomen en voorzieningen	19.806	18.845	17.683	16.751	16.469	16.424
gezondheidszorg	1.548	1.975	1.650	1.650	1.650	1.650
totaal lasten	21.990	21.570	20.015	19.083	18.816	18.770
totaal baten						
ouderen	0	-1	-1	-1	-1	-1
jeugd	0	0	0	0	0	0
werk, inkomen en voorzieningen	-11.421	-10.909	-9.030	-8.374	-8.082	-8.082
gezondheidszorg	-929	0	0	0	0	0
totaal baten	-12.350	-10.910	-9.031	-8.376	-8.083	-8.083
Saldo	9.640	10.660	10.984	10.707	10.732	10.687

Bestaand beleid

Het verschil met 2012 bedraagt € 324.000 nadelig. Binnen dit programma zijn de effecten van de nieuwe beleidslijnen voor WMO en WWB zichtbaar, waarmee de taakstellingen voor die onderdelen komen te vervallen. Er is ook sprake van lagere baten omdat de rijksbijdrage voor inkomensvoorzieningen lager is en de provinciale subsidie voor Regiotaxi is vanaf 2013 lager (€ 108.000). Ook kennen wij in 2012 verschillende eenmalige projecten binnen het deelprogramma Gezondheidszorg (mantelzorg en CJG). Het gaat hierbij niet om de financiële effecten van de decentralisaties. De ontwikkelingen hierin vindt u terug onder programma Middelen (stelpost).

TBB-maatregelen (verwerkt)

Alle deelprogramma's vallen onder het thema Zorg en welzijn van de TBB-visie "Duurzaam en betrokken". In de paragraaf Toekomstbestendig Bronckhorst (paragraaf 2.2.8) bespreken wij alle maatregelen, de stand van zaken daarbij en de financiële gevolgen daarvan voor 2013 per thema.

Vervangingsinvesteringen

Binnen het programma Zorgen zijn er geen vervangingsinvesteringen.

Projecten

Binnen dit programma worden geen projecten uitgevoerd.

2.1.6 Programma 6 Beheren

2.1.6.1 Algemeen

Missie

Het beheren van de openbare ruimten en voorzieningen op een door de raad vastgesteld kwaliteitsniveau.

Context en achtergrond

Het beheer gebeurt aan de hand van de beleidsplannen voor de verschillende kapitaalgoederen. De beheersplannen en daarvan afgeleide onderhoudsplannen en bestekken zijn hierop afgestemd. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen gaan wij nader op de diverse onderdelen in. Bij de uitvoering koppelen wij werkzaamheden van diverse aard zoveel mogelijk aan elkaar om zo tot een reductie van kosten te komen. In 2013 starten wij met de voorbereidingen voor de centrale huisvesting van de medewerkers van de buitendienst. Uitgangspunt is een eigen dienst die efficiencyverbeteringen realiseert en zich kenmerkt als dienstverlenend. In de praktijk betekent dit dat bij natuurlijke momenten (afloop contracten, vertrek van medewerkers, vervanging materieel etc.) beoordeeld wordt of wij de werkzaamheden zelf blijven uitvoeren of overdragen aan derden.

Kaderstellende beleidsnota's

- Afvalbeleidsplan (2012)
- Klimaatbeleidsplan 2008 - 2011 (2008)
- Regionaal klimaatplan (2008)
- Gemeentelijk rioleringsplan (2008)
- Beleidsplan openbare verlichting (2009)
- Meerjarenplan wegen (2006)
- Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (2007)
- Bermbeheerplan (2010)
- Eindrapport harmonisatie begraafplaatsen (2007)
- Beheerplan begraafplaatsen gemeente Bronckhorst (2007)
- Groenstructuurplan "In groene harmonie" (2008)

Deelprogramma's

6A Milieu

6B Verkeer en vervoer

6C Openbaar groen

2.1.6.2 Deelprogramma 6A MILIEU

Portefeuillehouder dhr. A.A.L.M. Spekschoor

Ambtelijk trekker dhr. H.R.T. Neijenhuis

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen

Verbeteren van de leefkwaliteit in de gemeente, zowel leefbaarheid als duurzaamheid

- Wij voeren het milieubeleidsplan 2013 - 2016 uit en het bijbehorend milieujaarprogramma. Dit plan wordt afgestemd met de Regionale Uitvoeringsdienst Achterhoek (RUD).

Verminderen hoeveelheden afval en zorgen voor een betere afvalscheiding

- Wij willen meer scheiding en minder vrijkomen van afval bereiken door het volume/frequentiesysteem en gerichte voorlichtingsacties. Tot 2015 geven wij extra aandacht aan het project Afval 2030 (afval bestaat niet meer in 2030).
- Wij gaan organisaties en burgers faciliteren om het zwerfvuil op te ruimen.
- Wij onderzoeken de mogelijkheden voor prikkels om de burgers nog bewuster te maken van hun kosten voor de afvalstoffenheffing. Wij willen dat dit voor hen reden wordt om minder restafval aan te bieden en meer afval te scheiden.

Het verminderen van de CO²-uitstoot

- Wij voeren energiebesparende maatregelen uit zoals opgenomen in de Duurzaamheidsagenda Bronckhorst. Dit gaat verder dan de CO²-uitstoot. Het streven is om in 2030 energieneutraal te worden.
- Wij willen participeren in de Achterhoekse Groene Energiemaatschappij (AGEM).
- Wij willen met de beschikbare subsidieregelingen de particuliere woningeigenaren stimuleren dat ze hun woning gaan isoleren.
- Wij gaan duurzame energie opwekken met zonnepanelen op solarparken zoals Solarpark "De Kwekerij".
- Wij streven naar 100% groene stroom voor de gemeentelijke gebouwen en voorzieningen.

Voldoen aan Europese richtlijnen op het terrein van water

- Wij voeren als gemeente alleen de regie voor de Kader Richtlijn Water (KRW) en laten uitvoering van maatregelen over aan het Waterschap.
- Wij stemmen investeringen in de riolering af met het Waterschap.

2.1.6.3 Deelprogramma 6B VERKEER EN VERVOER

Portefeuillehouder dhr. P.H.M. Seesing

Ambtelijk trekker dhr. H.R.T. Neijenhuis

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen

Kwaliteit van zowel bereikbaarheid als leefbaarheid en verkeersveiligheid waarborgen en verbeteren

- Wij brengen en houden wegen, straten en pleinen op het minimum onderhoudsniveau volgens de landelijke richtlijnen (niveau waarbij de veiligheid van de weggebruiker en de duurzaamheid van de verharding nog niet in het geding komen), met uitzondering van de circa 6 km zwaarder belaste wegen. Voor deze wegen geldt een hoger onderhoudsniveau.
- De onkruidbestrijding op verharding voeren wij uit op basis van de gecertificeerde 'Barometer Duurzaam OnkruidBeheer', niveau Brons.
- Gladheidsbestrijding voeren wij uit op basis van het vastgestelde strooiplan.
- Wij werken gefaseerd toe naar energiezuinige verlichting waarbij ook energiebesparing door dimmen wordt meegenomen.
- Wij geven sturing aan de mobiliteit in de gemeente en, voor zover relaties bestaan met de gemeente, ook daarbuiten.

- Wij werken op basis van prioritering binnen het beschikbare budget aan de verdere uitvoering van het uitvoeringsprogramma van het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) door de daarin gesignaleerde knelpunten op te lossen.

Vergroten aandeel openbaar vervoer in de mobiliteit

- Wij willen dat onze bushaltes toegankelijk zijn voor minder validen.
- Wij doen onderzoek naar de optimale locatie en inrichting van onze (buurt)bushaltevoorzieningen.
- Wij willen dat een zo groot mogelijk aandeel vanuit het doelgroepenvervoer gebruik maakt van het reguliere openbare vervoer.

Vergroten aandeel fiets in de mobiliteit

- Wij gaan verder met het oplossen van een aantal, in het GVVP geprioriteerde, knelpunten op het gebied van fietsverbindingen.
- Wij sluiten zo veel mogelijk aan bij het tweejaarlijks te actualiseren bovenlokale fietsnetwerk van Gelderland.

Verantwoordelijke weggebruikers

- Wij streven naar permanente verkeerseducatie door onze maatschappelijke partners en scholen voor alle leeftijdsgroepen en typen weggebruikers.

2.1.6.4 Deelprogramma 6C OPENBAAR GROEN

Portefeuillehouder dhr. P.H.M. Seesing

Ambtelijk trekker dhr. H.R.T. Neijenhuis

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen

De huidige onderhoudskwaliteit van het openbaar groen behouden zonder dat dit tot een toename van het onderhoudsbudget leidt

- Wij geven uitvoering aan het Groenstructuurplan "In groene harmonie" aan de hand van drie thema's. De thema's "vervangingen" en "inrichten kwaliteitszones" zorgen voor het behouden van de onderhoudskwaliteit zonder dat de kosten voor het onderhoud stijgen.
- Sinds 2010 voeren wij de thema's "vervangingen" en "inrichting kwaliteitszones" versneld uit. Deze versnelde uitvoering leidt tot een kostenreductie voor het beheer van het openbaar groen.
- Wij streven er naar om ook een aantal projecten uit het thema "groene ambities" tot uitvoering te brengen. Het thema "groene ambities" omvat een lijst met wensen, mede voortgekomen uit inloopavonden, workshop, etc. tijdens de opstelling van het plan. Waar mogelijk gaan wij (via het uitvoeringsprogramma van het LOP) op zoek naar co-financiering voor de voorbereiding en uitvoering.

Op eenduidige, kostendekkende wijze exploiteren van begraafplaatsen

- Wij exploiteren de begraafplaatsen kostendekkend volgens de uitgangspunten in het Eindrapport "Harmonisatie begraafplaatsen".

2.1.6.5 Wat mag het kosten

PROGRAMMA BEHEREN	Rekening	Begroting				
	2011	2012 (na wijz.)	2013	2014	2015	2016
totaal lasten						
milieu	9.395	7.172	6.776	6.640	6.694	6.712
verkeer en vervoer	5.247	4.223	4.530	4.264	4.247	4.235
openbaar groen	2.488	2.066	1.816	1.720	1.718	1.723
totaal lasten	17.129	13.461	13.122	12.624	12.659	12.669
totaal baten						
milieu	-7.875	-7.849	-7.358	-7.358	-7.358	-7.451
verkeer en vervoer	-368	-108	-110	-110	-110	-110
openbaar groen	-718	-479	-411	-411	-411	-411
totaal baten	-8.961	-8.437	-7.879	-7.879	-7.879	-7.972
Saldo	8.168	5.024	5.243	4.744	4.780	4.697

Bestaand beleid

Het verschil met 2012 bedraagt € 219.000 nadelig. Binnen dit programma zijn twee projecten voor 2013 verwerkt (€ 350.000) ten laste van de algemene reserve, namelijk Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan (GVVP) en herinrichting Hummelo. De vermindering in lasten komen voort uit de effecten van de verwerkte TBB-maatregelen voor 2013 en de vervallen bijdrage aan de Regio voor Mobiliteit (bedrag nu onderdeel van programma Besturen). De bouw van de werf ten behoeve van de beheerstaken (vervangingsinvestering) vindt u terug bij het programma Middelen.

TBB-maatregelen (verwerkt)

Alle deelprogramma's vallen onder het thema Ruimte van de TBB-visie "Duurzaam en betrokken". In de paragraaf Toekomstbestendig Bronckhorst (paragraaf 2.2.8) bespreken wij alle maatregelen, de stand van zaken daarbij en de financiële gevolgen daarvan voor 2013 per thema.

Vervangingsinvesteringen

Wij hebben in het bestaand beleid de financiële gevolgen van de vervangingsinvesteringen verwerkt. Binnen het programma Beheren gaat het om volgende investeringen:

Vervangingsinvesteringen

Omschrijving	I	Jaar	T	2013	2014	2015	2016
Afkoppelen verharde oppervlakken	104.040	2013	40	2.601	7.803	7.673	7.543
Vervanging drukriolering	274.226	2013	15	6.856	31.993	31.079	30.165
Vervanging drukriolering	1.248.164	2014	15	-	31.204	145.619	141.459
Vervanging drukriolering	534.418	2015	15	-	-	13.360	62.349
Vervanging drukriolering	1.141.777	2016	15	-	-	-	28.544
Vervanging vrijvervalriolering	464.215	2014	40	-	11.605	34.816	34.236
Vervanging randvoorzieningen electronisch	216.482	2013	15	5.412	25.256	24.535	23.813
Vervanging randvoorzieningen electronisch	85.304	2014	15	-	2.133	9.952	9.668
Vervanging randvoorzieningen electronisch	89.937	2015	15	-	-	2.248	10.493
Meetprogramma riolering	72.828	2014	5	-	1.821	18.207	17.479
	4.231.391			14.869	111.815	287.489	365.749

Bedragen in €; I = investering; T = termijn in jaren

Projecten

Binnen het programma wordt een vijftal projecten uitgevoerd. De eenmalige voorstellen worden bekostigd met een bijdrage vanuit de algemene reserve.

Deelname AGEM

Het project is onderdeel van de vastgestelde TBB-maatregelen en lichten wij toe in paragraaf 2.2.8 bij het thema Dienstverlening.

Gemeentelijk Verkeers- en vervoersplan (GVVP)

Het gemeentelijk verkeers- en vervoerbeleid is in het GVVP vastgelegd. Dit plan kent een uitvoeringsprogramma met een looptijd van 2009 tot 2012. U heeft er voor gekozen jaarlijks bij de begrotingsbehandeling te bepalen welk bedrag gereserveerd wordt voor de uitvoering van het GVVP. Voor de jaren na 2011 is het moeilijk in te schatten wat de kosten zullen zijn. Voor de eerstkomende zeven jaarschijven wordt vooralsnog een vast bedrag aangehouden, want het GVVP zelf kent geen einddatum.

Herinrichting Dorpsstraat Hummelo

De voormalige gemeente Hummelo en Keppel en de provincie Gelderland hebben in 2004 een overeenkomst gesloten over de kosten voor ombouw van de N330. Het aandeel voor de gemeente voor die kosten is in 2009 afgekocht; onze bijdrage daarin is aan de provincie uitbetaald. De gemeentelijke bijdrage, die nu wordt geraamd, zetten wij in om verkeersaanpassingen te doen aan de wegen die aan de gemeente worden overgedragen. De uitvoeringsfasering van de provinciale werkzaamheden maken dat in 2013 de verkeersaanpassingen uitgevoerd kunnen worden.

Verbeteren zandwegen

Het project is onderdeel van de vastgestelde TBB-maatregelen en lichten wij toe in paragraaf 2.2.8 bij het thema Dienstverlening.

Ontmantelen hondentoiletten

Het project is onderdeel van de vastgestelde TBB-maatregelen en lichten wij toe in paragraaf 2.2.8 bij het thema Dienstverlening.

Projecten

Omschrijving	Invest (N)	Invest (P)	2013	2014	2015	2016
6A Deelname AGEM	75	75	30	23	15	7
6A Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP)	700	400	100	100	100	100
6A Herinrichting Dorpsstraat Hummelo	250	250	250	-	-	-
6A Verbeteren zandwegen	550	440	110	110	110	110
6A Ontmantelen hondentoiletten	10	10	10			
	1.585	1.175	500	233	225	217

N = nog te investeren bedrag; P = deel van N binnen komende 4 jaar

2.1.7 Programma 7 Middelen

2.1.7.1 Algemeen

Missie

Bronckhorst wil een solide financiële positie; ook in de toekomst. Wij willen de dekkingsmiddelen effectief en efficiënt inzetten voor de wettelijke taken en de speerpunten uit het coalitieakkoord. Wij maken gebruik van financiële instrumenten, passend in de planning en control en van de inkomstenbronnen vanuit Europa, het Rijk, de provincie en onze burgers.

Context en achtergrond

Wij hebben te maken met een dynamische omgeving en willen hier adequaat op inspelen. Ook de financiële positie van de gemeente is erg gevoelig voor de demografische ontwikkelingen (ontgroening en vergrijzing) en de terugtrekkende rijksoverheid. Het meebewegen van de financiën in deze ontwikkelingen is een belangrijke aanleiding voor het gestarte traject "Toekomstbestendig Bronckhorst". Van de bezuinigingen op rijkstaken zijn de effecten voor ons als gemeente al zichtbaar geworden vanaf 2013. Maar nog belangrijker zijn de demografische ontwikkelingen; die leiden er toe dat onze inkomstenbronnen extra krimpen. Denk aan algemene uitkering, woninguitbreiding, bezetting schoolgebouwen, etc. Dit betekent dat wij als gemeente om onze solide financiële positie te behouden, ingrijpende maatregelen moeten nemen om begrotingstekorten van een adequaat dekkingsplan te voorzien. De invoering van de maatregelen Toekomstbestendig Bronckhorst (zie paragraaf 2.2.8) zorgen voor een solide financiële positie.

Kaderstellende beleidsnota's

- Financiële verordening gemeente Bronckhorst (2008)
- Nota reserves en voorzieningen (2012)
- Verordening OZB (2012)
- Verordening toeristenbelasting (2012)
- Verordening forensenbelasting (2012)
- Verordening afvalstoffenheffing (2012)
- Verordening rioolheffing (2012)
- Programmabegroting 2012 - 2015 (2011)
- Perspectiefnota 2013 - 2016 (2012)

Deelprogramma's

7A Belastingen

7B Geldmiddelen

7C Bedrijfsvoering

2.1.7.2 Deelprogramma 7A BELASTINGEN

Portefeuillehouder dhr. A.A.L.M. Spekschoor

Ambtelijk trekker dhr. T.G. van der Kolk

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen

De gemeentelijke belastingen beperken voor de burgers

- Wij berekenen de OZB-tarieven op grond van de werkelijke opbrengst 2012 vermeerderd met inflatie en lastendaling bij afvalstoffenheffing. Per saldo worden de gemiddelde kosten per woning iets lager dan de kosten in het voorgaande jaar (woonlastenprincipe).

- De tarieven voor afvalstoffen en riolering zijn kostendekkend, waarbij wij de jaarlijkse fluctuaties in kosten verrekenen met een specifieke reserve hiervoor (bestemmingsreserve afval en bestemmingsreserve riolering). Belangrijk aandachtspunt is beperking van de kosten (zie ook deelprogramma 6A Milieu).
- Wij bieden de belastingplichtigen de mogelijkheid van automatische incasso in 10 termijnen.
- Wij bieden daarnaast voor woningbezitters die daarvoor in aanmerking komen, de mogelijkheid van automatische kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen. Het gaat dan om woningbezitters die maximaal 100% van het minimumloon verdienen. Sinds medio 2011 staat deze mogelijkheid ook open voor zelfstandigen. Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen voor aanvragers met een inkomen tussen 100% en 110% van het minimumloon, loopt via de sociale dienstverlening (deelprogramma 5C Werk, inkomen en zorg).
- Wij kennen meerdere belastingen en heffingen. In de paragraaf lokale heffingen leest u hierover meer (paragraaf 2.2.1).

2.1.7.3 Deelprogramma 7B GELDMIDDELEN

Portefeuillehouder dhr. A.A.L.M. Spekschoor

Ambtelijk trekker dhr. T.G. van der Kolk

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen

De jaarlijkse inkomstenbronnen effectief inzetten

- Wij zetten de algemene uitkering in eerste instantie in voor de wettelijke taken en de uitvoeringstaken. In deze inkomstenbron is de invloed van rijksbezuinigingen merkbaar. In deze programmabegroting vormt de junicirculaire van het Gemeentefonds 2012 het uitgangspunt. Helderheid over de omvang van deze inkomstenstroom blijft uit. Duidelijk is wel dat de ontwikkelingen in de algemene uitkering bij iedere circulaire tot aanzienlijke financiële bijstellingen in onze gemeentelijke financiële positie kunnen leiden én leiden sinds twee jaar. Wij blijven terughoudend in het volgen van financiële bijstellingen die tot optimistische verhogingen van deze inkomstenbron leiden.
- De eigen inkomsten uit de OZB gebruiken wij vooral voor de speerpunten in het coalitieakkoord (lokale inkleuring). De lokale inkleuring komt naar voren in de zes inhoudelijke programma's van deze programmabegroting.
- Voor de uitvoering van rijkstaken, waarvoor wij een specifieke uitkering ontvangen, is de verstrekte bijdrage het kader (Wet werken en bijstand). Dit geldt ook voor de open einde-regelingen in de algemene uitkering (WMO). Wij zullen voor nieuwe open einde taken de verstrekte bijdrage als kader hanteren.

De reserves inzetten voor eenmalige projecten

- Overeenkomstig de nota Reserves en voorzieningen is vanaf 2013 het structurele gebruik van ontvangen renten op eigen financieringsmiddelen in de jaarlijkse exploitatie afgebouwd tot € 925.000 per jaar. Het benodigde vermogen (inkomensdeel) hiervoor van € 26,4 mln. wordt vooral gerealiseerd door de omvang van de voorzieningen en de bestemmingsreserves (zie ook paragraaf 1.2).
- Voor de projecten wordt jaarlijks aan de raad een definitief voorstel gedaan bij de begroting. Het voorstel voor 2013 is al bekend bij u sinds de behandeling van de perspectiefnota 2013 - 2016. Daarnaast kunnen tussentijds door u besluiten genomen worden voor eenmalige projecten. De dekking van de projecten loopt via de algemene

reserve. Wij zullen u bij iedere perspectiefnota, begroting en jaarrekening over de omvang van de algemene reserve informeren.

- In de paragraaf weerstandsvermogen (paragraaf 2.2.2) en de paragraaf financiering (paragraaf 2.2.4) leest u meer over het gemeentelijke vermogensbeheer en de beleidsontwikkeling daarbinnen.

2.1.7.4 Deelprogramma 7C BEDRIJFSVOERING

Portefeuillehouder dhr. H.A.J. Aalderink / mw. D.J. Mulderije

Ambtelijk trekker dhr. J. Wesselink

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen

Efficiënte bedrijfsvoering

- Wij willen een organisatiestructuur waarin medewerkers breed inzetbaar zijn. Zodat vacatures ingezet kunnen worden binnen de TBB-maatregelen zonder blijvend kwaliteitsverlies in de werkzaamheden. Wij verwachten dat door brede inzetbaarheid van medewerkers de invulling van de taken ook toekomstbestendig zal zijn.
- In 2013 zetten wij stappen om de personele inzet voor nieuwe taken die het Rijk aan de gemeenten overdraagt en voor de taken die wij als resultante van het traject "Toekomstbestendig Bronckhorst" willen blijven doen, efficiënt te realiseren. Dit betekent dat wij, waar taken vervallen, ook de bemensing en ondersteuning daarvoor laten vervallen. Wij willen de financiële gevolgen daarvan beperken door de inzetbaarheid van onze medewerkers op onze toekomstige taken af te stemmen.
- Wij voeren het programma Elektronische Gemeente Bronckhorst (EGB) uit passend binnen het rijksbeleid voor het Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en e-overheid. Wij hebben de focus op verbetering van de elektronische dienstverlening, slim gebruik maken van ruimte en informatie en aansluiting bij landelijke ontwikkelingen. U leest hierover meer in de paragraaf Bedrijfsvoering, onderdeel automatisering (paragraaf 2.2.5).
- Wij realiseren een duurzame en efficiënte huisvesting voor de medewerkers. Iedere investering in de ondersteunende diensten moet daaraan bijdragen. Wij verwachten dat met de verdere uitwerking van de elektronische gemeente daar ook een impuls aan wordt gegeven. Hiervoor hebben wij de benodigde digitale voorzieningen en applicaties in huis.
- Wij hebben de directie de opdracht gegeven om de verhouding tussen gemeentelijke taken en ondersteunende taken op een reëel percentage te brengen. Wat dit percentage moet zijn, wordt onderzocht.
- Voor de buitendienst is het realiseren van efficiencyverbeteringen het uitgangspunt. De dienst kenmerkt zich als dienstverlenend en werkt met één uitvoeringsteam (twee teamleiders) en een ondersteunend cluster Service vanuit één huisvestingspunt. Het realiseren van efficiencyverbeteringen betekent in de praktijk dat bij natuurlijke momenten (afloop contracten, vertrek van medewerkers, vervanging van materieel, etc.) beoordeeld wordt of wij de werkzaamheden zelf blijven uitvoeren of overdragen aan derden.

Meten is weten

- Wij willen de uitvoering van de werkzaamheden monitoren, liefst op basis van eenduidige (productie)kengetallen. De hieruit beschikbare informatie moet passen binnen de

informatiebouwstenen voor indicatoren waarop uw raad wil sturen. Definiëren van die indicatoren volgt uit de pilot hiervoor bij vergunningen.

2.1.7.5 Wat mag het kosten

MIDDELEN	Rekening	Begroting				
	2011	2012 (na wijz.)	2013	2014	2015	2016
totaal lasten						
belastingen	1.216	869	882	882	882	882
geldmiddelen	5.235	2.099	1.079	1.376	1.362	1.344
bedrijfsvoering	-716	597	951	1.033	1.035	978
totaal lasten	5.734	3.565	2.912	3.291	3.279	3.203
totaal baten						
belastingen	-5.402	-5.559	-6.272	-6.274	-6.277	-6.277
geldmiddelen	-52.855	-36.147	-35.497	-34.438	-33.168	-33.062
bedrijfsvoering	0	0	0	0	0	0
totaal baten	-58.257	-41.705	-41.768	-40.712	-39.445	-39.339
Saldo	-52.523	-38.141	-38.857	-37.421	-36.166	-36.136

Bestaand beleid

Het verschil met 2012 bedraagt € 716.000 voordelig. Deze komt voor rekening van de TBB-maatregelen zoals toepassing woonlastenprincipe, maar ook van lagere lasten bij het vermogensbeheer (minder rentetoevoeging aan reserves vanwege lager volume). Tegenover voordelige ontwikkelingen staan dalende baten uit algemene uitkering en hogere vervangingsinvesteringen. Over de ontwikkelingen van de algemene uitkering bent u al eerder geïnformeerd via de algemene informatievoorziening. In dit programma zijn ook de lasten verwerkt van de voorbereidingskosten voor de bouw van de werf (€ 111.000) bij het deelprogramma bedrijfsvoering. Tegenover de hogere huisvestingslasten staan bestaande budgetten op (met name) het programma beheer als dekking. Ook hierover hebben wij u een afzonderlijk voorstel gezonden.

In dit programma nemen wij ook de effecten van de drie decentralisaties als stelpost mee. Doordat besluitvorming hierover is uitgesteld of de ingangsdatum is al later dan gepland, is sprake van een aanzienlijke lastenverlaging van € 872.000 in 2013. In de ramingen hebben wij de ingangsdatum twee jaar opgeschoven. Daarbij worden de eerste twee jaren wel goed gebruikt; wij gaan ervan uit dat wij in de latere jaren daardoor sneller tot budgetneutrale uitvoering zullen komen. Ook de realisatie van de TBB-maatregel zwembaden staat in dit programma verwerkt als taakstelling.

Om de begroting 2013 sluitend te laten zijn, hebben wij twee voorstellen in dit programma verwerkt. Het gaat hierbij om de OZB-verhoging voor niet-woningen (€ 260.000) en de 0-lijn voor de CAO. Over de OZB-maatregel leest u meer in de paragraaf Toekomstbestendig Bronckhorst, onderdeel thema Algemeen (paragraaf 2.2.8).

TBB-maatregelen (verwerkt)

Alle deelprogramma's vallen onder het thema Algemeen van de TBB-visie "Duurzaam en betrokken". In de paragraaf Toekomstbestendig Bronckhorst (paragraaf 2.2.8) bespreken wij alle maatregelen, de stand van zaken daarbij en de financiële gevolgen daarvan voor 2013 per thema.

Vervangingsinvesteringen

Wij hebben in het bestaand beleid de financiële gevolgen van de vervangingsinvesteringen verwerkt. Binnen het programma Middelen gaat het om volgende investeringen:

Vervangingsinvesteringen

Omschrijving	I	Jaar	T	2013	2014	2015	2016
Serverpark	380.000	2014	5	-	9.500	95.000	91.200
Netwerkinfrastructuur	200.000	2014	5	-	5.000	50.000	48.000
Werkstations	100.000	2014	5	-	2.500	25.000	24.000
Beeldschermen	80.000	2014	5	-	2.000	20.000	19.200
Mobielen	75.000	2014	5	-	1.875	18.750	18.000
Telefooncentrale (voor mobielen)	100.000	2014	5	-	2.500	25.000	24.000
UPS batterijen in MER	33.000	2015	5	-	-	825	8.250
GIS pc's	11.000	2015	5	-	-	275	2.750
Audiovisuele middelen	109.000	2014	5	-	2.725	27.250	26.160
Biometrie (vingerscan, etc.)	105.000	2014	5	-	2.625	26.250	25.200
Inbindapparaat	4.000	2014	1	-	4.000	-	-
Vervanging materieel 3 rayons	266.516	2013	7	6.663	51.400	49.496	47.592
Vervanging materieel 3 rayons	268.341	2014	7	-	6.709	51.751	49.835
Vervanging materieel 3 rayons	426.286	2015	7	-	-	10.657	82.212
Vervanging materieel 3 rayons	463.505	2016	7	-	-	-	11.588
Nieuwbouw werf Hengelo	4.170.000	2015	40	91.319	223.682	297.877	293.295
	6.791.648			97.982	314.516	698.131	771.282

Bedragen in €; I = investering; T = termijn in jaren

Projecten

Binnen het programma worden geen projecten uitgevoerd.

2.1.7.6 Overzicht van algemene dekkingsmiddelen

Overzicht dekkingsmiddelen

	Rekening 2011	Begroting 2012 (na wijziging)	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Onvoorziene uitgaven (A)	0	132	132	132	132	132
<i>Lokale heffingen</i>						
Onroerende-zaakbelastingen	5.055	5.138	5.915	5.915	5.915	5.915
Toeristenbelasting	275	287	295	297	300	300
Forensenbelasting	46	44	44	44	44	44
Lokale heffingen (B)	5.376	5.469	6.254	6.256	6.259	6.259
'						
Algemene uitkering (C)	29.992	30.286	29.476	29.078	28.112	28.335
<i>Dividend / winstuitkering</i>						
Alliander	317	316	316	316	316	316
Vitens	57	55	55	55	55	55
Nuon Energy	397	281	281	164	164	164
BNG	166	160	80	80	80	80
Dividend (D)	937	812	732	615	615	615
Saldo financieringsfunctie (E)	2.990	2.577	2.831	2.731	2.774	2.737
Totaal dekkingsmiddelen (A t/m E)	39.295	39.276	39.425	38.812	37.892	38.078

Binnen het programma Middelen maken wij ook lasten. Ook kennen wij baten die niet onder de definitie van algemene dekkingsmiddelen vallen zoals rentebaten. Dit verklaart dat het saldo voor dit programma een ander begrotingssaldo kent dan het totaal aan dekkingsmiddelen op dit programma.

Onvoorziene uitgaven

In de begroting nemen wij jaarlijks een post op voor onvoorzien. Dit bedrag (ongeveer € 3,50 per inwoner) is bedoeld om incidentele lasten te kunnen dekken die voldoen aan de drie O-criteria: onvoorzien, onvermijdbaar en onuitstelbaar.

Lokale heffingen

Het woord lokaal zegt het al: deze inkomsten worden opgebracht door onze inwoners. Wanneer wij kijken naar onze begrotingsomzet wordt 10,1% gedekt met opbrengsten van de burgers. Riool- en afvalstoffenheffing zijn hierin niet meegerekend omdat die opbrengsten volledig bedoeld zijn voor 100% kostendekkendheid voor die uitgaven. U leest hierover meer in de paragraaf Lokale heffingen (paragraaf 2.2.1).

Algemene uitkering

In deze programmabegroting hebben wij de algemene uitkering gebaseerd op de junicirculaire 2012 van het ministerie van Binnenlandse zaken. Hierin zijn door het Rijk nog geen effecten verwerkt over de decentralisatie van rijkstaken naar de gemeenten (Wet werken naar vermogen, begeleiding AWBZ en Jeugdzorg).

De beschikbare middelen in de algemene uitkering voor WMO voegen wij volgens raadsbesluit één-op-één toe aan het WMO-budget. De decentralisatie-uitkeringen zijn gebaseerd op concrete subsidie-aanvragen vanuit onze gemeente voor de doelen waarvoor de uitkeringen worden verstrekt zoals de combinatiefuncties. U leest hierover meer in de Financiële begroting, onderdeel toelichting meerjarenbeeld (paragraaf 3.3.1).

Dividend

De gemeente Bronckhorst neemt deel in diverse bedrijven. De deelnemingen komen vooral voort uit het verleden, toen de voormalige gemeenten zelf nog taken op die terreinen kenden (drinkwater- en energievoorziening). Als publieke participant heeft de gemeente nog invloed, zij het beperkt, op de ontwikkelingen van de nutsvoorzieningen die voor de inwoners tot de basisvoorzieningen behoren. Daarnaast ontvangt de gemeente dividend uit de participatie in een afvalverwijderingsbedrijf. U leest hierover meer in de paragraaf Verbonden partijen (paragraaf 2.2.6).

Saldo financieringsfunctie

Dit saldo bevat in de gemeente Bronckhorst de som van:

- het renteresultaat vanwege het financieren van investeringen met eigen middelen (reserves)
- het renteresultaat vanwege het verstrekken van geldleningen
- het saldo op de renteverdeling

U leest hierover meer in de paragraaf Financiering (paragraaf 2.2.4).

2.2 Paragrafen

2.2.1 Paragraaf Lokale heffingen

2.2.1.1 Beleidskaders

De lokale heffingen zijn een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente. Belangrijkste lokale heffingen zijn de onroerende-zaakbelastingen; deze hebben het karakter van algemeen dekkingsmiddel. Andere lokale heffingen hebben een specifiek bestedingsdoel zoals de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. In deze paragraaf gaan wij (nog) niet in op de tarieven voor 2013. In december 2012 ontvangt u van ons de tariefsvoorstellen gebaseerd op de dan meest actuele gegevens betreffende WOZ-waarde, aantallen aansluitingen, etc. Het beleid ten aanzien van de eigen heffingen is vastgelegd in belastingverordeningen, beleidsregels en het Coalitie-akkoord 2010 - 2014 en de perspectiefnota 2013 - 2016. Uitgangspunt is om niet meer lasten bij de inwoners neer te leggen dan aantoonbaar noodzakelijk is.

De Perspectiefnota 2013 - 2016 bevat voor de lokale heffingen 2013 de volgende uitgangspunten:

- de totale opbrengst onroerende-zaakbelastingen 2013 is gelijk aan de opbrengst 2012 plus 2,0% voor de inflatiecorrectie;
- deze inflatiecorrectie wordt toegerekend aan de heffing van eigenaren en gebruikers van niet-woningen;
- eenmalig voor het jaar 2013 wordt het woonlastenprincipe gehanteerd. Dit houdt in dat bij een daling cq. toename van de belastingopbrengsten voor afvalstoffenheffing en/of rioolheffing de opbrengsten OZB naar rato extra worden verhoogd cq. verlaagd;
- de daling c.q. de toename van de opbrengsten voor afvalstoffenheffing en/of rioolheffing wordt verdeeld over eigenaren van woningen, eigenaren van niet-woningen en gebruikers van niet-woningen;
- voor het OZB-tarief niet-woningen geldt als extra randvoorwaarde dat het tarief niet uitgaat boven 60% van het gemiddeld tarief voor niet-woningen in Gelderland (Coalitie-akkoord). In deze programmabegroting wordt het direct optrekken van het tarief voor niet-woningen naar 60% van het Gelders gemiddelde voorgesteld;
- de tarieven afvalstoffenheffing, rioolheffing en de tarieven voor de gemeentelijke begraafplaatsen zijn kostendekkend;
- de tarieven toeristen- en forensenbelasting stijgen met 2,0% voor de inflatiecorrectie;
- de legestarieven worden met 2,0% geïndexeerd voor inflatiecorrectie rekening houdend met wettelijke maxima.

2.2.1.2 Overzicht lokale heffingen Gemeente Bronckhorst

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

De algemene heffing OZB bestaat uit een eigenarenbelasting en een gebruikersbelasting. De heffing wordt berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaak volgens de Wet waardering onroerende zaken (WOZ). Alle onroerende zaken in de gemeente moeten jaarlijks, dus ook voor 2013, opnieuw worden gewaardeerd naar een waardepeildatum die één jaar voor het belastingjaar ligt. Voor het belastingjaar 2013 is de waardepeildatum 1 januari 2012. Door de aanhoudende kredietcrisis staan de huizenprijzen nog steeds onder druk. Meer huizen komen in de verkoop en het duurt langer om ze te verkopen. Deze marktomstandigheden leiden naar verwachting tot een gemiddelde waardedaling van woningen. In de WOZ-beschikkingen, die in 2013 worden verzonden, zal de waardedaling op de woningmarkt 2012 zijn verwerkt.

De gemeente mag de OZB-tarieven zelf bepalen. Om landelijk een te grote lastenstijging te voorkomen heeft het Rijk een correctiemogelijkheid gekregen op het gemeentefonds; de zogenoemde macronorm. Deze houdt in dat de totale opbrengst OZB 2013 in Nederland maximaal 3,0% meer mag zijn dan in 2012. Omdat gemeenten in 2012 de norm voor 2012 hebben overschreden is het percentage voor 2013 naar beneden bijgesteld naar 2,76%. In de loop van 2013 moet de huidige WOZ-administratie aangesloten worden op de Landelijke Voorziening WOZ. Dit is een basisregistratie waarmee wij deel gaan uitmaken van één landelijk loket voor de uitwisseling van WOZ-gegevens.

Toeristen- en forensenbelasting

Voor de toeristenbelasting zijn de verblijfsaccommodaties ingedeeld in zeven categorieën met ieder een afzonderlijk tarief per nacht. De inkomsten dekken de investeringen in voorzieningen en maatregelen die het toeristisch verblijf van toeristen en het recreëren van de eigen inwoners aangenaam maken (deelprogramma Toerisme). Het tarief forensenbelasting is afhankelijk van de waarde van het onroerend goed in het economisch verkeer zoals die geldt voor de OZB.

Afvalstoffenheffing (particulieren) en reinigingsrechten (bedrijven)

Op 29 maart 2012 heeft u besloten met ingang van 2013 het volumesysteem te veranderen in een volume- en frequentiesysteem. Dit houdt in dat gebruikers naast een vast recht een tarief betalen gerelateerd aan de grootte van de containers die zij gebruiken en het aantal keren dat zij die voor lediging aanbieden. De gebruiker van de gemeentelijke ophaaldienst beïnvloedt zo zelf zijn kosten.

Rioolheffing

Ons Gemeentelijk Rioleringsplan Bronckhorst 2009 - 2013 (GRP) vormt de basis voor de rioolheffing. Wij volgen voor het berekenen van de rioolheffing het kostendekkingsplan van het GRP. De gemeente kan de kosten van afvalwater (bestaande zorgplicht) en van de verwerking van regenwater (zorgplicht hemelwater) en overtollig grondwater (zorgplicht grondwater) verhalen. De kosten van de gemeentelijke watertaken verhalen wij in één heffing.

Baatbelasting

Voor de aanleg van de riolering in het buitengebied in de voormalige gemeente Steenderen heffen wij een baatbelasting van € 2.500 per object. Een aantal eigenaren van onroerende zaken heeft in 2005 de eenmalige heffing omgezet in een jaarlijkse heffing van € 249,06 tot 2020.

Lijkbezorgingsrechten

Voor het gebruik maken van één van de gemeentelijke begraafplaatsen zijn grafrechten verschuldigd. U heeft besloten dat er sprake moet zijn van 100% kostendekkendheid. Om daartoe te komen stellen wij jaarlijks een kostenvergelijking op. Hierdoor ontstaat een duidelijk beeld over het te verwachten kostenniveau en daarbij ook van de gewenste hoogte van de nieuwe tarieven. Gebruikelijk is dat de geraamde opbrengst van het voorgaande jaar wordt verhoogd met de inflatiecorrectie. Een extra verhoging is mogelijk als uit de kostenvergelijking blijkt dat de exploitatie van de begraafplaatsen niet volledig kostendekkend is.

Brandweerrechten

De kosten van de inzet van de brandweer voor hulp voor individuele diensten verhalen wij via de brandweerrechtenverordening.

Leges

Via de legesverordening heffen wij diverse rechten van degenen die gebruik maken van door de gemeente aangeboden diensten; denk aan omgevingsvergunningen, reisdocumenten en huwelijken. De verschillende leges en rechten die worden geheven, worden in principe verhoogd met de inflatiecorrectie van 2,0%. Bij de vaststelling van een aantal tarieven, zoals voor reisdocumenten, moeten wij overigens nog rekening houden met van rijksweg gestelde maxima. Het beleid is om in principe kostendekkende tarieven te hanteren voor het totaal aan legesinkomsten ten opzichte van de totale diensten.

2.2.1.3 Belastingdruk

Opbrengsten belastingen en rechten	Werkelijk 2008	Werkelijk 2009	Werkelijk 2010	Werkelijk 2011	Begroot 2012	Begroot 2013
Onroerende-zaakbelastingen	4.601	4.830	4.978	5.055	5.138	5.915
Rioolheffing	3.887	3.776	3.667	3.729	3.872	3.889
Afvalstoffenheffing	3.855	3.764	3.613	3.610	3.766	3.069
Reinigingsrechten	50	56	57	60	49	49
Lijkbezorgingsrechten	337	342	302	356	337	407
Toeristenbelasting	278	292	247	275	287	295
Forensenbelasting	36	39	44	46	44	44
Baatbelasting	20	21	19	5	17	17
Marktgeden	4	2	1	0	0	0
	13.068	13.122	12.928	13.136	13.510	13.685
Inwoners per 1 januari	37.823	37.907	37.765	37.669	37.480	37.238
Belastingdruk per inwoner	346	346	342	349	360	368

2.2.1.4 Kwijtschelding

Als een belastingplichtige over te weinig financiële middelen beschikt om de aanslag te betalen, kan de gemeente onder bepaalde voorwaarden deze belastingplichtige kwijtschelding verlenen voor de afvalstoffen- en rioolheffing. De aanvragen worden eerst getoetst aan de beleidsregels "Kwijtschelding gemeentelijke belastingen gemeente Bronckhorst" en de van toepassing zijnde belastingwetgeving. De aanvragen kwijtschelding die zijn afgewezen op grond van de hiervoor genoemde beleidsregels worden vervolgens afgehandeld in het kader van het minimabeleid.

2.2.1.5 Conclusie

Voor de begroting 2013 gaan wij uit van de tariefsaanpassingen zoals hiervoor beschreven. Tariefwijzigingen en wijzigingen in de wet- en regelgeving maken het noodzakelijk dat u nieuwe belastingverordeningen 2013 moet vaststellen. In december 2012 leggen wij de voorstellen voor de diverse heffingen en rechten aan u voor. Op dat moment hebben wij ook de meest recente gegevens voor de tariefberekeningen beschikbaar.

2.2.2 Paragraaf Weerstandsvermogen

2.2.2.1 Inleiding

Wij willen risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar maken. Door dat inzicht wordt de gemeente in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige ontwikkelingen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de gemeente. In de 2e helft van 2012 bekijken wij in welke mate het risicomangement een vervolg zal krijgen in de organisatie, waarbij nut (mate van inzicht) en offer (welke inspanningen) belangrijke afwegingen zijn in deze tijd. De 10 belangrijkste risico's geven wij in deze paragraaf weer. Op basis van de geïnventariseerde risico's en het beschikbare weerstandsvermogen is de benodigde weerstandscapaciteit voor 2013 berekend en geven wij aan hoe die weerstandscapaciteit moet worden ingeschat.

2.2.2.2 Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente Bronckhorst bestaat uit het geheel aan middelen dat de gemeente daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken. Die capaciteit bestaat uit een structureel deel (jaarlijks opnieuw beschikbaar) en een incidenteel deel (éénmalig beschikbaar). In Bronckhorst bestaat het structurele deel uit de onbenutte belastingcapaciteit (OZB-opbrengstennorm voor een artikel 12 gemeente minus de OZB-opbrengst in Bronckhorst) en de jaarlijks beschikbare post onvoorzien. Het incidentele gedeelte bestaat uit het deel van de algemene reserve dat in de Nota reserves en voorzieningen 2012 is geblokkeerd voor risico's (het bufferdeel). De beschikbare weerstandscapaciteit 2013 is als volgt:

Weerstandscapaciteit

		Structureel	Incidenteel	Totaal
Vrij aanwendbaar deel algemene reserve			+ 11.500	+ 11.500
	berekening			
<i>Belastingcapaciteit 2013</i>	+ 7.228			
<i>Werkelijke OZB opbrengst 2013</i>	-5.915			
Onbenutte belastingcapaciteit	+ 1.313	+ 1.313		+ 1.313
Post onvoorzien begroting 2013		+ 132		+ 132
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit		+ 1.445	+ 11.500	+ 12.945

2.2.2.3 Inventarisatie van de risico's

Het hebben van risico's hoort bij het uitoefenen van een organisatie zoals onze gemeente. Het uitoefenen van activiteiten en het hebben van verantwoordelijkheid leidt tot risico's. Het is echter van belang dat wij deze risico's kennen, hiervoor adequate maatregelen treffen (beheersmaatregelen, verzekeren etc.) en dat wij de risico's wegen bij het aangaan ervan (grote projecten) of hierop tijdig inspelen (inkomstenteruggang etc.).

De risico's hebben wij onderverdeeld naar 10 categorieën: bedrijfsproces, financieel, imago/politiek, informatie/strategie, juridisch/aansprakelijkheid, letsel/veiligheid, materieel, milieu, personeel/arbo en produkt.

In 2009 hebben wij een risicoinventarisatie in de vorm van een quickscan laten uitvoeren. Deze quickscan diende ertoe om op de gebieden waar zich bij gemeenten vaak grote risico's bevinden de risico's van Bronckhorst te benoemen. Er zijn in 2009 totaal 61 risico's in beeld gebracht.

In deze paragraaf hebben wij de risico's geactualiseerd. Enkele risico's zijn verdwenen of verminderd en er zijn risico's bijgekomen of groter geworden. Dit resulteert in 45 risico's met een totaalbedrag van ruim € 24 mln. Per saldo is het totaal aan risico's afgenomen

met € 3,5 mln. ten opzichte van vorig jaar. Dit heeft hoofdzakelijk te maken met een afgenomen onduidelijkheid ten aanzien van financiële gevolgen van maatregelen Rijksbeleid (bezuinigingen) en eigen beleid (TBB). De gevolgen hiervan zijn grotendeels in de begroting verwerkt, waardoor de risico's zijn verdwenen of afgenomen. Ook de afname van grote projecten vermindert de risico's. De 10 grootste risico's (de risico's die de hoogste bijdrage hebben in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit) hebben wij hieronder weergegeven. In de organisatie wordt uiteraard aandacht besteed aan alle risico's. Op dit moment wordt gewerkt aan de wens van de raad het risicomanagement in de organisatie te verankeren, waarbij een afweging tussen nut en offer wordt gemaakt.

De 10 belangrijkste financiële risico's voor Bronckhorst:

Risico top 10	Gevolg	Kans	Max. fin. gevolg
In 2013 moeten voor € 6 mln. aan bezuinigingen zijn gerealiseerd	Oplopende begrotingstekorten	50%	4.000
Open einde effecten van jeugdzorg, Wet werken naar vermogen en AWBZ-taken	Onvoldoende rijksmiddelen om beleid uit te voeren	50%	3.750
Subsidies centrumplannen worden niet verstrekt	Wegvallen dekking centrumplannen	80%	1.360
WMO budget ontoereikend door stijging van tarieven en vergrijzing	Budgetoverschrijdingen bij ongewijzigd beleid	90%	1.100
Bevolkingskrimp en vergrijzing	Lagere inkomsten (algemene uitkering en overig) terwijl uitgaven gelijk blijven	90%	1.000
Lagere inkomsten uit gemeentefonds dan geraamd door rijksbezuinigingen	Oplopende begrotingstekorten	50%	1.000
Lagere afzet gronden dan verwacht	Hogere voorraden en rente, afnemende boekwaarden	70%	700
In het bestuurlijk verkeer worden (on)bewust besluiten genomen en afspraken gemaakt, die niet passen binnen de beleidskaders of financiële kaders van de raad (bijvoorbeeld clustervorming brandweer, vorming RUD of regionale woonvisie)	Oplopende begrotingstekorten	30%	1.000
Het schrappen van woningbouwplannen door demografische ontwikkelingen	Gemeente wordt aangesproken	30%	1.000
Deelname in vordering Regio Achterhoek op College Sanering Ziekenhuisvoorzieningen.	Vordering onzeker, waardoor afboeking bij de gemeenten moet plaatsvinden	50%	502
Totaal 10 grote risico's (maximaal excl. kans)			15.412
Totaal overige 35 risico's (maximaal excl. kans)			8.620
Totaal alle risico's			24.032

Op basis van de ingevoerde risico's hebben wij een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 24.032.000) ongewenst en niet noodzakelijk is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en niet in hun maximale omvang optreden. Hieruit blijkt, dat met 90% zekerheid (het meest gebruikte en ook door Bronckhorst gehanteerde percentage) kan worden gezegd, dat er een weerstandscapaciteit nodig is van € 9.220.000. Dit bedrag ligt ca. € 1,4 mln. lager dan de vorige meting voor de Jaarrekening 2011.

2.2.2.4 Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, moet een relatie worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's (benodigde weerstandscapaciteit) en de beschikbare weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen uitgedrukt in een ratio. Ratio weerstandsvermogen is de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit, dus € 12.945.000 gedeeld door € 9.220.000 zijnde 1,4. De ratio-normtabel van de Universiteit Twente biedt een waardering van het berekende ratio.

Betekenis ratio

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	Uitstekend
B	1.4-2.0	Ruim voldoende
C	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	<0.6	Ruim onvoldoende

Het ratio van de gemeente Bronckhorst valt (net) in de klasse B, ruim voldoende weerstandsvermogen. Wij hebben op 8 december 2009 vastgesteld een ratio van 1,2 (gemiddeld in de categorie voldoende) als uitgangspunt te willen hanteren.

2.2.2.5 Conclusie

In het voorgaande hoofdstuk is de actuele ratio voor de gemeente Bronckhorst berekend op 1,4 (categorie ruim voldoende). Ons uitgangspunt is dat de gewenste weerstandscapaciteit 1,2 maal de som moet bedragen van de waarschijnlijke risico's (met 90% kans om voldoende te zijn) ter hoogte van afgerond € 9,22 mln. Dit betekent een benodigde weerstandscapaciteit van € 11,1 mln. Wij hebben € 12,9 mln. beschikbaar. Het voor risico's gehanteerde bufferdeel van de algemene reserve (volgens nota reserves en voorzieningen 2012), dat wordt vermeld in de aanbiedingsbrief, is daarmee € 1,8 mln. hoger dan noodzakelijk.

2.2.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

2.2.3.1 Beleidskader

Het beleid voor het onderhoud van kapitaalgoederen hebben wij vastgelegd in beheerplannen. De beheerplannen worden periodiek herzien. In deze paragraaf geven wij aan of de financiën in de begroting voldoende zijn om het beleid uit te voeren en geven wij een indicatie over de staat van onderhoud. Net als voor de andere bedrijfsvoeringsonderdelen binnen onze gemeente geven wij de risico's aan in de paragraaf weerstandsvermogen.

Aandachtsvelden binnen onderhoud kapitaalgoederen zijn voor ons: gebouwen, onderwijsgebouwen, wegen, groen, riool, materieel en begraafplaatsen. De maatschappelijke accommodaties komen beleidsmatig aan bod in het Programma Ontspannen, onderwijsgebouwen in het Programma Leren en de overige kapitaalgoederen in het programma Beheren.

2.2.3.2 Onderhoud gebouwen

De gemeentelijke gebouwen zijn als volgt onderverdeeld:

- Brandweergarages (deelprogramma 1D)
- Woningen (deelprogramma 2A)
- Bibliotheken, dorpshuizen, gymzalen, sporthallen, zwembaden, opstallen buitensportaccommodaties en overige gebouwen (deelprogramma 3A)
- Peuterspeelzalen (deelprogramma 4B)
- Begraafplaatsopstallen (deelprogramma 6C)
- Gemeentehuis en gemeentewerven (deelprogramma 7C)

Stand van zaken onderhoud

Het onderhoud voeren wij sober en doelmatig uit en bekostigen wij uit de daarvoor beschikbare onderhoudsvoorzieningen. De gebouwen verkeren in een redelijke staat van onderhoud.

Relevante ontwikkelingen

De meerjarenonderhoudsplannen van de gemeentelijke gebouwen zijn in het voorjaar van 2011 geactualiseerd. In 2011 zijn 5 kerktorens, 2 kerkjes, sporthal en zwembad Hoog-Keppel, de aula in Zelhem en de gemeentewerf in Vorden verkocht. Wij hebben een volledig en actueel overzicht van de onderhoudstoestand van de gebouwen in ons eigendom.

Mogelijk worden de komende jaren nog meer accommodaties afgestoten. De gymzaal aan de Leliestraat Hengelo, het nieuwbouwdeel van het gemeentehuis aan de Raadhuisstraat Hengelo en de bibliotheek aan de Dorpsstraat in Vorden zullen in het najaar van 2012 gesloopt worden.

De onderhoudsopname van de gebouwen is tevens een kwaliteitsmeting. Van alle gebouwelementen is de onderhoudsconditie vastgesteld en in een score vastgelegd. Samengevoegd geven deze scores de conditie van het gebouw weer. Zo kunnen wij de onderhoudskwaliteit van het gebouwenbestand door de jaren heen volgen.

Financiën

De dotatie aan de egalisatievoorziening Onderhoud gebouwen is op basis van de onderhoudsbehoefte voor de komende 30 jaren van de bestaande gebouwen in de begroting opgenomen. Deze zal afnemen wanneer accommodaties worden afgestoten (TBB-maatregelen).

2.2.3.3 Onderhoud onderwijsgebouwen

Op basis van de Wet op het primair onderwijs en de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Bronckhorst 2011 is de gemeente verantwoordelijk voor het casco/groot buitenonderhoud van de 29 scholen voor basisonderwijs in de gemeente.

Stand van zaken onderhoud

Op basis van afspraken in het Besturenoverleg Onderwijs (BOO) hoeven de schoolbesturen geen aanvragen meer in te dienen voor onderhoudswerkzaamheden die in de (geactualiseerde) meerjarenonderhoudsplanning zijn opgenomen. De gemeente beoordeelt de aanvragen echter nog wel op technische noodzaak voor het betreffende jaar. Na goedkeuring nemen wij de aanvragen op in het huisvestingsprogramma van het betreffende jaar. Nadat het krediet beschikbaar is gesteld, kan het schoolbestuur tot uitvoering overgaan. Onderhoud wordt sober en doelmatig uitgevoerd.

Relevante ontwikkelingen

De actualisatie van de meerjarenonderhoudsplannen heeft in 2011 plaatsgevonden. Gelet op de krimp van het aantal leerlingen in de Achterhoek zijn de schoolbesturen met elkaar in overleg over het in stand houden en mogelijk samengaan van scholen. Er zijn al plannen om scholen op korte en middellange termijn samen te voegen. Dit heeft uiteraard consequenties voor de onderhoudsdotatie. Na bestuurlijke besluitvorming over deze ontwikkelingen, zowel bij schoolbesturen als gemeente, worden deze ontwikkelingen verwerkt in de meerjarenonderhoudsplanning. Dan is ook duidelijk of de onderhoudsdotatie moet worden aangepast.

Financiën

Het budget voor onderhoud is toereikend om het gewenste onderhoudsniveau te behouden.

2.2.3.4 Onderhoud wegen

In het geautomatiseerde wegbeheerssysteem DG Dialog-wegen staan al onze verharde wegen. Met dit systeem hebben wij een goed beeld van de staat van die wegen en het geeft een meerjarenonderhoudsplanning. De totale lengte van de gemeentelijke verharde wegen is 666 km. Hiervan bestaat 496 km uit asfalt en 170 km uit klinkers. Verder ligt er in de gemeente 206 km aan zandwegen.

Stand van zaken onderhoud

Het geautomatiseerde wegbeheerssysteem geeft aan dat er jaarlijks voor € 1,95 mln aan werkzaamheden uitgevoerd moet worden om het wegenbestand op het minimumpeil volgens landelijke richtlijnen te kunnen houden. Dit is geen norm, maar deze richtlijnen worden steeds meer gehanteerd bij de beoordeling van aansprakelijkheden. De afgelopen jaren is gebleken dat het minimumpeil bereikt wordt met een budget van € 1,2 mln. Een bezuiniging van € 50.000 (voor de asfaltwegen zoals aangegeven in de perspectiefnota 2013 - 2016) op dit budget vinden wij verantwoord.

Aan de klinkerwegen verrichten wij vrijwel geen onderhoud, omdat de gevolgschade aan deze wegen bij niet tijdig onderhoud gering is. Verkeersonveilige situaties op dit soort wegen verhelpen wij door plaatselijke reparaties.

Afhankelijk van de onderhoudstoestand van de zandwegen bestaat het onderhoud uit frezen, herprofileren, schaven en vastrijden van de zandwegen. In 2011 zijn wij op deze wegen een proef gestart ter verbetering van de staat van deze wegen en het voorkomen van stuiven in droge perioden. Uitgangspunt is wel dat een zandweg een zandweg moet blijven.

Relevante ontwikkelingen

Het verlagen van het onderhoudsbudget met € 50.000 (voor de asfaltwegen) vinden wij verantwoord, omdat de laatste jaren is gebleken dat het beschikbare budget van € 1,2 mln. toereikend is.

In 2012 is de proef met de zandwegen geëvalueerd. Het blijkt dat door het aanbrengen van grof zand de staat van de zandweg wordt verbeterd en de hoeveelheid stof verminderd c.q. wordt voorkomen. Al met al leidt dit tot minder ergernis en klachten. Wij willen doorgaan met het aanbrengen van het grof zand op 61 km intensief bereiden wegen die naar woningen en/of bedrijven leiden. De komende jaren willen wij circa 12 km per jaar verbeteren.

Financiën

Het onderhoudsbudget voor de wegen verlagen wij met ingang van 2013 naar € 1,2 mln, wat dus € 50.000 lager ligt dan het budget in 2012. Deze verlaging komt voort uit de TBB-maatregelen.

Met het verbeteren van de zandwegen is een investering van € 110.000 per jaar gedurende 5 jaar gemoeid. Voor 2013 levert dit een besparing op van € 15.600 per jaar aan loon- en traktiekosten (oplopend tot uiteindelijk € 78.000 na 5 jaar). U leest hierover meer in de paragraaf Toekomstbestendig Bronckhorst, onderdeel thema ruimte (paragraaf 2.2.8). Het huidige onderhoudsniveau is niet gewijzigd.

2.2.3.5 Onderhoud groen

Sinds de vaststelling in 2008 vormt het Groenstructuurplan het kader voor beleid, aanleg, beheer en onderhoud van het openbaar groen.

Stand van zaken onderhoud

In 2012 hebben wij, samen met verschillende partijen uit Hengelo, een herinrichtingsplan gemaakt voor het park de Bleijke in Hengelo. In het najaar van 2012 start de uitvoering van dit project. Eind 2012 ronden wij de omvormingen in de kernen Baak, Wichmond, Vorden en Kranenburg af. In 2013 willen wij groen in de kernen Hengelo en Keijenborg omvormen.

Relevante ontwikkelingen

In de perspectiefnota 2013 - 2016 zijn verschillende maatregelen opgenomen die van invloed zijn op het beheer en onderhoud van het openbaar groen, bomen en bermen.

Bij het vaststellen van de Grondprijzenbrief 2012 - 2013 hebben wij het tarief voor verkoop openbaar groen verlaagd tot 40 euro. Dit heeft tot een forse toename van het aantal verzoeken tot verkoop geleid.

De bewonersparticipatie bij het onderhouden van het openbaar groen begint vorm te krijgen; naast Steenderen zijn er nu ook in Baak, Vorden en Kranenburg bewoners actief in het groen.

Financiën

Het budget voor onderhoud groen, bomen en bermen is voor 2013 verlaagd met € 227.000 als gevolg van verschillende TBB-maatregelen. U leest hierover meer in de paragraaf Toekomstbestendig Bronckhorst, onderdeel thema ruimte (paragraaf 2.2.8). Het huidige onderhoudsniveau is niet gewijzigd.

2.2.3.6 Onderhoud riool

Wij werken volgens het vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan Bronckhorst 2009 - 2013 (GRP) en de Verordening rioolheffing Bronckhorst (2012).

Stand van zaken onderhoud

Jaarlijks laten wij camera-inspecties uitvoeren van een vijfde deel van de riolering. De gegevens verwerken wij in het rioolbeheerssysteem. De onderhoudstoestand van de geïnspecteerde riolering past binnen het kostendekkingsplan. In 2013 vervangen wij vrijvervalriolering, gemalen en drukrioleringen volgens het investeringsplan 2013 - 2016.

Relevante ontwikkelingen

Sinds 2009 meten wij continu de riolering. Op basis van deze gegevens en de regengegevens zoeken wij naar oplossingen ter voorkoming van onacceptabele 'water op straat' situaties tijdens hevige regenval. Om dat tot een minimum te beperken hebben wij in 2011 werkzaamheden aan de riolering in Zelhem uitgevoerd en 2012 in Hengelo. Ook in 2013 treffen wij bij onacceptabele situaties daar waar mogelijk maatregelen. Deze stemmen wij af op andere werkzaamheden in de openbare ruimte op het vlak van groen en wegen indien zich die gelegenheid voor doet.

Financiën

De kosten voor de uitvoering van de riolering worden gedekt vanuit de rioolheffing.

2.2.3.7 Onderhoud materieel

Het beleidskader voor het vervangen van materieel vormt de nota activeren en afschrijven. Voor de aanschaf van vervangend materieel maken wij gebruik van een vervangingsplanning met daaraan gekoppeld een (jaarlijks) investeringsprogramma.

Stand van zaken onderhoud

In 2012 hebben wij een drietal voertuigen vervangen; twee pick-ups en een gesloten bestelauto. De vervanging van een snippermachine en rioolontstopper vindt plaats eind 2012 of begin 2013. Ook staan op de vervangingsplanning 2012 nog drie tractoren, een bermmaaier en een veeg/zuigwagen.

Relevante ontwikkelingen

Bij elke vervanging houden wij rekening met de besluiten in het kader van TBB en maken wij de afweging "zelf doen versus uitvoering door derden". Hierbij beoordelen wij onder andere efficiëntie en dienstverlening.

Financiën

Op basis van de aanschafwaarde van het huidige materieel en wagenpark (€ 2,3 mln) en een gemiddelde levensduur van 7 jaar is de jaarlijkse kapitaalbehoefte ongeveer € 330.000. Het werkelijk benodigde investeringsbedrag wisselt per jaar en is afhankelijk van de benodigde investeringen. De kapitaallasten die deze investeringen met zich meebrengen verantwoorden wij in de begroting bij de vervangingsinvesteringen.

2.2.3.8 Onderhoud begraafplaatsen

Wij beheren vijf algemene begraafplaatsen. Eind 2011 is het beleidskader ("eindrapport harmonisatie begraafplaatsen") opnieuw vastgesteld, wat tot een verhoging van de begraafplaatsleges heeft geleid.

Stand van zaken onderhoud

Wij moeten het onderhoud aan de gemeentelijke begraafplaatsen weer (openbaar Europees) aanbesteden. Voor de huidige periode heeft Delta groenbouw de werkzaamheden aangenomen en naar tevredenheid uitgevoerd (2009 - 2012). Het bestek heeft de mogelijkheid om de opdracht nog 2 keer met 1 jaar te verlengen. Gelet op de positieve ervaringen willen wij, mits wij overeenstemming over de inschrijfprijs kunnen bereiken, verlengen.

Relevante ontwikkelingen

Eind 2012 ronden wij de tweede fase van de uitbreiding van de begraafplaats Vorden af. In 2013 ronden wij de administratieve voorbereidingen voor het ruimen van graven op de begraafplaats Zelhem af en starten wij met het daadwerkelijk ruimen van begraafplaatsen in Zelhem.

Financiën

Het beheer en onderhoud van de begraafplaatsen is kostendekkend. Daarvoor wordt in december 2012 de jaarlijkse Verordening lijkbezorgingsrechten opgesteld.

2.2.3.9 Conclusie

De beheersplannen voor onderhoud gebouwen, onderwijsgebouwen, wegen, groen, riolering, materieel en begraafplaatsen zijn actueel. Waar nodig worden de plannen op basis van de TBB-besluiten aangepast. Daarmee zijn de onderhoudsplannen up-to-date gebracht met de aanwezige budgetten.

2.2.4 Paragraaf Financiering

2.2.4.1 Inleiding

In deze paragraaf geven wij inzicht in het financieringsbeleid van de gemeente. Het kabinet heeft besloten dat in 2013 verplicht schatkistbankieren zonder leenfaciliteit wordt ingevoerd voor gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. Globaal houdt schatkistbankieren in dat de liquide middelen (tegoeden) worden aangehouden bij het ministerie van Financiën in de vorm van een rekening courant zoals bij een bank. Het aanhouden van termijndeposito's behoort tot de mogelijkheden. Over de aangehouden tegoeden wordt een marktconforme rente vergoed, gelijk aan rente waartegen de Staat zich financiert op de financiële markten. Het betalingsverkeer loopt als voorheen via de huisbankier, waarbij de mutaties dagelijks worden verrekend met de bij het ministerie van Financiën aangehouden tegoeden.

Motivatie van het Rijk voor het verplichte schatkistbankieren is de optische verbetering van de EMU-schuld van Nederland. Onderlinge schulden hoeven in die definitie voor de overheidsschuld niet te worden meegeteld. Daarnaast wil het Rijk hiermee risico's beperken bij het uitzetten van middelen bij financiële instellingen.

Gemeenten, provincies en waterschappen hebben aangegeven tegen verplicht schatkistbankieren te zijn. Het tast de autonomie aan en de verwachting is dat het gemeenten geld gaat kosten. De Achterhoekse gemeenten hebben ook afwijzend gereageerd richting de minister van Financiën.

In de tweede helft van 2012 wordt het verplichte schatkistbankieren door het ministerie nader uitgewerkt. Welke exacte gevolgen dit heeft voor onze gemeente is nog niet duidelijk. Voor de financiering, het uitzetten van middelen en het liquiditeitenbeheer gaan wij in de begroting 2013 om die reden uit van de bestaande uitgangspunten.

2.2.4.2 Beleidskader

De beleidskaders voor de uitvoering van de treasuryfunctie zijn vastgelegd in:

- Financiële verordening van de gemeente Bronckhorst (2008)
- Treasurystatuut Bronckhorst (2011)
- Nota Reserves en voorzieningen gemeente Bronckhorst (2012)

Het treasurystatuut geeft een nadere invulling aan artikel 13 (Financieringsfunctie) van de Financiële verordening en geeft ons de handvatten voor het aantrekken en uitzetten van middelen met daarbij de verantwoordelijk- en bevoegdheden. In 2013 hebben wij de werkzaamheden en controles voortkomend uit het statuut ingebed in de normale arbeidsprocessen.

De treasuryfunctie kent vier deelfuncties; risicobeheer, kasbeheer, financiering en debiteuren- en crediteurenbeheer. In de volgende paragrafen gaan wij in op iedere functie.

2.2.4.3 Risicobeheer

Algemeen

De Wet financiering decentrale overheden (Fido) ondersteunt gemeenten en overige decentrale overheden met betrekking tot hun kredietwaardigheid en hun positie op de financiële markten waarbij een gezonde financiering centraal staat. De wet geeft twee concrete richtlijnen (de renterisiconorm en de kasgeldlimiet) voor het beheersen van renterisico's.

Renterisiconorm

Het risico wordt bepaald door de aflossingen en rente-aanpassingen op opgenomen leningen. De norm is in de begroting voor 2013 bepaald op € 12,5 mln. Op basis van de bestaande leningportefeuille ad € 11,0 mln. blijven wij € 1,5 mln. binnen de gestelde norm. Voor een belangrijk deel wordt dit verklaard doordat onze opgenomen lopende leningen, met een enkele uitzondering, een vast rentepercentage voor de gehele looptijd hebben.

Kasgeldlimiet

Om een grens te stellen aan de korte termijn financiering is de kasgeldlimiet opgenomen. De kasgeldlimiet is in de begroting bepaald op € 5,3 mln. Doordat op dit moment het financieren met kort geld gunstiger is dan met het aantrekken van langlopende financieringsmiddelen, zoeken wij waar mogelijk de grens van de kasgeldlimiet op bij het aantrekken van financieringsmiddelen. In de begroting gaan wij dan ook uit van een financiering met kort geld van € 4,9 mln (netto vlottende schuld).

2.2.4.4 Kasbeheer

Geldstromenbeheer

De geldstromen lopen via de huisbankier, de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Voor kasstortingen wordt een rekening bij de Rabobank aangehouden. Wij streven naar een zo efficiënt mogelijke geldstromenbeheer. Hiervoor maken wij gebruik van gedigitaliseerde afhandeling van inkomende facturen. Ook is een aantal producten digitaal af te nemen en te betalen (zoals kadastrale informatie, uittreksel geboorteregister, zwemabonnementsen). Ook maken wij steeds meer gebruik van automatische incasso's voor zwemabonnementsen en aflossingen van BZ-leningen. Voor het innen van de gemeentelijke belastingen en heffingen ligt het percentage voor automatische incasso's rond de 60%. In onze wekelijkse publicatie en met het opleggen van de gemeentelijke belastingen en heffingen brengen wij de mogelijkheden onder de aandacht en proberen wij de mogelijkheden te stimuleren. Over de BNG leest u meer in de paragraaf Verbonden partijen (paragraaf 2.2.6).

Saldo- en liquiditeitenbeheer

Met de BNG hebben wij een financieringsovereenkomst afgesloten. Over de tegoeden ontvangen wij een rente dat is gebaseerd op de 1-maands Euribor verlaagd met 0,25%. Rood staan kost een rente gebaseerd op de 1-maands Euribor verhoogd met 0,21%. De bij de Rabobank aangehouden rekening-courant houden wij zo laag mogelijk door het saldo periodiek over te boeken naar de BNG.

Zijn liquiditeitsoverschotten voor een langere periode beschikbaar, dan zetten wij gelden uit binnen de richtlijnen van de beleidskaders.

In de overeenkomst met de BNG zijn ook de afspraken vastgelegd met betrekking tot de kredietfaciliteit. De gemeente heeft bij de BNG een kredietfaciliteit van € 6 mln. Voor het betalingsverkeer maken wij zoveel mogelijk gebruik van de dienstverlening van de BNG.

2.2.4.5 Financiering

Inleiding

Onze vaste activa en de investeringen in de grondexploitaties financieren wij allereerst met eigen vermogen (algemene en bestemmingsreserves) en vervolgens met vreemd vermogen (voorzieningen en langlopende schulden). Voor het financieringstekort of -overschot, het verschil tussen de te financieren investeringen en de aanwezige financieringsmiddelen, trekken wij aanvullende financieringsmiddelen aan bij een tekort. Bij een overschot kunnen wij middelen uitzetten. Bij het aantrekken en uitzetten van middelen houden wij rekening met de liquiditeitenplanning op korte en langere termijn.

Financieringspositie per 1 januari

	2013	2014	2015	2016
Te financieren (A)				
- vaste activa	89.148	84.913	81.018	69.291
- grondenexploitaties	3.695	2.425	922	606
- investeringsplan 2013 - 2016		3.977	7.363	7.982
<i>Saldo A</i>	<i>92.843</i>	<i>91.315</i>	<i>89.303</i>	<i>77.879</i>
Financieringsmiddelen (B)				
- leningen o/g	23.840	22.676	21.533	20.384
- reserves en voorzieningen	63.654	59.922	54.356	50.517
<i>Saldo B</i>	<i>87.494</i>	<i>82.598</i>	<i>75.889</i>	<i>70.901</i>
Financieringstekort (A - B)	5.349	8.717	13.414	6.978

Materiële- en financiële vaste activa en grondenexploitaties**Aan te trekken leningen o/g**

Afhankelijk van de werkelijke financieringsbehoefte en de ontwikkeling op de geld- en kapitaalmarkt trekken wij kortlopende of langlopende middelen aan dan wel beschikken wij over de uitgezette middelen. Door de bij de perspectiefnota genomen besluiten in het kader van Toekomstbestendig Bronckhorst wordt een beroep gedaan op de algemene reserve. Als gevolg hiervan zullen wij, naast de inzet van uitgezette middelen, externe financieringsmiddelen aantrekken. In de begroting is uitgegaan van € 2,7 mln. voor 2013. De financieringsbehoefte neemt in 2014 en 2015 toe, maar daalt in 2016 als gevolg van de ontvangen laatste tranche van de verkoop Nuon-aandelen in 2015.

Reserves en voorzieningen

De reserves (de algemene reserve en bestemmingsreserves) en voorzieningen zetten wij in als financiering van de vaste activa. Voor deze interne financiering hebben wij 4,10% over € 11,5 mln. en 3,5% over het resterende deel berekend. In totaal ontvangen wij € 1,8 mln aan rente. Hiervan wordt € 881.000 toegevoegd aan het eigen vermogen. Als inkomensdeel valt € 925.000 als bate vrij in de exploitatie.

Een overzicht van de reserves, voorzieningen en de geraamde mutaties in 2013 hebben wij als toelichting opgenomen in de Financiële begroting (paragraaf 3.3.2.1).

Leningenportefeuille

In 2013 zullen wij € 2,7 mln. aan leningen moeten aantrekken om in onze financieringsbehoefte te voorzien. Aflossingen op de bestaande leningportefeuille zullen plaatsvinden voor een bedrag van € 1,2 mln. Over het gehele jaar hebben wij € 1.077.000 aan rentelasten opgenomen wat neer komt op een gemiddeld percentage van 4,6%. In de toelichting op de balans leest u hierover meer (paragraaf 3.3.2.1).

Uitgeleende gelden

De uitstaande leningen voldoen geen van alle aan de door ons gestelde (minimale) A-rating, maar vallen wel binnen de eis dat ze onder de publieke taak vallen en door de gemeenteraad zijn goedgekeurd. Overigens hoeven aangegane verplichtingen van vóór 1 januari 2001 niet aan het treasurystatuut te voldoen. Door de wijziging van de Wet fido in 2008 is het afsluiten van personeelshypotheek verboden. Sinds het ontstaan van de gemeente Bronckhorst is het voor het personeel al niet meer mogelijk hypotheek in het kader van secundaire arbeidsvoorwaarden af te sluiten. De bestaande leningen lopen af als overeengekomen (sterfhuisconstructie).

De uitgeleende gelden hebben betrekking op:

Uitgeleende gelden per 1 januari

	2013	2012
Personeelshypotheken	3.659	3.785
Leningen aan deelnemingen	859	955
Overige uitgeleende gelden	74	66
Uitgeleende gelden	4.592	4.806

2.2.4.6 Debiteuren- en crediteurenbeheer

Debiteuren

Belastingdebiteuren

Voor onroerende-zaakbelastingen, rioolrechten en afvalstoffenheffing leggen wij een bedrag van € 12,9 mln. aan aanslagen op. De belastingaanslagen moeten tijdig, dus uiterlijk vóór of op de laatste vervaldatum, worden betaald of geïnd. Wanneer dit niet lukt, starten wij de dwanginvordering. Belastingdebiteuren met een openstaande aanslag waarvan de vervaldatum is verstreken krijgen een herinnering of waar nodig een aanmaning en dwangbevel. Het betekenen van dwangbevelen en de verdere dwanginvordering besteden wij uit. Diverse vervolgacties kunnen bestaan uit loonvorderingen, politiebrieven en beslaglegging. Contractueel zijn de (termijn)afspraken vastgelegd. Voor een consequent invorderingsbeleid volgen wij naast de belastingwetgeving ook de Leidraad invordering gemeentelijke belastingen van de VNG.

Om invorderingsmaatregelen, in welke vorm dan ook, te voorkomen stimuleren wij om de heffingen te voldoen via de automatische incasso's. Daarnaast leveren de gespreide betalingen (10 in totaal) ons en de heffingsplichtige aanvullende voordelen op.

Publiekrechtelijke vorderingen / privaatrechtelijke vorderingen / dwangsommen

Publiekrechtelijke vorderingen vervallen veertien dagen na dagtekening. Daarna start de invorderingprocedure bestaande uit een herinnering gevolgd door een aanmaning en belronde. Zijn vorderingen daarna nog niet voldaan, dan volgt een dwangbevel.

Privaatrechtelijke vorderingen moeten uiterlijk binnen dertig dagen zijn voldaan. Daarna volgt een eerste en een tweede herinnering en de belronde. Daarna worden de vorderingen uit handen gegeven bij het incassobureau. Opgelegde dwangsommen moeten binnen 6 weken worden betaald. Daarna volgt een invorderingsbeschikking, aanmaning en dwangbevel.

Crediteuren

Bij het betalen van facturen wordt optimaal gebruikgemaakt van het leverancierskrediet door de crediteuren zoveel mogelijk op de uiterste betaaldatum te betalen. Om de gevolgen van de economische recessie enigszins te verzachten is in regionaal verband besloten om de facturen zo mogelijk binnen 14 dagen te betalen. Landelijk is een besluit genomen (eind 2011) dat overheden binnen 30 dagen moeten betalen.

2.2.4.7 Conclusie

De financiering en het tijdelijk uitzetten van overtollige middelen doen wij binnen de gestelde kaders. De in de Wet fido genoemde richtlijn voor de renterisiconorm en kasgeldlimiet overschrijden wij niet. Het overschot aan financieringsmiddelen in 2012 maakt plaats voor een behoefte aan financieringsmiddelen. De economische recessie is (nog) niet merkbaar in het oplopen van (belasting)vorderingen en de te nemen invorderingsmaatregelen.

2.2.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

2.2.5.1 Inleiding

De effectiviteit van de raadsprogramma's en de kwaliteit van de externe dienstverlening zijn afhankelijk van een goede interne bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering betreft dus zowel de processen die op de burger zijn gericht, als die welke de interne organisatie en het functioneren van de medewerkers betreffen. Wij onderscheiden in deze paragraaf zes aspecten van bedrijfsvoering. Op deze plek worden de kaders op de verschillende terreinen voor de voorgenomen activiteiten voor 2013 vermeld:

- Nota Besturingsfilosofie, organisatievisie en hoofdstructuur voor de inrichting van de organisatie en de bedrijfsvoering (2003)
- Nota De nieuwe gemeente Bronckhorst i.o. voor het bestuurs- en managementconcept (2003)
- Visie Toekomstbestendig Bronckhorst: "Duurzaam en Betrokken" (2011)
- Financiële verordening gemeente Bronckhorst (2008)
- Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Bronckhorst (2006)
- Verordening Auditcommissie gemeente Bronckhorst (2011)
- Controleverordening gemeente Bronckhorst (2005)
- Normenkader rechtmatigheid Bronckhorst (jaarlijks)
- Verordening gemeentelijke rekenkamercommissie (2009)
- Vervolgplan realisatie elektronische gemeente Bronckhorst (2011)
- Nota Strategische visie op inkoop (2010)
- Inkoopbeleid 2011 Gemeente Bronckhorst (2011)
- Communicatiebeleidsplan "Met open vizier" (2005)

2.2.5.2 Personeel en organisatie

Voor 2013 staat het thema Toekomstbestendig Personeelsbeleid (TBP) centraal. Andere thema's die uitgewerkt zullen gaan worden zoals het thema Gezondheidsmanagement, zullen in nauwe verbinding staan met TBP.

De basis van TBP

In 2011 is de toekomstvisie van de gemeente Bronckhorst in grote lijnen vastgelegd in de notitie Toekomstbestendig Personeelsbeleid. De hoofdlijnen hiervan zijn:

- flexibilisering; de medewerker is niet langer de specialist op één vakgebied met baanzekerheid in de eigen opleidings- en ervaringsrichting, maar is breed inzetbaar (generalist) op meerdere vakgebieden bij de vragen waar de gemeente voor staat;
- ook in de toekomst een aantrekkelijke werkgever blijven; van belang hierbij is bijvoorbeeld jonge mensen geïnteresseerd maken en houden voor een baan bij de overheid. Onze gemeente wil hieraan een bijdrage leveren door goede stageplekken aan te bieden op verschillende plekken in de organisatie;
- regionale samenwerking; onderzoeken of en op welke terreinen regionale samenwerking een meerwaarde kan betekenen in kwaliteit, efficiency en vermindering van kwetsbaarheid.

Analyse's maken en opstellen plan van aanpak

Met behulp van Strategische Personeelsplanning hebben wij een kwantitatieve analyse van het personeelsbestand gemaakt. Wij hebben in 2012 in beeld gebracht wat het natuurlijk verloop van onze medewerkers is voor de komende acht jaar. Verder hebben wij op alle

afdelingen een vlootshouw gedaan en in gesprekken met managers de volgende informatie in beeld gebracht:

- de kwaliteiten van medewerkers;
- de ontwikkelpunten en voorkeuren van medewerkers;
- het natuurlijk verloop van de medewerkers.

De resultaten van het TBB-traject en de uitkomsten daarvan zoals vastgelegd in de perspectiefnota zullen wij koppelen aan het traject TBP. Hiervoor zal nog in 2012 een plan van aanpak worden opgesteld waarbij de TBB-taakvelden gekoppeld zullen worden aan de uitkomsten van de Strategische Personeelsplanning.

Uitvoeren plan van aanpak

In 2013 voeren wij het plan van aanpak uit. Het matchen van medewerkers met hun specifieke competenties, ontwikkelpunten en voorkeuren aan de verschillende taakvelden die aan grote veranderingen onderhevig zijn, zal een flinke puzzel worden. Om te komen tot de juiste matches, zullen wij gebruik gaan maken van de volgende instrumenten:

- coaching en begeleiden van medewerkers;
- het opstellen van ontwikkeltrajecten;
- het uitvoeren van ontwikkelscans en indien nodig assessments;
- opleiden van medewerkers.

De kosten van personeelszaken maken onderdeel uit van de indirecte kosten, die worden doorberekend in de uurtarieven van medewerkers op de eindproducten, zoals wegen en bijstand.

2.2.5.3 Informatievoorziening en automatisering

De eerste prioriteit is het ontwerpen, beschikbaar stellen, onderhouden en verbeteren van een goede informatie- en automatiseringsinfrastructuur die ondersteunend werkt aan alle bedrijfsprocessen van de gemeente.

De (elektronische) dienstverlening, het steeds meer werken in zowel interne als externe ketens en alle landelijke overheidsontwikkelingen op automatiseringsgebied, vormen samen een zeer dynamisch proces. Hiervoor hebben wij, in navolging van het Realisatieplan Elektronische Gemeente Bronckhorst (EGB 2008), een nieuw Realisatieplan EGB 2012 vastgesteld. De hoofddoelen van het plan voor 2012 en 2013 bouwen voort op die uit het vorige plan:

- Verbetering van de dienstverlening en aansluiting op het dienstverleningsprogramma; verdere uitbreiding elektronische producten, werken op afspraak, zaakgericht werken, e-herkenning bedrijven, verbeteren en uitbreiden DigiD;
- Slim gebruik maken van ruimte en informatie; doorontwikkelen digitalisering zoals digitalisering bestuurlijke besluitvorming en digitaliseren participatiedossiers, verbeteren midoffice, binnengemeentelijk gebruik basisregistratie adressen en gebouwen (BGB);
- Aansluiten bij landelijke ontwikkelingen en Nationaal Uitvoeringsprogramma (NUP); Modernisering gemeentelijke basisregistratie (mGBA), nieuwe Europese standaard voor elektronisch betalingsverkeer, basisregistraties Nationaal Handelsregister (NHR), Wet waardering onroerende zaken (WOZ) en Grootchalige topografie (BGT),

Als gevolg van de Diginotar en Lektobercrisis moeten alle gemeenten voor eind 2013 een DigiD-audit hebben uitgevoerd. Het Ministerie van BZK wil met de verplichte audit de kwetsbaarheid van de beveiliging van de informatiehuishouding van gemeenten verkleinen. In 2013 zullen wij een vervanging van de kantoorautomatisering (Microsoft office 2003) en van Windows (2003) moeten doorvoeren. Uiteindelijk hebben wij er dan vier jaar langer mee

gewerkt dan vooraf voorzien. Langer uitstel dan 2013 is niet verantwoord. Wij gaan te veel problemen krijgen met de aansluiting op andere pakketten die wel vernieuwen en het aantal maatregelen om die problemen te omzeilen wordt dan onbeheersbaar.

Wij zullen ons in 2013 voorzichtig gaan oriënteren hoe wij de vervanging van ons serverpark (gepland eind 2014) vorm moeten gaan geven.

De kosten van automatisering maken onderdeel uit van de indirecte kosten, die worden doorberekend in de uurtarieven van medewerkers op de eindproducten, zoals wegen en bijstand.

2.2.5.4 Financiën

Planning en control

Bij planning en control (P&C) willen wij de noodzakelijke en gewenste informatie op het gewenste moment geven. Het bovenliggende doel is dat in een bestuurlijk proces de informatie bijdraagt aan het doeltreffend en doelmatig verantwoorden over de behaalde resultaten aan het bestuur (control). Naar zijn aard is dit een continu proces dat voor het bestuur om andere informatie vraagt dan de informatie die voor het management (bedrijfsvoering) nodig is.

In welke vorm en omvang die informatie in de toekomst gegeven wordt, is nu onderwerp van onderzoek in het kader van de invoering van de maatregelen Toekomstbestendig Bronckhorst. Wanneer de organisatie minder taken/formatie kent naar gemeentelijke producten, zullen ook de taken/formatie ter ondersteuning van het gemeentelijk bestuur minder moeten worden. Wat blijft zijn natuurlijk de reguliere werkzaamheden voor de totstandkoming en bewaking van de perspectiefnota, begroting, jaarrekening, investeringsagenda en tussenrapportages. Gedacht moet worden aan het bijhouden van het financiële systeem Decade, het maken van verschillende rapporten die hiermee gemaakt kunnen worden in Powerplay en budgetbeheer via Workflow. Vermindering in reguliere werkzaamheden zullen gevolgen hebben voor de kwaliteit van die producten.

In 2013 richten wij de afdelingsplannen in volgens de maatregelen van Toekomstbestendig Bronckhorst. Het monitoren van de werkzaamheden om tot een succesvolle uitvoering van die TBB-maatregelen te komen staat centraal. Waar mogelijk willen wij wel in financiële documenten een kwaliteitsslag maken om te komen tot zinvolle kengetallen. Ook zullen wij de financiële gevolgen en het (financieel) inrichten van de taken Wet werken naar vermogen, AWBZ-begeleiding en jeugdzorg op de voet volgen.

Doelmatigheid en doeltreffendheid

Wij zijn op grond van artikel 213a van de Gemeentewet verplicht tot periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door ons gevoerde bestuur. Het uitvoeren van deze onderzoeken gebeurt binnen de kaders van de in de inleiding genoemde verordening. Er is al enige tijd sprake van om deze wettelijke verplichting te schrappen. Tot op heden is de wet echter niet aangepast en er zijn ook geen signalen dat dit op korte termijn gaat gebeuren. Wij doen dus in 2013 gewoon onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid. Niet alleen omdat wij het verplicht zijn, maar vooral ook omdat wij zelf door middel van onderzoek het functioneren van de organisatie willen verbeteren. Wel geven wij de onderzoeken een minder formeel karakter waardoor deze doelmatiger en sneller uitgevoerd kunnen worden en verbeteringen sneller opgepakt kunnen worden. In het najaar van 2012 stellen wij het onderzoeksprogramma voor 2013 vast waarna u dit ter kennisneming krijgt toegezonden.

Naast de onderzoeken die door ons worden uitgevoerd, doen ook de accountant en de rekenkamercommissie onderzoek in de organisatie. De diverse onderzoeken worden op grond van de verordening in de auditcommissie op elkaar afgestemd. Hiermee wordt onder

andere voorkomen dat dubbel onderzoek wordt gedaan en wordt bekeken waar mogelijk sprake kan zijn van elkaar aanvullen.

Rechtmatigheid

Bij de controle van de jaarstukken moet de accountant ook een oordeel geven over het rechtmatig tot stand komen van baten, lasten en balansmutaties. De accountant steunt daarbij op de onderzoeksrapporten van de interne onderzoekers van de organisatie. Deze onderzoekers toetsen aan de hand van een intern controleplan en het normen- en toetsingskader gedurende het jaar het rechtmatig handelen in de organisatie. Daarnaast worden ook het bestaan, de opzet en de werking van de administratieve organisatie en interne controle beoordeeld om de kwaliteit van de processen te verbeteren. De toetsing vindt plaats door gegevens- en organisatiegericht de belangrijke processen in onze organisatie te onderzoeken. Dit is een intensief proces van dossieronderzoek, interviews, analyse en vastlegging van bevindingen, dat moet uitmonden in een goedkeurende verklaring voor rechtmatigheid en in verbeteringen in de administratieve organisatie en interne controle.

De door de interne onderzoekers te onderzoeken processen komen tot stand in overleg met de accountant en dekken voor een groot deel alle activiteiten waarbij sprake is van rechtmatig handelen. Het gaat daarbij om de financiële rechtmatigheid en dus om wet- en regelgeving waarin bepalingen zijn opgenomen met financiële consequenties. De onderzoekers zijn in het dagelijkse werk niet betrokken bij de onderzoeksobjecten en kunnen dus onafhankelijk tot bevindingen, conclusies en aanbevelingen komen. Ook in 2013 wordt deze werkwijze gehanteerd.

2.2.5.5 Facilitaire zaken

Onder facilitaire zaken verstaan wij die persoonsgerichte zaken die de medewerkers nodig hebben om hun werkzaamheden efficiënt en effectief uit te kunnen voeren; de ondersteuning pur sang. De informatievoorziening valt hier buiten; die werkzaamheden richten zich ook op de burgers.

Digitalisering en archivering

Wij gaan het proces van participatiedossiers digitaliseren en zetten stappen voor verdergaande digitalisering van het bestuurlijk proces.

Het bouwarchief van de voormalige gemeenten 1920 - 2004 wordt in orde gemaakt om over te kunnen dragen aan het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers.

Volgend jaar gaan wij onderzoek doen naar mogelijkheden van substitutie van de papieren archieven. Dit betekent dat wij toestemming nodig hebben van de provinciale archiefinspectie om onze archieven digitaal op te slaan en niet meer op papier. Op dit moment hebben wij die toestemming nog niet en hebben wij digitale en papieren archieven. Om toestemming voor substitutie te verkrijgen, moeten wij aan bepaalde voorwaarden voldoen.

Inkoopbeleid

In 2013 zal naar alle waarschijnlijkheid de nieuwe Aanbestedingswet in werking treden. Het wetsvoorstel Aanbestedingswet regelt een aantal zaken dat nieuw is ten opzichte van de huidige regelgeving. De belangrijkste wijzigingen zijn de bepalingen over proportionaliteit van eisen die worden gesteld aan ondernemers, inschrijvingen en contractvoorwaarden, de bepalingen over niet-samenvoegen en verplicht splitsen van opdrachten en de bepalingen die betrekking hebben op het beperken van de kosten van het deelnemen aan een aanbesteding. Ons huidige inkoopbeleid zullen wij hieraan toetsen en wanneer noodzakelijk aanpassen.

In het kader van de inkoop samenwerking Achterhoekse gemeenten zijn inmiddels een aantal artikelgroepen opgestart waaronder de artikelgroep Facilitair en WMO. Dit jaar zullen de ervaringen van het eerste jaar worden geëvalueerd.

De kosten van facilitaire zaken maken onderdeel uit van de indirecte kosten, die worden doorberekend in de uurtarieven van medewerkers op de eindproducten, zoals wegen en bijstand.

2.2.5.6 Communicatie

Volgens ons communicatiebeleid zet de gemeente zich in om op gestructureerde, transparante en strategische wijze met inwoners, bedrijven en organisaties te communiceren. Wij doen dat met verschillende, wat wij noemen, algemene gemeentelijke communicatieactiviteiten, zoals de website, de gemeentepagina's in huis aan huisblad Contact, perscontacten met (regionale) media, allerhande bijeenkomsten, folders, burgerjaarverslag, twitter, facebook etc. Alles in een herkenbare huisstijl.

Voor de algemene gemeentelijke communicatieactiviteiten is het budget toereikend. De kosten van communicatieuitingen voor projecten (bijvoorbeeld de verdere uitwerking van het traject Toekomstbestendig Bronckhorst) maken onderdeel uit van de verschillende projectkredieten.

Verdere digitalisering

De website biedt steeds meer digitale mogelijkheden. Wij blijven werken aan de verdere uitbreiding van het aantal producten en diensten die mensen volledig digitaal vanuit huis kunnen regelen. Wij zijn bezig om de openbare bekendmakingen (aangevraagde en verleende vergunningen, bestemmingsplanprocedures etc.) zoals die nu nog wekelijks op de gemeentepagina's staan, steeds meer (alleen) digitaal via de site aan te bieden. Ons doel is daarbij om de komende tijd te kunnen besparen op de publicatiekosten van de gemeentepagina's, waarbij wij verwachten dat de gemeentepagina's de komende jaren nog wel steeds een belangrijk communicatiemiddel blijven. Onze inzet op communicatiegebied blijft gericht op een crossmediale inzet (juist door verschillende middelen die veelal naar elkaar verwijzen in te zetten, bereik je een zo groot mogelijk publiek). Ook voeren wij in 2013 de webrichtlijnen/toegankelijkheidseisen binnen onze website verder door. Sociale media zoals facebook en twitter zetten wij steeds vaker in om met onze doelgroepen te communiceren. Dit ontwikkelen wij door o.a. sociale media ook meer en meer als onderdeel van participatietrajecten bij projecten in te zetten en het aanboren van nieuwe kanalen (zoals handige apps).

Intern blijft onze inzet vooral gericht op het waarborgen van de kwaliteit en invullen van intranet en personeelsblad Hart. Uit onderzoek blijkt dat beide middelen hun bestaansrecht hebben en gewaardeerd worden.

Adviseren/uitvoeren bij projecten

Voor het ontwikkelen en uitvoeren van nieuwe en lopende beleidsplannen is communicatie-inzet nodig (zowel in- als extern). Dit is een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden. Voor komend jaar staan adviserings- en uitvoeringstrajecten op communicatiegebied op stapel voor projecten zoals de verdere uitwerking van Toekomstbestendig Bronckhorst/ Gebiedsgericht werken, de AWBZ (voorlopig uitgesteld, maar het werk gaat door), verschillende groen-, duurzaamheids- en afval(participatie)projecten en het verbeteren van onze dienstverlening. Wij blijven bijvoorbeeld een grote bijdrage leveren aan het traject om de vele brieven/beschikkingen die wij versturen als gemeente flink te verbeteren/moderniseren.

2.2.5.7 Juridische zaken

De juridische consultants ondersteunen medewerkers bij producten met juridische aspecten. Bij het opstellen en harmoniseren van verordeningen zijn de consultants vaak nauw betrokken, hetzij door het verlenen van ondersteuning, hetzij door verordeningen zelf op te stellen.

Juridische kwaliteitszorg

Naast de lopende projecten werken de juristen mee aan een project voor het verbeteren van beschikkingen in de meest ruime zin van het woord. Zowel de taalkundige als juridische aspecten komen daarbij aan de orde. Extra aandacht gaan wij besteden aan een goede motivering van beschikkingen en het communiceren over negatieve beschikkingen met de aanvrager. Dit kan leiden tot minder bezwaar- en beroepschriften.

Het digitaal juridisch handboek is uitgezet in de organisatie en op intranet gezet. Een vervolg op het uitzetten van het juridisch handboek is het monitoren van het gebruik ervan en of het handboek bijdraagt aan verbetering van de kwaliteit van beschikkingen en regelingen. Ook andere gemeenten hebben belangstelling getoond voor dit digitale handboek.

Bezwaarschriften

Alle medewerkers behandelen bezwaar- en beroepschriften. Dit is een belangrijk onderdeel van het takenpakket en vraagt veel inzet. Op het moment van schrijven van dit stuk vindt een onderzoek plaats naar andere manieren van behandelen van bezwaarschriften. Dit is een afstudeeronderzoek van een hbo-stagiaire van de Hogeschool Arnhem-Nijmegen.

Toekomstbestendig Bronckhorst kan er voor zorgen dat het aantal bezwaarschriften gaat toenemen, onder andere door de afbouw en beëindiging van subsidies.

Aansprakelijkheid

Aansprakelijkheid heeft betrekking op de afhandeling van een groot aantal aansprakelijkheidszaken. Het gaat daarbij hoofdzakelijk om schade toegebracht door vermeende slechte onderhoudstoestanden van wegen, bomen, etc. Veel van deze zaken stellen wij in handen van de verzekeraar; een aantal zaken handelen wij in eigen beheer af. Wanneer wij stelselmatig terugkerende aansprakelijkstellingen waarnemen, attenderen wij de betrokken afdeling op deze aansprakelijkstellingen met het verzoek om te bezien of de afdeling wat kan doen aan de oorzaak.

Mediation

Veel aandacht besteden wij ook aan andere manieren van het oplossen van geschillen met derden, waaronder mediation. Achterhoekbreed is een project gestart om mediation meer in te zetten bij het oplossen van geschillen. Ook de rechtbanken sturen hier meer op aan.

De kosten van juridische ondersteuning maken onderdeel uit van de indirecte kosten, die worden doorberekend in de uurtarieven van medewerkers op de eindproducten, zoals wegen en bijstand.

2.2.5.8 Conclusie

Ook in 2013 staat voor de bedrijfsvoering een succesvolle invulling en vervolgens afronding van het traject "Toekomstbestendig Bronckhorst" voorop. Dit traject raakt immers de bedrijfsvoering op alle punten; op het gebied van werkzaamheden door medewerkers (financieel, personeelstechnisch, juridisch en communicatief), maar ook vanuit het perspectief van medewerkers als personeelsleden. De TBB-maatregelen kennen namelijk ook formatieve wijzigingen. Andere belangrijke projecten zijn de realisatie van de elektronische gemeente, het toekomstgericht inzetten van onze Human Resource Management en de communicatie rondom speerpunten van beleid.

Al onze activiteiten zijn gericht op:

- versterking van de klantgerichtheid met het dienstverleningsconcept
- verhoging van de kwaliteit van leidinggevenden en medewerkers
- verbetering van de kwaliteit van de werkprocessen en de regelgeving zodat de gewenste uitvoering van kaders gewaarborgd blijven

2.2.6 Paragraaf Verbonden partijen

2.2.6.1 Beleidskader

Wij participeren in samenwerkingsverbanden. In het Besluit Begroting en Verantwoording wordt hiervoor het begrip “verbonden partijen” gebruikt. Het gaat dan om derde partijen waarin de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft.

Binnen de gemeenschappelijke regelingen gaat in de komende jaren vooral de aandacht uit naar een nieuwe werkwijze; wat zijn onze aandachtspunten en hoe organiseren wij dat in zo'n verband. Wij willen dat de diensten van de samenwerkingsverbanden meer op basis van prestatie maatstaven kunnen worden afgenomen (coalitie-akkoord).

Bij de bedrijven, waarvan onze gemeente vanuit een maatschappelijke doelstelling aandelen in haar bezit heeft, gaat het vooral om de vraag op welke wijze de nieuwe wettelijke verplichtingen zo effectief en efficiënt mogelijk ingevoerd kunnen worden.

De verbonden partijen hebben wij in deze paragraaf onderverdeeld in gemeenschappelijke regelingen, deelnemingen in bedrijven en overige samenwerkingsverbanden.

2.2.6.2 Gemeenschappelijke regelingen

Deelname in een gemeenschappelijke regeling wordt vaak bepaald door taken, waarvoor de gemeente zelf verantwoordelijk is maar, om wat voor reden dan ook, die taken niet zelfstandig kan uitvoeren. Soms betreft het puur uitvoeringstaken (Delta), soms gaat dit gepaard met beleidsontwikkeling (VNOG) of kan het samenwerkingsverband ook taken toebedeeld krijgen die een meer regionale betekenis hebben (Regio Achterhoek). Het bestuur van deze regeling wordt vaak gevormd door een afvaardiging van de deelnemers en de besluitvorming vindt plaats op basis van meerderheidsbesluiten. Met deze constructie wordt in feite een stuk autonomie, waarvoor wel een eigen verantwoordelijkheid geldt, overgedragen aan een samenwerkingsverband. Wij nemen deel in tien gemeenschappelijke regelingen.

Regio Achterhoek

De Regio is een meervoudig samenwerkingsverband, wat inhoudt dat zij verschillende taakvelden voor de deelnemende gemeenten kan behartigen. Het doel is om de regionale belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen op de taakvelden die door de gemeenteraden daarvoor zijn gekozen. Die taken zijn sinds 2012 “ingebed” in de Agenda Achterhoek 2020. De Regio kent als wettelijke taken alleen nog archeologisch onderzoek (onbepaalde tijd) en de nazorg van de regionale stortplaatsen (tot 2019).

Aan het samenwerkingsverband nemen acht gemeenten deel: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterwijk. Het hoofdkantoor is gevestigd in Doetinchem. Binnen het Algemeen Bestuur wordt onze gemeente vertegenwoordigd door mevrouw J.I.M. Steffens (wethouder). Zij is ook lid van het Dagelijks Bestuur. In het Algemeen Bestuur is elke gemeente met één stem vertegenwoordigd. De deelname aan Regio Achterhoek vanuit onze gemeente komt voort uit uw raadsbesluit d.d. 26 juni 2008 waarin u opnieuw bevestigt om voor specifiek gekozen taakvelden de regionale belangen met omliggende gemeenten samen op te pakken.

Projecten komen tot stand vanuit de vier werkplaatsen, waarvoor ook gemeentelijke portefeuillehoudersoverleggen zijn ingesteld. Dit zijn de werkplaatsen Slim & snel verbinden, Innovatieve economie, Vitale leefomgeving en Kansrijk Platteland. Deze vier werkplaatsen vormen ook de onderdelen binnen het afgesloten Regiocontract. Zowel de Agenda als het Regiocontract moet uitvoering krijgen in de periode 2012 - 2016. Binnen de werkplaatsen

werken de acht gemeenten samen met het maatschappelijk middenveld (vooral onderwijs) en de ondernemers.

De middelen worden in 2013 volledig ingezet voor de vier werkplaatsen, regiomarketing en ongewijzigde voortzetting subsidies SEO, ABT en Euregio. Binnen de beheerstaken bestaat alleen nog de nazorg van stortplaatsen (tot 2019). Bij termijngebonden taken alleen nog Besluit Woninggebonden Subsidies (tot 2017), cultuurhistorie en externe veiligheid (tot 2014). Zowel beheers- als termijngebonden taken worden gefinancierd uit reserves en middelen van provincie, met uitzondering van cultuurhistorie. De financiële en inhoudelijke verslaglegging door de Regio komt pas in mei 2013 beschikbaar volgens de wettelijke verantwoordingstermijnen van de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR). Voor meer achtergrondinformatie over de inhoud van projecten en voortgang hierin verwijzen wij u naar de website van de Regio Achterhoek.

De financiële bijdrage wordt berekend via een inwonerbijdrage. Voor 2013 is de inwonerbijdrage bepaald op € 204.265 (€ 5,45 per inwoner). De projecten zijn vastgelegd in zgn. fiches (onder andere voor het Regiocontract) en vragen afzonderlijke financiering door de deelnemende gemeenten. Door het vertrek van het Streekarchivariaat daalt de begrotingsomzet en dus ook het plafond van de algemene reserve (van € 500.000 naar € 400.000). Met het ontbreken van bijzondere baten en lasten blijft de algemene reserve zich rond het plafond bewegen. De risico's zijn nog steeds de nazorg stortplaatsen, de vordering ambulancehulpverlening (rechtzaak) en Moram brand (rechtzaak). In de gemeentelijke risicoparagraaf zijn deze risico's meegewogen.

Erfgoedcentrum Achterhoek Liemers

Het basisdoel is om het beheer van de archiefdocumenten van de deelnemende gemeenten, een wettelijke taak, zo effectief en efficiënt uit te voeren. Sinds 1 juli 2011 wordt het beheer door het Erfgoedcentrum uitgevoerd. Een belangrijk aspect daarnaast is de publieksfunctie, dit is een niet-wettelijke taak. De publieksfunctie verenigt de voormalige publiekdiensten van de Regio Achterhoek met de diensten van het voormalige Stichting Staring Instituut.

Aan het samenwerkingsverband nemen acht gemeenten deel: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk. Het Erfgoedcentrum is gevestigd in 't Brewinc in Doetinchem. Binnen het Algemeen Bestuur wordt onze gemeente vertegenwoordigd door de heer A.A.L.M. Spekschoor (wethouder). Het Erfgoedcentrum is een enkelvoudig samenwerkingsverband, die dus maar één specifieke, wettelijke taak voor de deelnemende gemeenten kan behartigen. De publieksfunctie vullen wij in met een bijdrage voor afgenomen activiteiten. De deelname aan Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers (ECAL) vanuit onze gemeente komt voort uit uw raadsbesluit d.d. 30 juni 2011 waarin u bevestigt om voor de archieftaken dit samenwerkingsverband aan te wijzen.

De financiële bijdrage voor het onderhoud van de gemeentelijke archieven wordt ons berekend in een strekkende meterprijs beheerd archiefbescheiden ouder dan 20 jaar. Daarnaast worden de algemene kosten voor het beheer (huur, inspectie, toezicht, etc.) verrekend via een inwonerbijdrage. De publieksfunctie (inclusief voormalig Staring Instituut) wordt eveneens berekend via een inwonerbijdrage. Vanuit de voormalige Stichting Staring Instituut subsidiëren de gemeenten Doesburg, Rijnwaarden, Lochem, Zutphen, Westervoort, Duiven en de provincie Gelderland een deel van de publieksfunctietaken.

In 2012 lag de nadruk op afronding van de totale overdracht van alle gemeentelijke archieven ouder dan 20 jaar en het opzetten van een veelzijdige publieksfunctie.

Veiligheidsregio Noord Oost Gelderland (VNOG)

Het doel is een herkenbare bijdrage te leveren aan het creëren van meer veiligheid voor de bewoners, instellingen en bedrijven binnen haar grenzen. In haar optreden toont de VNOG respect voor de opvattingen en behoeften van de burgers en is zij aanspreekbaar op de uitvoering van haar werkzaamheden. De wijze waarop zij invulling geeft aan haar maatschappelijke en wettelijke verantwoordelijkheid moet leiden tot een groot vertrouwen bij de burgers in de professionaliteit van en uitvoering door de hulpverleningsorganisaties.

De 22 deelnemende gemeenten zijn gelegen in de Achterhoek, Liemers, Stedendriehoek en Noord- en West- Veluwe. Het hoofdkantoor is gevestigd in Apeldoorn. De financiële bijdrage wordt berekend via een inwonerbijdrage. Binnen het Algemeen Bestuur, bestaande uit alle burgemeesters van de deelnemende gemeenten, wordt onze gemeente vertegenwoordigd door de heer H.A.J. Aalderink (burgemeester). De deelname aan de VNOG vanuit onze gemeente komt voort uit de wettelijke aanwijzing van het Ministerie van Binnenlandse Zaken om de bovenlokale brandweertaken en rampenbestrijdingstaken aan de VNOG op te dragen. De bijdrage van de VNOG bestaat enerzijds uit een bijdrage aan de BAW (verantwoordelijk voor de basisbrandweezorg) en anderzijds uit een bijdrage aan de VNOG Apeldoorn (verantwoordelijk voor o.a. geneeskundige hulp bij ongeval en rampen, de meldkamer en het grootschalig brandweeroptreden bij rampen).

Binnen de VNOG werken de hulpdiensten brandweer en geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR) samen. Nauwe samenwerking met de politie en de ambulancehulpverlening is onder andere tot stand gekomen via gezamenlijke huisvesting (politie) en de gezamenlijke Meldkamer Oost-Nederland. De taken zijn alle facetten van rampenbestrijding en crisisbeheersing, instandhouding van de meldkamer, ondersteuning bij repressieve inzetten en ondersteuning op het vlak van pro-actie en preventie. Ook adviseert en ondersteunt de VNOG op brandweerterrein de gemeenten binnen het werkgebied bij het verrichten van hun lokale werkzaamheden (bijvoorbeeld het voorbereiden en faciliteren in de voorkoming en bestrijding van rampen en zware ongevallen op lokaal niveau). Onze gemeente vormt samen met de gemeenten Doetinchem, Montferland en Oude IJsselstreek het cluster Brandweer Achterhoek West (BAW). Dit is één van de zes clusters binnen de VNOG.

Het cluster is verantwoordelijk voor de basisbrandweezorg. Dit betekent dat na een melding in het verzorgingsgebied zo snel mogelijk een brandweerteam op de plaats van het incident komt. Het ondersteunen en faciliteren van goed beoefende, professionele brandweervrijwilligers die een incident bestrijden is één van de belangrijkste taken van het cluster. Naast de voorbereiding op incidenten verschuift de BAW ook steeds meer naar de voorkant. Dit betekent meer aandacht voor preventieve maatregelen. Het cluster draagt zorg voor een goede, kwalitatieve advisering op het gebied van brandveiligheid aan de gemeente als vergunningverlener. In het beleidsplan Brandweer Achterhoek West is opgenomen welke taken de BAW uitvoert in de komende jaren.

In 2011 is het cluster Brandweer Achterhoek West begonnen. Alleen de lasten voor het materieel, de huisvesting en de vrijwilligers zijn bij de gemeente achtergebleven. Al het andere, zoals het dagelijks personeel, is overgegaan naar de VNOG. In 2012 is verder vorm gegeven aan het cluster en is de kwaliteit verder verbeterd. Het jaar 2013 staat in het teken van het verder uitvoeren van het beleidsplan BAW 2011 - 2015.

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelre IJssel

Het doel is het bewaken, bevorderen en beschermen van de gezondheid van de bevolking van de regio met speciale aandacht voor jeugd en risicogroepen. De GGD Gelre IJssel wil zich profileren als een herkenbare en laagdrempelige organisatie en als een leverancier van betrouwbare en vakkundige zorg aan haar klanten. De 21 deelnemende gemeenten zijn gelegen in de Achterhoek, Liemers, Stedendriehoek en Noord en West-Veluwe. Het hoofdkantoor is gevestigd in Apeldoorn. In het Algemeen Bestuur wordt onze gemeente vertegenwoordigd door mevr. J.I.M. Steffens (wethouder). De deelname aan de GGD Gelre IJssel vanuit onze gemeente komt voort uit de wettelijke aanwijzing van de regionale gezondheidsdiensten als uitvoerder van de Wet publieke gezondheid (WPG).

De financiële bijdrage wordt berekend via een inwonerbijdrage.

Binnen de GGD komen alle lokale en landelijke werkzaamheden op het terrein van de WPG samen. Het samenwerkingsverband verzorgt voor de gemeenten de gezondheidstaken op het terrein van de Jeugdgezondheidszorg, Infectieziektebestrijding, Vaccinaties, Medische milieukunde, Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ), Epidemiologie, Bevolkingsonderzoeken en Forensische zorg. In 2011 heeft het algemeen bestuur besloten dat er een bezuiniging wordt doorgevoerd bij de GGD oplopend tot 10% in 2013 (excl. indexering). Daarnaast heeft de GGD de opdracht op zoek te gaan naar mogelijkheden tot verdere bezuiniging.

Recreatieschap Achterhoek en Liemers

De doelstelling is het behartigen van de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openluchtrecreatie en toerisme, waarbij de bescherming van de natuur en het landschappelijke karakter voorop staat. Het Recreatieschap Achterhoek en Liemers (RAL) kent voornamelijk een uitvoerende taak. De taken zijn ondermeer ontwikkeling, beheer en onderhoud van dagrecreatiegebieden, fiets-, wandel- en ruiterspaden, waterwegen en routestructuren. Ook rekent zij advisering, promotie en voorlichting op het terrein van openluchtrecreatie tot haar taak.

De 13 deelnemende gemeenten liggen in de Achterhoek en de Liemers en het hoofdkantoor is gevestigd in Hummelo. Binnen het Algemeen Bestuur wordt onze gemeente vertegenwoordigd door mevrouw D.J. Mulderije (wethouder). Zij is ook lid van het Dagelijks Bestuur. De deelname aan het RAL vanuit onze gemeente komt voort uit de wens om bovenlokale dagrecreatie te realiseren. Een andere reden is dat onze gemeente een deel van de onderhoudstaken voor lokale fietspaden aan het RAL heeft overgedragen.

De financiële bijdrage bestaat uit een inwonerbijdrage en een financieringsbijdrage op basis van het aantal inwoners en toeristische overnachtingen.

Naar aanleiding van de veranderde omgeving van het RAL en de uitkomsten uit kerntaken- en bezuinigingsdiscussies bij gemeenten vindt momenteel een integratie- en ontmantelingstraject plaats bij het RAL. Het doel is een succesvolle overdracht van de RAL-taken in een nieuwe of bestaande toeristische organisatiestructuur en zorgvuldige opheffing en ontmanteling van de RAL-organisatie. De planning is erop gericht dat de integratie en ontmanteling voor het einde van 2012 zijn beslag krijgt via besluitvorming in de gemeenteraden. Het bestuur van het RAL heeft inmiddels een voorkeursrichting uitgesproken voor de overdracht van taken van het RAL. Voor de recreatiegebieden gaat de voorkeur naar samenwerking met één partij, die de ontwikkeling, het beheer en onderhoud van alle zeven recreatiegebieden overneemt. Het onderhoud van de fietspaden wordt teruggelegd bij de gemeenten en voor het routebureau opteert het bestuur voor een koppeling met een Regionaal Bureau voor Toerisme, om daarmee de marketing en promotie van routes optimaal te kunnen versterken. De kern van deze toekomstvisie op het

RAL is dat een noodzakelijke kwaliteitsimpuls, in termen van vernieuwing en ontwikkeling van recreatiegebieden, effectiever en efficiënter door de markt kan worden opgepakt. De exploitatie van recreatiegebieden is niet langer "core business" van de overheid. Bovendien zijn met behoud van kwaliteit ook andere taken van het RAL efficiënt bij Regionale Bureaus voor Toerisme (toeristische routenetwerken) en/of gemeenten (onderhoud fietspaden) onder te brengen. Tot slot kan door taken anders te organiseren een kostenbesparing worden gerealiseerd voor de burger in de Achterhoek en Liemers.

Delta

De doelstelling van de gemeenschappelijke regeling Delta is succesvolle re-integratie van medewerkers in het arbeidsproces. Delta voert voor de gemeenten Bronckhorst, Brummen, Lochem, Voorst en Zutphen de Wet sociale werkvoorziening (WSW) uit en het hoofdkantoor is gevestigd in Zutphen. Binnen het Algemeen Bestuur wordt onze gemeente vertegenwoordigd door de heer P.H.M. Seesing (wethouder). De deelname aan Delta vanuit onze gemeente komt voort uit wettelijke aanwijzing om een werkvoorzieningschap in te zetten voor mensen met een arbeidshandicap.

De gemeente betaalt aan het werkvoorzieningschap, naast een vaste jaarlijkse vergoeding van ongeveer € 20.000, de rijksvergoeding voor verrichte dienstverlening door. In het uiterste geval kan de gemeente aangesproken worden voor exploitatietekorten. Voor 2013 wordt dit niet verwacht.

In het werkgebied biedt Delta werk aan - een vrij constante groep van - ongeveer 1.000 medewerkers met een arbeidshandicap. De handicap kan geestelijk of lichamelijk zijn. Er wordt werk geboden, gezorgd voor arbeidsontwikkeling van het individu en ook de geschiktheid van mensen voor de reguliere arbeidsmarkt wordt bevorderd.

Vanuit het Rijk zijn voorstellen gedaan om verregaande bezuinigingen door te voeren binnen de WSW. Voor 2013 worden deze voorstellen vooralsnog niet doorgevoerd. Onze gemeente heeft ook aan Delta werkzaamheden uitbesteed voor onder andere groenonderhoud en bezorging van post.

Hummelo- Enschedese Kunstweg

Het samenwerkingsverband is opgericht in 1856. De deelnemende gemeenten zijn wij en gemeente Berkelland. De lasten en de uitkering (Wet Uitkering Wegen) worden verdeeld over de deelnemende gemeenten op basis van de lengte van het weggedeelte zoals dat in elk van de gemeenten eind 1992 onderhouden werd. Vanwege de geringe eindlasten (€ 800 in 2013) hebben wij besloten de regeling al in 2012 te liquideren (oorspronkelijk zou dit in 2013 zijn) en te verwerken in de jaarrekening 2012. Vanaf 2013 bestaat de regeling dus niet meer.

Stadsbank Oost-Nederland

De doelstelling van de Stadsbank Oost-Nederland is om een, vanuit een bedrijfseconomische en maatschappelijke optiek gezien, verantwoord pakket van (financiële) dienstverlening aan te bieden aan de inwoners in haar rechtsgebied. De Stadsbank houdt zich bezig met ondermeer schulden regelingen, budgetbeheer, bewindvoering en preventie.

Aan deze gemeenschappelijke regeling nemen 22 gemeenten uit Twente en de Achterhoek deel en het hoofdkantoor is gevestigd in Enschede. Binnen het Algemeen Bestuur wordt onze gemeente vertegenwoordigd door de heer P.H.M. Seesing (wethouder).

De financiële bijdrage wordt berekend via tarieven en is gebaseerd op de werkelijk afgenomen producten en het aantal inwoners.

Per 1 juli 2012 is de nieuwe wet gemeentelijke schuldhulpverlening in werking getreden. In de raadsvergadering van augustus / september 2012 is uw raad het beleidsplan Integrale

schuldhulpverlening 2012 - 2015 ter vaststelling aangeboden. Er is vooralsnog geen bijzondere aanpak nodig. De Stadsbank werkt volgens de regels van de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK).

Rekenkamercommissie

Onze gemeente heeft samen met de gemeenten Berkelland, Lochem en Montferland een gemeentelijke rekenkamercommissie gevormd. De rekenkamercommissie is een onafhankelijke commissie die de gemeenteraden helpt met het vervullen van de controlerende taak. Zij onderzoekt of de gemeentebesturen doelmatig, doeltreffend en rechtmatig hun werk doen. De bedoeling is dat de resultaten van een onderzoek verbeterpunten aan het licht brengen. De rekenkamercommissie stelt ieder jaar een onderzoeksprogramma op en voert diverse onderzoeken uit. De te onderzoeken onderwerpen kunnen worden aangedragen door raadsleden of –fracties of worden door de rekenkamercommissie zelf opgevoerd. Ook burgers worden opgeroepen om onderwerpen aan te dragen. De rekenkamercommissie legt haar bevindingen, conclusies en aanbevelingen in openbare rapporten vast die aan de gemeenteraad worden aangeboden.

In 2009 is het samenwerkingsverband geëvalueerd en heeft de raad ingestemd met voortzetting van deze samenwerking tot 2014. In dat raadsvoorstel is opgenomen dat de klankbordgroep in het voorjaar van 2013 een evaluatie uitvoert. Op basis van de uitkomst van de evaluatie kan uw raad dan besluiten tot het, al dan niet gewijzigd, voortzetten van de samenwerking. Op dit moment (september 2012) hebben wij nog geen onderzoeksplan over 2013 ontvangen. Het meest recente onderzoeksplan gaat over de jaren 2011 - 2012.

Regionaal Bedrijventerrein West Achterhoek A18

De gemeenten Bronckhorst, Doetinchem, Montferland en Oude IJsselstreek kennen een regionale samenwerking voor bedrijventerreinen in de West Achterhoek. Die samenwerking is vastgelegd in de Samenwerkingsovereenkomst Bedrijventerreinen West Achterhoek van 1 juni 2010. In de overeenkomst zijn vastgelegd, de aanleg van het regionale bedrijventerrein (RBT) en het euregionaal bedrijventerrein (EBT) in combinatie met de herstructurerings-, revitaliserings- en transformatieopgaven (HRT-opgave) van de deelnemende gemeenten.

De overeenkomst bevat de gezamenlijke ambitie om de ontwikkelingen op het gebied van de bestaande en nieuwe bedrijventerreinen te stroomlijnen.

Het doel van de overeenkomst is werkgelegenheid voor de regio behouden, versnippering en verrommeling van bestaande en nieuwe locaties tegengaan, een duidelijk regionaal aanbod aan terreinen realiseren, aansluiten op de behoeften van de regio, neerwaartse onderlinge concurrentie op prijs en kwaliteit voorkomen en verevening tussen de aanleg van nieuw en de herontwikkeling van bestaande terreinen realiseren.

De financiële relatie verloopt binnen de grondexploitatie-opzetten voor de twee regionale bedrijventerreinen.

Overzicht bijdragen gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke regeling	Bijdragen in €		
	werkelijk 2011	begroting 2012	begroting 2013
<i>1B Bestuur</i>	2.065	15.338	10.638
<i>1B Agenda Achterhoek 2020 (incl. subsidie SEO)</i>	0	0	82.699
<i>1B Regiomarketing (incl. subsidie Euregio)</i>	41.826	38.186	82.698
<i>2A Afbouwtaken (regionaal archeoloog, BWS, etc.)</i>	12.089	12.089	11.362
<i>3B Subsidie Achterhoeks Bureau voor Toerisme (ABT)</i>	91.289	55.893	16.868
<i>2B Duurzame economie (incl. SEO)</i>	42.581	41.827	0
<i>6A Stortplaatsen (afval)</i>	6.899	5.531	0
<i>6B Mobiliteit</i>	44.119	40.833	0
Totaal Regio Achterhoek	240.868	209.697	204.265
<i>1D Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (algemeen)</i>	452.707	507.714	418.968
<i>1D Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (cluster BAW)</i>	745.852	745.852	811.715
Totaal Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland	1.198.559	1.253.566	1.230.683
<i>3A Beheer archieven</i>	126.984	125.406	109.810
<i>3A Publieksdiensten (incl. voormalig Staring Instituut)</i>	16.198	26.680	31.490
Totaal Erfgoedcentrum Achterhoek & Liemers	143.182	152.086	141.300
<i>1A Rekenkamercommissie</i>	34.379	33.732	33.717
<i>2A Regionaal Bedrijventerrein West Achterhoek A18</i>	0	0	0
<i>3B Recreatieschap Achterhoek & Liemers (RAL)</i>	89.753	78.269	78.269
<i>5C Delta</i>	20.000	20.000	20.000
<i>5C Stadsbank Oost Nederland</i>	0	0	0
<i>5D GGD Gelre IJssel</i>	508.527	512.912	506.289
<i>6B Hummelo Enschedese Kunstweg</i>	28.750	20.018	0
Totaal gemeenschappelijke regelingen	2.264.018	2.280.280	2.214.523
Bedrag per inwoner	€ 60,10	€ 60,84	€ 59,47

2.2.6.3 Deelnemingen in bedrijven

Deelname in bedrijven doen wij in de vorm van aandeelhouderschap. Wij kunnen invloed uitoefenen via de vergadering van aandeelhouders. De invloed is ook afhankelijk van de overige aandeelhouders. Wij hebben aandelen in zeven ondernemingen. Bij vier ondernemingen ramen wij ook dividend.

Bank Nederlandse Gemeenten

De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële marktaandeelen in het Nederlands maatschappelijke domein en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid (Tripple A). Daarnaast streeft zij naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders. De BNG biedt financiële diensten op maat zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren. Daarnaast neemt de bank deel aan projecten in de vorm van publiek private samenwerking.

De Staat is voor de helft aandeelhouder. Voor de andere helft zijn de aandelen in handen van provincies, gemeenten en een hoogheemraadschap. De BNG is gevestigd in Den Haag. BNG is na de Staat één van de grootste emittenten van Nederland. Het uitgegeven schuld papier van de BNG heeft een creditrating AAA van Standard & Poor's, van Moody's en van Fitch. Daarnaast kent Moody's de hoogste Financial Strength Rating (A) toe aan BNG en Fitch de hoogste Individual Rating (A). Mede hierdoor kan de BNG hun klanten optimaal van financiering voorzien, doordat zij tegen scherpe voorwaarden geld kan aantrekken op de internationale geld- en kapitaalmarkten. Op het gebied van internationale samenwerking

is de BNG lid van het International Centre for Local Credit, een organisatie van vierentwintig instellingen uit veertien landen gericht op het financieren van lokale overheden.

Vanaf 2012 is sprake van een halvering van de dividenduitkering. Niet op grond van de dalende winstverwachting, maar de eis om het vermogen te versterken. Deze rijksmaatregel, voortkomend uit de kredietcrisis, leidt tot een hogere reservering binnen het bedrijf en daarom een lagere winstuitkering aan de aandeelhouders. Momenteel wordt de discussie gevoerd rond het invoeren van schatkistbankieren. Schatkistbankieren verplicht gemeenten tegoeden onder te brengen bij het Rijk in plaats van bij banken (lees BNG), met het oog op het laag houden van de EMU-schuld. Hierover leest u meer in de paragraaf Financiering (paragraaf 2.2.4). Banken missen omzet door minder tegoeden. Dit zal naar verwachting het resultaat en het toekomstig dividend sterk onder druk zetten. Op dit moment valt dit nog niet met zekerheid te zeggen. De onzekerheden zijn in de paragraaf Weerstandsvermogen opgenomen (paragraaf 2.2.2).

Nuon leveringsbedrijf: Nuon Energy

Nuon Energy bedient met ca. 6.000 medewerkers meer dan 3 mln. consumenten en organisaties in Nederland, België en Duitsland. Nuon Energy produceert en levert elektriciteit, gas, warmte en koude. Tot slot biedt zij aanvullende diensten en technische innovaties aan bedrijven en consumenten. Nuon Energy streeft daarbij naar een betrouwbare, duurzame en betaalbare energievoorziening.

Tot 2009 waren de aandelen volledig in handen van provincies en gemeenten. Bronckhorst bezat ca. 0,4% van het totale aandelenbezit. De aandelen hebben wij in 2009 verkocht aan het Zweedse concern Vattenfall. De aandelen worden in gedeelten (tranches) geleverd. Per 1 juli 2011 heeft Vattenfall 64% van de aandelen in bezit. De resterende aandelen zijn of worden geleverd op 1 juli 2012 (enkele gemeenten hebben vervroegd geleverd) of op 1 juli 2013 (samen 15%) en op 1 juli 2015 (21%). Nuon blijft nog minimaal tot de zomer van 2013 onder de eigen merknaam opereren.

Totdat het laatste aandeel is verkocht in 2015, ontvangen wij jaarlijks een vast dividend van 2% over de verkoopwaarde van de nog in bezit zijnde aandelen. Vanaf 2015 hebben wij geen aandelenbelang meer in Nuon Energy.

Alliander

Alliander is het netwerkbedrijf voor de distributie van energie in grote delen van Nederland met bijna 6.000 medewerkers en 3,3 mln. klanten in Nederland. Naast beheer van energienetten legt Alliander zich ook toe op het werken aan betrouwbare energievoorzieningen en het faciliteren van energie gerelateerde ontwikkelingen. Het netwerkbedrijf Alliander bestaat uit de bedrijfsonderdelen Liander, Endinet en Liandon. Liander en Endinet beheren de gas- en elektriciteitsnetwerken in een groot deel van Nederland. Liandon ontwerpt en bouwt complexe energienetten. Het hoofdkantoor van Alliander is gevestigd in Arnhem. De aandelen van dit netwerkbedrijf moeten wettelijk in handen van de publieke sector blijven. Het aandelenbezit en de verdeling ervan zijn nu nog overeenkomstig het oude aandelenbezit van Nuon.

De grootste aandeelhouders van Alliander zijn de provincies Gelderland, Noord-Holland, Friesland en de gemeente Amsterdam. De overige aandelen zijn in handen van diverse gemeenten. Bronckhorst bezit bijna 0,4% van de aandelen. Van de 58 aandeelhouders hebben de 31 kleinste (samen ca. 9% van de aandelen) – waaronder Bronckhorst – zich verenigd in de NUVAL met het doel gezamenlijk te kunnen optreden als één grote aandeelhouder. Onze gemeente is aandeelhouder van Alliander, omdat het energienetwerk wettelijk in publieke handen moet blijven en de gemeente nog invloed heeft op de

ontwikkelingen van de nutsvoorzieningen, die voor de inwoners tot de basisvoorzieningen behoren.

De resultaten van Alliander lagen de afgelopen twee jaar boven de verwachting uit 2009 (jaar van oprichting).

Vitens

Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland, heeft ca. 1.430 medewerkers (fte) en levert drinkwater voor 2,3 mln. aansluitingen (burgers en bedrijven). Zij wil door klanten, samenleving, medewerkers en aandeelhouders herkend worden als een betrouwbaar en toonaangevend drinkwaterbedrijf, dat met een uitstekende bedrijfsvoering maatschappelijk verantwoord onderneemt. Ook helpt Vitens mee aan het verbeteren van de watervoorziening voor meer dan 20 mln. mensen in ontwikkelingslanden over de hele wereld. Vitens is een publiek bedrijf. De aandelen van de NV zijn in handen van provinciale en gemeentelijke overheden in de provincies Flevoland, Friesland, Gelderland, Utrecht en Overijssel. Ook een aantal gemeenten in Drenthe en Noord-Holland is aandeelhouder. Het hoofdkantoor is gevestigd in Utrecht.

Onze gemeente is aandeelhouder van Vitens, omdat als publieke deelnemer de gemeente nog invloed heeft op de ontwikkelingen van de nutsvoorzieningen, die voor de inwoners tot de basisvoorzieningen behoren. Daarnaast is het waterbedrijf een belangrijke partner om de gemeentelijke waterdoelstellingen (waterketenbeheer) te realiseren.

Amphion

Schouwburg Amphion is in september 2010 opgeleverd. De officiële naam is nu N.V. Cultureel Centrum Amphion. In september 2011 zijn de nieuwe statuten aan de raad ter kennisname voorgelegd. Volgens de statuten kent de schouwburg nu drie bestuursorganen: de directeur/bestuurder, de raad van commissarissen en de algemene vergadering van aandeelhouders. Wij zijn door een afvaardiging van het college, vertegenwoordigd in de algemene vergadering van aandeelhouders. De vergadering van aandeelhouders gaat over de goedkeuring van het jaarverslag, wijziging van de statuten, benoeming van het bestuur en de leden van de raad van commissarissen.

Berkel Milieu

Berkel Milieu NV is een publiek inzamelbedrijf en verwerkingsbedrijf van huishoudelijk afval. De aandelen zijn in handen van de gemeenten Brummen, Doesburg, Zutphen, Lochem en onze gemeente. Het hoofdkantoor is gevestigd in Zutphen. Het bedrijf kent geen winstoogmerk; resultaten worden jaarlijks verrekend met de aandeelhouders op basis van het aantal aandelen. Dit resultaat komt in Bronckhorst ten goede aan de tarieven afvalstoffenheffing middels de egalisatiereserve afvalstoffen.

Er loopt een onderzoek naar een mogelijke fusie tussen Berkel Milieu en Circulus. Circulus is een vergelijkbaar samenwerkingsverband van de gemeenten Apeldoorn, Deventer en Epe.

Overzicht deelnemingen, aandelen en dividendopbrengsten

Naam deelneming	aandelen	nominale waarde (x € 1)	Dividend opbrengst (x € 1)		
			werkelijk 2011	raming 2012	raming 2013
Bank Nederlandse Gemeenten	72.384	180.960	166.483	84.000	80.000
Nuon per 01-01-12013	275.384	1.376.920	397.128	280.500	280.500
Nuon per 01-07-2013	194.389	971.944	-	-	-
Alliander	539.969	-	317.363	446.000	316.000
Vitens	21.362	21.362	57.149	55.000	55.000
Amphion	42	19.059	0	0	0
Berkel Milieu	147	-	81.346	32.586	32.586
Totaal deelnemingen			1.019.469	898.086	764.086
Opbrengst per inwoner			€ 27,06	€ 23,96	€ 20,52

2.2.6.4 Overige samenwerkingsverbanden

Algemeen

Naast de gemeenschappelijke regelingen zijn er nog stichtingen waarin wij participeren. Deelname vindt zowel plaats in bestuurlijke als in financiële zin. De gemeente participeert in de volgende stichtingen:

- Stichting IJsselgraaf
- Stichting Plattelandshuis

Stichting IJsselgraaf

Vanaf 1 januari 2003 oefent de Stichting IJsselgraaf het bevoegde gezag uit voor het openbaar onderwijs in Doetinchem, Doesburg en onze gemeente. Als rechtspersoon heeft de stichting een eigen bekostigingsrelatie met het ministerie. Vanuit de grondwettelijke plicht van artikel 23 te voorzien in voldoende openbaar onderwijs, is het toezicht op de Stichting IJsselgraaf opgedragen aan de gemeenteraad.

In het "Reglement Gemeentelijk Toezicht op Openbaar Onderwijs" is door de gemeenten Bronckhorst, Doetinchem en Doesburg in 2005 het toezicht geregeld. Instrumenten daarbij zijn de begroting, het jaarverslag en de rekening. De toezichthouder vanuit onze gemeente is mev. J.I.M. Steffens (wethouder). Financieel gezien is de gemeente alleen nog verantwoordelijk voor de huisvesting (bouw en onderhoud van de buitenkant) van openbare en bijzondere basisscholen.

Stichting Plattelandshuis

Het Plattelandshuis is een samenwerkingsverband waarin overheden, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven deelnemen. Zij levert een bijdrage aan de realisatie van het gebiedsgerichte beleid voor plattelandsontwikkeling (kwaliteitsimpuls platteland). Bij het voorbereiden en uitvoeren van projecten zijn veel partijen betrokken. Het van de grond tillen van projecten gaat niet vanzelf. Het betekent lobbyen, coördineren, plannen vertalen in kansrijke projecten, bemiddelen tussen verschillende partijen met verschillende belangen, het delen van kennis en ervaring. Vanuit onze gemeente neemt mevrouw D.J. Mulderije (wethouder) deel in het bestuur. De kerntaken van Plattelandshuis zijn:

- ondersteunen van initiatiefnemers projecten
- opsporen, ondersteunen en uitwerken van kansrijke ideeën
- stimuleren en organiseren van samenwerking
- stimuleren van innovatie in de streek
- bijeenbrengen, ontwikkelen en uitdragen van kennis op terrein van plattelandsbeleid
- subsidiestromen en financieringsprogramma's

- platform voor netwerken
- centraal loket voor plattelandsontwikkeling, communicatie en voorlichting
- faciliteren van vier gebiedscommissies
- projectmanagement aan nationale landschappen De Graafschap en Winterswijk

Wij maken nog steeds dankbaar gebruik van de inbreng en diensten van het Plattelandshuis. De provincie heeft aangegeven de ondersteuning van het Plattelandshuis per 1 januari 2014 stop te zetten. Met de andere gemeenten en stakeholders in Achterhoek en Liemers beraden wij ons over een passende oplossing.

Overzicht bijdragen stichtingen en samenwerkingsverbanden

Bijdragen (x €1)	werkelijk 2011	raming 2012	werkelijk 2013
Stichting IJsselgraaf	0	0	0
Stichting Plattelandshuis	23.348	26.019	26.410
Totaal stichtingen	23.348	26.019	26.410
Bijdrage per inwoner	€ 0,62	€ 0,69	€ 0,70

2.2.6.5 Conclusie

Onze gemeente kent tien gemeenschappelijke regelingen. Aan zeven gemeenschappelijke regelingen verstrekken wij een bijdrage die in de begroting in totaal geraamd wordt op € 2.214.523 (€ 59,47 per inwoner), met als aanvoerder de Veiligheidsregio Noord Oost Gelderland (€ 1.230.683). Het aantal deelnemingen omvat zes organisaties. Een vijftal hiervan levert dividend op. In 2013 naar schatting € 764.086 (€ 20,52 per inwoner). Het grootste aandeel hierin komt van het netwerkbedrijf Alliander (€ 316.000).

2.2.7 Paragraaf Grondbeleid

2.2.7.1 Inleiding

Het grondbeleid van de gemeente Bronckhorst heeft grote invloed op en samenhang met de realisatie van diverse programma's en beleidsvelden. Grondbeleid is instrumenteel beleid. Het bevat de juridische en financiële instrumenten om ruimtelijke plannen te realiseren. Het volkshuisvestingsbeleid en het werkgelegenheidsbeleid zijn sturend aan het ruimtelijke ordeningsbeleid in die zin dat daarin de beleidswensen ruimtelijk worden vormgegeven in planvorming voor uitleggebieden, inbreidingsplannen, herontwikkeling en herstructurering voor zowel woningbouw als bedrijventerrein. Voor het ruimtelijke ordeningsbeleid is het grondbeleid volgend beleid. Het voert immers het ruimtelijke ordeningsbeleid feitelijk uit, zorgt er voor dat de bestemmingsplannen worden gerealiseerd, meestal door verwerving, bouwrijpmaken en gronduitgifte. Het vervaardigen en hanteren van het instrumentarium dat daarvoor nodig is, is een primaire taak van het grondbeleid.

Een ontwikkeling die invloed heeft op een aantal grondexploitaties is de uitvoering van de regionale woonvisie. In 2011 is deze regionale woonvisie door u vastgesteld en is met de uitvoering hiervan gestart. Door u is vastgesteld dat er tot 2020 maximaal 385 nieuwbouwwoningen netto toegevoegd mogen worden.

2.2.7.2 Visie en uitvoering

Beleidskader

Bij vaststelling van de perspectiefnota 2013 - 2016 is gekozen om het actief grondbeleid te wijzigen naar een faciliterend grondbeleid. Bij faciliterend grondbeleid zet de gemeente al haar middelen in om de gewenste ruimtelijk ontwikkeling te realiseren, maar maakt niet de keuze om dat altijd te trachten te doen door ook de grond te verwerven. In de Nota Grondbeleid gemeente Bronckhorst van 2009, zijn ten aanzien van het te voeren grondbeleid door de gemeente de volgende beleidsmatige uitgangspunten vastgesteld:

Faciliterend grondbeleid:

- de gemeente Bronckhorst verliest ten opzichte van het actief grondbeleid een deel van haar regie.
- met de woningbouwcorporaties Prowonen en Sité blijven prestatie-afspraken gehandhaafd.
- de gemeente Bronckhorst zal zich inzetten om de kosten optimaal te verhalen, al dan niet waar nodig zal er een exploitatieplan worden vastgesteld.

Grondprijzen:

- de gemeente Bronckhorst hanteert marktconforme grondprijzen
- de grondprijzen voor de verschillende functies worden vastgelegd in een grondprijzenbrief. De Grondprijzenbrief is in 2012 door het college vastgesteld voor de periode 2012 - 2013.

Financieel:

- jaarlijks worden alle grondexploitaties geactualiseerd en via deze paragraaf Grondbeleid aan uw raad ter informatie aangeboden. Ten aanzien van de besluitvorming over grondexploitaties van nieuwe plannen wordt aangesloten bij de besluitvormingsprocedure met betrekking tot bestemmingsplannen.

Informatie:

- de jaarlijkse geactualiseerde grondexploitaties dienen voldoende gedetailleerd vertrouwelijk ter informatie aan de gemeenteraad aangeboden te worden. De informatie aan de raad gaat in op de kosten, op de opbrengsten en op de factor tijd.
- van de jaarlijks door de gemeente gerealiseerde strategische aankopen wordt telkens in het eerste kwartaal van het daarop volgende jaar (vertrouwelijk) schriftelijk mededeling gedaan aan de gemeenteraad.
- de grondprijzen voor de verschillende functies worden vastgelegd in een grondprijzenbrief. De grondprijzenbrief wordt jaarlijks voor herziening voorgelegd aan het college.

Ontwikkelingen

In 2011 heeft de gemeenteraad de regionale woonvisie en de Nota Bovenwijkse voorzieningen vastgesteld.

De uitvoering van de regionale woonvisie heeft nadrukkelijke consequenties voor het geplande woningbouwprogramma en deze uitvoering is in 2011 actief opgepakt. Dit heeft eind 2011 geleid tot het schrappen van 230 geplande nieuwbouwwoningen in Hengelo, Drempt, Baak en Kranenburg door de verschillende ontwikkelaars. De financiële consequenties hiervan zijn door u op 15 december 2011 vastgesteld.

Hiernaast is het aantal geplande woningen in gemeentelijke complexen met ettelijke tientallen naar beneden aangepast.

Op het gebied van de ontwikkeling van bedrijventerreinen wordt in de Achterhoek regionaal samengewerkt om de vraag en het aanbod de komende jaren op elkaar af te stemmen. Dit om te voorkomen dat er een overschot van bedrijventerreinenareaal ontstaat. In Bronckhorst is het geplande bedrijventerrein Winkelskamp-Oost voorlopig de laatste uitbreiding.

De Nota Bovenwijkse voorzieningen is door uw raad in 2011 vastgesteld en de uitvoering hiervan wordt ter hand genomen. Het college zal nog een prioriteringslijst van vastgestelde voorzieningen aanbieden aan uw raad. Hierin wordt aangegeven welke voorzieningen qua prioritering worden uitgevoerd met de geïnde middelen.

2.2.7.3 Grondexploitaties

Algemeen

Voor de complexen en voorzieningen wordt uitgegaan van de boekwaarde per 31-12-2011.

Af te sluiten complexen

Bij afronding van de jaarrekening zullen voor 2012 complexen worden afgesloten.

14 - Soerlant IV (Zelhem)

De ontwikkeling van Soerlant IV is als gevolg van de economische crisis licht vertraagd in de verkoop. Goldewijk projectontwikkeling heeft aangegeven dat de verkoop stagneerde. In overleg met de gemeente is overeengekomen dat zij uiterlijk per juli 2012 de laatste zes projectmatige kavels van de gemeente zouden afnemen. Goldewijk is deze afspraak niet nagekomen. In het najaar van 2012 zullen bestuurlijk aanvullende afspraken worden gemaakt. In de eerste helft van 2012 zijn de laatste werkzaamheden voor dit complex uitgevoerd. De laatste drie gemeentelijke kavels zijn in de regionale woonvisie gemarkeerd om tot nader order niet in de verkoop te brengen. Eén kavel zal in het kader van uitruil met een bouwblok uit het buitengebied alsnog kunnen worden verkocht. Ondanks dat er twee kavels minder worden uitgegeven, zal dit complex met een positief resultaat bij de jaarrekening van 2012 worden afgesloten.

74 - "De Kwekerij" (Hengelo)

In de voormalige gemeente Hengelo is de locatie "De Kwekerij" aangewezen voor de uitbreiding van de kern Hengelo. In de nieuwe regionaal vastgestelde woonvisie is deze uitbreidingslocatie verkleind tot 50 woningen. In het voorjaar van 2012 zijn de gebouwen gesloopt, de gronden zijn in augustus geleverd aan de ontwikkelaar. Met het raadsbesluit van 15 december 2011 is de afwaardering van deze grondpositie gerealiseerd. De resterende gronden zullen worden overgebracht naar strategische gronden. Dit complex wordt eind 2012 kostenneutraal afgesloten.

Lopende grondcomplexen

16 - De Vinkenkamp (Zelhem)

Het bedrijventerrein "De Vinkenkamp" had een uitgeefbare oppervlakte van circa 8,5 ha. De grondprijzen zijn in 2012 niet met de inflatiecorrectie geactualiseerd. De uitgifteprijs is conform de Grondprijzenbrief 2012 - 2013. Op de peildatum 1 januari 2012 zijn er nog 10 kavels te koop. Door de economische ontwikkeling zijn er in de periode van 2011 tot heden geen kavels verkocht. Er zijn verschillende gesprekken gaande met geïnteresseerde kopers. Het terrein is verder grotendeels woonrijp gemaakt. Wanneer er nog vijf kavels in gemeentelijk eigendom over zijn, zal worden beoordeeld of dit grondcomplex kan worden afgesloten. Voorsnog is de verwachting dat dit complex met positief resultaat wordt afgesloten.

22 – Woningbouw A.G. Noijhof (Hoog-Keppel)

Voor de locatie van de voormalige gemeentewerf te Hoog Keppel is het bestemmingsplan onherroepelijk. Er is overeenstemming met de aanwonenden over de afscheiding van de werf met de achtertuinen. Voor deze locatie is in verband met het woningbouwprogramma gekozen om hier drie kavels uit te geven. De verkoop is medio 2012 gestart.

23 – Vorden centrum

In 2011 heeft u ingestemd met de uitvoering van de herinrichting van de openbare ruimte van het centrum van Vorden. Tevens heeft u ingestemd met de verplaatsing van de rotonde aan de Horsterkamp. Momenteel wordt de realisatie voorbereid, verwacht wordt dat in het najaar van 2012 gestart kan worden met de herinrichting Vorden Centrum. De bibliotheek wordt in het najaar 2012 gesloopt. Dorpsstraat 1 wordt herontwikkeld tot een aantrekkelijke functie na marktselectie in het najaar van 2012.

24- Ruurloseweg Enkweg Vorden

De locatie wordt momenteel bebouwd. De locatie is medio 2012 woonrijp gemaakt. Goldewijk projectontwikkeling moet nog vijf kavels afnemen, dit zal voor 2013 gebeuren. De gemeente heeft nog de laatste twee bouw kavels van deze ontwikkeling te koop.

25 - Woordhof Hummelo

Het terrein is bouwrijp gemaakt en de verkoop van fase 1 is gestart in mei 2012. De doelstelling is om enkele kavels in 2012 te verkopen.

29 - HAVO terrein Vorden

Medio 2011 heeft de gemeente de resterende gronden verworven. In 2011 is de locatie gesloopt en in het najaar van 2012 start de bodemsanering waarna de locatie bouwrijp gemaakt kan worden. Voor fase 1 is een intentieovereenkomst gesloten met SIR 55 om hier zeven patiowoningen door middel van collectief particulier opdrachtgeverschap te realiseren. Fase 2 is gepland voor 2014.

30 en 31 - Hengelo Centrum en openbare ruimte fase 2

In 2011 is de herinrichting van de openbare ruimte fase 1 afgerond en heeft een marktselectie van marktpartijen voor de locatie oud gemeentehuis plaatsgevonden. In het najaar van 2012 zal worden gestart met de sloop van het voormalige gemeentehuis en de DA-locatie. In afwachting van de kapvergunning voor de bomen zal naar verwachting begin 2013 kunnen worden gestart met de bouw van fase 1; de supermarkt. Fase 2 zal met de bouw aanvangen zodra er van de commerciële ruimte 70% is verkocht of verhuurd. Verwacht wordt dat medio 2013 fase 2 kan worden gestart. De financiële uitgangspunten voor de herontwikkeling van het masterplan blijven binnen de vastgestelde grondexploitatie.

70 - Steenderen-Noord (Industrie 2)

Het bedrijventerrein heeft een uitgeefbaar terrein van circa 1,5 ha. De grondprijzen zijn in 2012 niet met de inflatiecorrectie geactualiseerd. De uitgifteprijs is conform de Grondprijzenbrief 2012 - 2013. Op de peildatum 1 januari 2012 zijn er nog negen kavels te koop. Door de economische ontwikkeling zijn er in de periode van 2011 tot heden geen kavels verkocht. Er zijn verschillende gesprekken gaande met geïnteresseerde kopers. Wanneer er nog vijf kavels in gemeentelijk eigendom over zijn, zal worden beoordeeld of dit grondcomplex kan worden afgesloten. Naar verwachting zal dit grondcomplex kostenneutraal worden afgesloten.

77 – Winkelskamp Oost (Hengelo)

Het bestemmingsplan voor de uitbreiding van het bedrijventerrein Winkelskamp-Oost is medio 2012 onherroepelijk vastgesteld. Momenteel wordt er gewerkt aan het uitwerken van een optimale verkaveling. Hierbij worden gesprekken gevoerd met verschillende geïnteresseerde partijen. Naar verwachting zal in het najaar van 2012 worden gestart met het bouwrijpmaken van deze locatie.

Niet vastgesteld grondcomplex

75 – Dorpsstraat Molenweg Vorden

Deze ontwikkeling is een onderdeel van het masterplan Vorden. Door de huidige economische ontwikkeling was de realisatie van deze ontwikkeling niet meer haalbaar. Momenteel wordt gekeken hoe de aangekochte panden, waarbij de gemeente 50% eigendom heeft, kunnen worden verkocht. Het woonhuis aan de Molenweg is bij een makelaar te koop gezet. Voor het bedrijfspand aan de Dorpsstraat 7-9 wordt een ondernemer gezocht.

Strategische gronden

Er zijn momenteel geen gronden in portefeuille die aan de criteria strategisch voldoen. Naar verwachting zullen er in 2013 geen strategische grondposities meer worden verworven.

Onderbouwing winstneming

Er worden twee complexen afgerond. Hierbij zal een beperkte winstneming aan de orde zijn.

Risico's grondexploitatie

De basis van de risicoanalyse wordt gevormd door de grondexploitaties. Een grondexploitatieberekening is de financiële vertaling van alle aspecten (kwaliteit en kwantiteit) van een project: kosten, opbrengsten, rente en fasering. Het is een realistische prognose op basis van de kennis van dat moment. Bij de herziening van de grondexploitaties worden de risico's zo goed mogelijk in beeld gebracht. Vanaf 2010 worden elk jaar herzieningen van de grondcomplexen gemaakt. Hierbij worden tevens de risicoanalyses meegenomen.

In januari 2011 is de regionale woonvisie door u vastgesteld alsmede de beleidskaders specifiek voor de gemeente Bronckhorst op volkshuisvestelijk vlak. Met de vaststelling

van de regionale woonvisie is ook vastgesteld dat de gemeente Bronckhorst in de periode 2010 - 2020 maximaal 385 woningen netto mag toevoegen. Dit heeft consequenties gehad voor de gemeentelijke grondcomplexen en kan ook nog mogelijke schadeclaims tot gevolg hebben. In de verschillende lopende grondcomplexen zijn de aanpassingen van het woningbouwprogramma verwerkt.

2.2.7.4 Conclusie

Er zijn op dit moment (31 juli 2012) 11 grondexploitaties actief, één grondexploitatie is niet vastgesteld. Uitgangspunt is dat deze jaarlijks worden herzien en dat er risicoanalyses worden uitgevoerd. Rekening houdend met de vermoedelijk nog te besteden en nog te ontvangen bedragen worden van de in uitvoering zijnde complexen exploitatie-uitkomsten verwacht met, op netto contante waarde per genoemde data, een positief resultaat. Jaarlijks vindt terugkoppeling plaats van de gedane strategische aankopen. Tot heden zijn er in 2012 geen strategische verwervingen gedaan. Bij de herziening van de grondexploitaties worden de risico's zo goed mogelijk in beeld gebracht. Vanaf 2010 worden elk jaar herzieningen van de grondcomplexen gemaakt. Hierbij wordt tevens de risicoanalyse per complex meegenomen.

De basis van de risicoanalyse wordt gevormd door de grondexploitaties. Een grondexploitatieberekening is de financiële vertaling van alle aspecten (kwaliteit en kwantiteit) van een project: kosten, opbrengsten, rente en fasering. Het is een realistische prognose op basis van de kennis van dat moment. Bij de herziening van de grondexploitaties worden de risico's zo goed mogelijk in beeld gebracht. In de risicoanalyse is meegenomen dat de inflatiecorrectie voor de opbrengstenstijging de komende jaren op 0% is gezet en voor de kosteninflatie is 2% gehanteerd.

2.2.8 Paragraaf Toekomst Bestendig Bronckhorst (TBB)

2.2.8.1 Inleiding

De activiteiten binnen de (deel)programma's komen niet (deel)programmawijs terug in een thema van de TBB-visie. Wij sturen wel op de activiteiten vanuit de thema's omdat wij vanuit de thema's een scala aan opdrachten uitvoeren. Wij volgen dus de begrotingsontwikkeling en werkelijke resultaten per thema, zoals opgesteld in deze paragraaf. Dit betekent dat voor ons als college deze paragraaf de programmabegroting is en voor u als raad de paragraaf om de voortgang van TBB-maatregelen te volgen. De programma-indeling in de programmabegroting volgt het raadsprogramma, zoals opgesteld in 2005. U kunt de cijfers daarmee blijven volgen over meerdere jaren op de u bekende manier. Maar de inhoud van de programma's past niet meer door de hiervoor genoemde reden. In deze paragraaf kunt u per thema de verschillende doelen en opdrachten volgen. Deze paragraaf komt ook terug in de jaarrekening 2013, begroting en jaarrekening 2014.

2.2.8.2 Thema Algemeen

Het maatschappelijk middenveld bestaat uit een enorme verscheidenheid aan maatschappelijke organisaties. In de samenleving is een groot (menselijk) kapitaal te vinden, mensen (professionals, vrijwilligers, inwoners) met kennis, ideeën en energie. De juiste combinaties van mensen en maatschappelijke organisaties kunnen leiden tot prachtige initiatieven en verbeteringen. De gemeente wil bijdragen aan nieuwe netwerkvorming, nieuwe combinaties, het gebruik van nieuwe instrumenten (bijv. sociale media). Uiteindelijk is het aan de partijen zelf om het netwerk daadwerkelijk tot stand te brengen en te gebruiken. De gemeente speelt een aanjagende rol maar legt de verantwoordelijkheid voor de verdere uitvoering bij de maatschappelijke organisaties en inwoners.

Bronckhorst is een grote gemeente met een grote verscheidenheid aan kernen en gebieden. Meer verantwoordelijkheid aan de samenleving geven betekent dat er ook verschillen (tussen kernen en/of gebieden) kunnen optreden. Deze verschillen moeten we accepteren. Verscheidenheid accepteren betekent nadrukkelijk niet "overlaten aan het toeval". Accepteren en loslaten betekent dat binnen de algemene doelen ruimte wordt geven aan de eigen invulling door inwoners en maatschappelijke organisaties. Op die manier kan de gemeente ruimte geven aan de kracht die in de samenleving zelf aanwezig is. De rol van de gemeente is gericht op het "mogelijk maken van" en niet op het "controleren en beheersen van".

2.2.8.2.1 Versterken van verbinding

Wij stimuleren positieve bijeenkomsten in de Achterhoek waarbij het benutten van de digitale kansen centraal staat (via Achterhoek Connect van Sensire en TIP Achterhoek). Achterhoek Connect richt zich nu in eerste instantie op kwetsbaren, zieken en ouderen. Maar de bedoeling is het project uit te breiden tot een volwaardig digitaal platform voor de inwoners en maatschappelijke organisaties. Achterhoek Connect is/kan een toegankelijk instrument zijn om verbinding te realiseren, maar het initiatief ligt bij burgers en maatschappelijke organisaties.

Volgens initiatiefnemer Sensire moet Achterhoek Connect de volgende aspecten bevatten:

- een digitaal platform voor alle burgers in de Achterhoek waar zij elkaar kunnen ontmoeten op vele terreinen
- een gebruiksvriendelijk systeem waarmee mensen ook toegang kunnen krijgen tot zorg op afstand

- antwoord zijn op de vraag: hoe behouden wij de kwaliteit van de zorg terwijl wij met minder mensen de zorg kunnen verlenen en de vraag alleen maar zal toenemen?

De missie van Achterhoek Connect via TIP Achterhoek is breder. Die wil ook bewustwording activeren van het gezamenlijk belang voor het bedrijfsleven, overheid en politiek om de digitale kansen op te pakken en (nieuwe) business te genereren. Dit leidt tot een behoud dan wel toename van de werkgelegenheid in de Achterhoek o.a. door inzetten op de nieuwe (digitale) generatie. Hierdoor wordt de leefbaarheid in de Achterhoek positief beïnvloed. Diverse digitale kansen, onder andere die van webwinkels en haar spin-off leiden tot een betere profilering en marktpositie van de Achterhoek waarbij de grensstreek en de Duitse markt een centrale rol speelt.

Ontwikkelingen

Wij geven een eenmalige bijdrage voor het oprichten van een stichting, die Achterhoek Connect ontwikkelt en beheert. Omdat die stichting er op 1 januari 2013 moet staan, wordt het uitvoeringsvoorstel hiervoor afgerond voor die datum. Dit voorstel kost eenmalig € 20.000 in 2013.

2.2.8.2.2 Gebiedsgericht beleid

In 16 kernen zijn er dorpsbelangenorganisaties (dbo's). Een dbo vormt voor de gemeente het aanspreekpunt in de gebieden en kernen. Via een convenant en een communicatieprotocol zijn afspraken vastgelegd. De rol en functie van de dorpsbelangenorganisaties (dbo's) is in de afgelopen jaren veranderd. De initiatieven zijn veelal afhankelijk van het inwoneraantal van de kern en inmiddels is een gebiedsgerichte invulling wenselijk geworden. Vanuit de invalshoek "een terugtrekkende overheid" zal een duidelijkere positionering van de dbo's nog belangrijker zijn.

De kerncontactfunctionaris richt zich met name op de interactieve communicatie tussen de gemeente en haar inwoners en kernen. Die gemeentelijke functie is nodig omdat vanuit de TBB-visie in de toekomst steeds meer taken en verantwoordelijkheden bij de inwoners / gebieden zelf worden neergelegd. Het actief betrekken van dbo's bij de prioritering en uitvoering van geplande taken levert een groter draagvlak op ten aanzien van de leefbaarheid in de gebieden.

Ontwikkelingen

Uitgesproken is gebiedgericht te gaan werken. Maar hoe dat in de praktijk wordt ingevuld zijn wij aan het onderzoeken. Dit onderzoek moet zijn afgerond voordat de bestaande kerncontactfunctionaris zijn functie neerlegt. Realisatie is voorzien voor 1 januari 2013. Dit voorstel heeft geen financiële consequenties.

2.2.8.2.3 Woonlastenprincipe gemeentelijke belastingen

Het woonlastenprincipe betekent dat de eigenaar, tevens zijnde gebruiker, van een woning voor de gemeentelijke heffingen op zijn belastingaanslag (OZB, riool en afvalstoffen) in totaliteit hetzelfde blijft betalen als in het heffingsjaar 2012. Het totaalbedrag van de aanslag voor een woning kan natuurlijk wel veranderen door areaaluitbreiding. Bij eigenaren en gebruikers van niet-woningen speelt dit principe niet, omdat ze geen afvalstoffenheffing betalen.

Volgens de rijksnormen voor een artikel 12-status voor onze gemeente zijn nog extra baten mogelijk voor eigenaren woningen, eigenaren niet-woningen en gebruikers niet woningen. Volgens de coalitie-afspraken dat het tarief voor niet-woningen in Bronckhorst niet hoger mag worden dan 60% van het gemiddelde tarief binnen de provincie Gelderland zijn extra baten voor eigenaren en gebruikers niet-woningen lager dan volgens de rijksnormen hiervoor.

Uit onderzoek blijkt dat dalingen bij de rioolheffing niet mogelijk zijn. Bij de afvalstoffenheffing varieert de besparing en hangt sterk af van de besluiten over andere TBB-maatregelen (subsidie NME, recreatie en toerisme en milieu) en de definitieve berekeningen over het volume-/frequentiesysteem voor afvalinzameling. Gelet op de maxima volgens rijksnormen en Gelders gemiddelde kan de lastenverlaging bij afval wel volledig verhaald worden. Dit gebeurt eenmalig in 2013.

Ontwikkelingen

De tariefvoorstellen zijn vastgesteld op het moment dat de begroting 2013 van kracht wordt. De exacte uitwerking van deze maatregel kunnen wij tonen bij de vaststelling van de tarieven in december 2012. De prognose in de perspectiefnota was € 340.000. Dit kan nu in de begroting door toepassing van 60% van het Gelders gemiddelde bij niet-woningen € 260.000 hoger worden.

2.2.8.2.4 Wat gaat het kosten

Dekkingsmiddelen	Rekening	Begroting				
	2011	2012 (na wijz.)	2013	2014	2015	2016
totaal lasten						
algemene uitgaven en inkomsten	4.956	1.814	799	1.101	1.091	1.079
financiering	279	285	281	276	271	264
totaal lasten	5.235	2.099	1.079	1.376	1.362	1.344
totaal baten						
algemene uitgaven en inkomsten	-53.364	-37.445	-37.632	-36.795	-35.486	-35.588
financiering	-4.592	-3.956	-3.825	-3.603	-3.642	-3.434
totaal baten	-57.956	-41.401	-41.456	-40.398	-39.127	-39.021
Saldo	-52.721	-39.302	-40.377	-39.021	-37.765	-37.678

Voor dit thema is in de perspectiefnota rekening gehouden met een besparing van € 340.000 in 2013. In de begroting 2013 bedraagt de lastenvermindering € 600.000. Oorzaak is de toepassing van 60% van het Gelders gemiddelde bij niet-woningen.

2.2.8.3 Thema Zorg en welzijn

Wij schetsen in de TBB-visie een beeld waarin welzijn en zorg als doel hebben de versterking van de eigen kracht van de inwoner, zijn/haar eigen omgeving, zijn/haar eigen netwerk. Het uiteindelijke doel is participatie van de burger. Dat is een beeld waarin welzijn en zorg zo dicht mogelijk bij de inwoner/klant zelf georganiseerd is. Eigen regie en zelfredzaamheid zijn daarbij belangrijk. De ondersteuning van de eigen kracht moet eenvoudiger, toegankelijker en met minder organisaties.

Een groot deel van de inwoners is goed in staat haar eigen leven in te richten, om eigen netwerken te organiseren, sociale samenhang te creëren. De rol van de gemeenten en in het verlengde hiervan, de rol van professionele maatschappelijke organisaties kan hier beperkt zijn. De basisvoorzieningen bieden alle inwoners van Bronckhorst de mogelijkheid om gezond te leven, te ontmoeten, te ontplooiën en te bewegen. Het aanbod kan geboden worden door vrijwilligersorganisaties (incl. verenigingen), maatschappelijke organisaties en met of zonder financiële middelen van de gemeente. Sterke inwoners dragen de basisvoorzieningen die voor alle inwoners toegankelijk zijn. Subsidies zijn geen automatisme en zijn alleen bedoeld voor inwoners die dat echt nodig hebben.

De gemeente wil dan ook inzetten op preventie en zorg voor kwetsbare inwoners. Inwoners die (tijdelijk) niet in staat zijn de regie over hun eigen leven te voeren. Voor deze inwoners vraagt de invulling van de eigen verantwoordelijkheid om bijzondere aandacht en

begeleiding. Vanuit het principe van wederkerigheid moet echter altijd gekeken worden naar wat iemand zelf kan doen, zelf kan inbrengen.

2.2.8.3.1 Model werkwijze zorg en welzijn

Wij hebben drie modellen in beeld gebracht voor de wijze waarop de gemeente haar taken op het gebied van welzijn en zorg kan vormgeven:

- inkoop van ondersteuning, hulp en zorg d.m.v. prestatiecontracten (1) volgens huidige situatie
- de burger/het gezin centraal (2) waarbij die zorg/hulp/ondersteuning zoveel mogelijk in de eigen omgeving van de burger wordt geboden, zowel door vrijwilligers als professionals. In deze variant financieert de gemeente de zorg/ondersteuning/hulp in de vorm van een Persoonsvolgend Budget/Gezinsbudget.
- zoals model 2 maar met alleen voor financieel kwetsbaren financiering door de gemeente.

Model 2 sluit aan op de TBB-visie en op de taken die de gemeente krijgt in het kader van de transitie AWBZ, jeugdzorg en Wwnv. De eigen kracht van de burger staat centraal en er is ruimte voor professionals en vrijwilligers om zich te richten op aansluiting bij de situatie en leefwereld van de burger/het gezin. Het model is gericht op resultaat waarmee de burger daadwerkelijk wordt geholpen en biedt daarnaast mogelijkheid om kosten te beheersen door het werken met gezinsbudgetten. Het huidige stelsel wordt vereenvoudigd omdat burgers/gezinnen niet meer langs allerlei loketten hoeven, maar er wordt samen met de generalist/het gebiedsteam naar de best mogelijke oplossingen gezocht.

In het model wordt aangestuurd op het meedoen van (kwetsbare) inwoners zoveel mogelijk in hun eigen omgeving. Dat betekent dat de (basis)voorzieningen in de eigen omgeving ook toegankelijker moeten worden voor inwoners die wat extra ondersteuning of begeleiding nodig hebben. Bij de uitwerking van het model zal ook onderzocht worden hoe de (basis)voorzieningen in de eigen omgeving toegankelijker en sterker kunnen worden en op welke manier de gemeente dit kan stimuleren en faciliteren.

Ontwikkelingen

De visie is in 2012 besproken met de participatieraad en de raad. Over de decentralisatie-uitkeringen voor Wet werken naar vermogen, begeleiding AWBZ en jeugdzorg is nog geen duidelijkheid over exacte inhoud en tijdspad. Vast staat dat er een korting komt en wij denken dat geraamde effecten twee jaren opschuiven.

In de perspectiefnota is vastgesteld dat de werkzaamheden binnen de van rijkswege verstrekte middelen zullen moeten passen ("draaien aan de knoppen"). Hierbij is rekening gehouden met een ingroei patroon. Nu de regelingen twee jaar opschuiven (niet 2013, maar 2015), doen wij dat ook voor de ramingen. Dit geeft voor 2013 een besparing van € 872.000 ten opzichte van de perspectiefnota.

2.2.8.3.2 Subsidies

Voor het subsidiebeleid worden wijzigingen doorgevoerd. Ons voorstel over de waarderingssubsidies sport en cultuur is niet overgenomen door uw raad. Wel is de opdracht gegeven voor 1 april 2013 een nieuwe subsidieverordening uit te werken, waarmee subsidieverstrekking niet langer een automatisme is.

Wij zijn bezig met een haalbaarheidsonderzoek voor de brede impuls combinatiefuncties (BIC). Het doel van de BIC is het bevorderen van sport- en cultuurparticipatie voor alle inwoners van Nederland. Het gaat hier, net als in de visie TBB, om het toegankelijk maken van het aanbod om participatie te bevorderen op de terreinen van sport en

cultuur in combinatie met bijvoorbeeld het onderwijs en naschoolse voorzieningen. De combinatiefunctionaris/buurtcoach brengt verbindingen tot stand tussen deze sectoren op buurt-, wijk- of gebiedsniveau. Wij kunnen volgens de decentralisatie-uitkering 6,7 fte realiseren. Bij de nadere uitwerking in het voorjaar van 2013 denken wij aan de volgende maatregelen om hiervoor bestaande middelen slimmer in te zetten:

- Sport. Inzetten van combinatiefunctionaris/buurtsportcoach ter ondersteuning van de sportverenigingen. Hierbij denken wij aan het opzetten van activiteiten samen met verenigingen en bv. het onderwijs, naschoolse opvang maar ook aan een goed beheer van de accommodatie of het geven van sportlessen.
- Muziekeducatie. Wij willen in overleg met de muziekschool, het onderwijs en muziekverenigingen de algemene muzikale vorming toegankelijk maken voor alle basisschoolleerlingen met inzet van een combinatiefunctionaris.
- Bibliotheek. Door het wegvallen van de bibliobus per 2013 kan bijvoorbeeld de combinatiefunctionaris ingezet worden om de verbinding te continueren tussen bibliotheek en school, kindcentra en verzorgingshuis.

Met de bibliotheek zijn wij in overleg over verschillende toekomstscenario's. De scenario's zullen moeten leiden tot een besparing waarbij de doelstelling blijft een bereikbare bibliotheek (fysiek/digitaal) voor alle inwoners in de gemeente en specifiek voor de jongeren/ouderen. De bibliotheek heeft van ons de opdracht om voor 1 januari 2013 een plan te maken met verschillende scenario's op basis van demografische ontwikkelingen, ontwikkelingen in leesgedrag, mogelijke keuzes in vestigingen/spreiding/bereikbaarheid (waaronder de bibliobus of andere alternatieven). In de scenario's moet duidelijk worden wat de consequenties zijn voor digitalisering, investeringen, wachtgeld etc.

Ontwikkelingen

De verschillende voorstellen (subsidies, BIC-functies en relatie met bibliotheek en muziek) kunnen elkaar versterken door het gebruik van BIC-functies. Voor de subsidieregeling is het belangrijk om tijdig de verenigingen te informeren en wordt in 2012 uitgewerkt, zodat vanaf 2014 de nieuwe regeling kan worden toegepast. Voor alle voorstellen geldt dat voor 1 april hierover een voorstel naar uw raad gaat in verband met aanvraagtermijnen voor subsidies. Bij de behandeling van de perspectiefnota is door uw raad besloten de besparing op subsidies aan verenigingen niet door te voeren (€ 118.000). De maatregelen voor bibliotheek en muziekschool (€ 84.500) zijn wel in de begrotingsramingen verwerkt.

2.2.8.3.3 Wat gaat het kosten

Zorg en welzijn	Rekening	Begroting				
	2011	2012 (na wijz.)	2013	2014	2015	2016
totaal lasten						
arbeidsparticipatie	10.756	10.407	9.479	8.547	8.255	8.255
jeugd	724	819	745	745	759	759
wmo collectief	4.261	4.160	3.613	3.443	3.287	3.286
wmo individueel	8.632	7.903	7.662	7.661	7.672	7.627
totaal lasten	24.373	23.289	21.498	20.396	19.972	19.926
totaal baten						
arbeidsparticipatie	-10.088	-9.666	-8.261	-7.605	-7.313	-7.313
jeugd	-464	0	0	0	0	0
wmo collectief	-726	-130	-132	-132	-132	-132
wmo individueel	-1.333	-1.243	-769	-769	-769	-769
totaal baten	-12.611	-11.038	-9.162	-8.506	-8.214	-8.214
Saldo	11.762	12.251	12.336	11.890	11.758	11.712

Voor dit thema is in de perspectiefnota rekening gehouden met een besparing van € 377.500 in 2013. In de begroting 2013 is een besparing van € 84.500 verwerkt. Oorzaken zijn het vervallen van besparingen voor de decentralisaties (maar er zijn ook geen kosten) en het vervallen van de maatregel voor waarderingssubsidies.

2.2.8.4 Thema Kindvoorzieningen

Huisvesting

De ontwikkeling van het kind en dus de kwaliteit van de kindvoorzieningen staat centraal in het organiseren en vormgeven van de kindvoorzieningen. Andere overwegingen zoals de leefbaarheid van dorpen, de verzuiling binnen het onderwijs, de aantallen scholen (spreiding) zijn ondergeschikt aan de kwaliteit van de kindvoorzieningen. Met andere woorden: het doel is goede kindvoorzieningen en niet (het in stand houden van) een gebouw. De gemeente Bronckhorst kiest voor een actieve rol om de afname van kindvoorzieningen te begeleiden. Daarbij streeft zij naar bundeling/concentratie van scholen en voorschoolse voorzieningen.

Bewegingsonderwijs

Wij faciliteren het bewegingsonderwijs door te voorzien in accommodaties en door het faciliteren van het vervoer daar naar toe. Wij zijn van mening dat het bewegingsonderwijs efficiënter en goedkoper georganiseerd kan worden met nog steeds een goede kwaliteit. Het is de verantwoordelijkheid van schoolbesturen om het bewegingsonderwijs (gezamenlijk) op een zo efficiënt mogelijke manier in te vullen. Wij verwachten van de schoolbesturen een plan voor bewegingsonderwijs. Wij baseren beleid en beschikbare financiële middelen op de minimale variant (volgens wettelijke eisen). Scholen kunnen andere keuzes maken, de meerkosten daarvan zijn dan voor de scholen zelf.

2.2.8.4.1 Gebiedsgerichte benadering kindvoorzieningen

Voor onderwijshuisvesting ligt het initiatief voor de gebiedsgerichte plannen bij de schoolbesturen. Op basis van het vlekkenplan van het onderwijs kunnen de voorschoolse en buitenschoolse voorzieningen aansluiten. Momenteel zijn in drie gebieden gesprekken gaande om te komen tot krachtenbundeling, namelijk:

- Bronckhorst West. Drie schoolbesturen willen de vijf scholen in het gebied Bronckhorst West samenvoegen tot een algemeen bijzondere school, vallend onder het bestuur van PRO8. De scholen tellen op dit moment in totaal 356 kinderen. De meest recente

prognose laat zien dat dit aantal in 2017 terugloopt naar 242 leerlingen, een krimp van 32%. De scholen willen één nieuwe school in Steenderen in 2014/2015.

- Bronckhorst Oost. De schoolbesturen van vijf plattelandsscholen (CBS Varssel, Wolfersveen, Halle-Heide, Halle-Nijman en Veldhoek) doen onderzoek naar de toekomst van deze scholen. De schoolbesturen (IJsselgraaf en Gelderveste) streven er naar om voor 2013 het toekomstplaatje rond te hebben.
- Dorpsschool Halle. Het schoolbestuur wil een integraal kindcentrum ontwikkelen. Partners hierbij zijn Juut & Co en Stichting peuterspeelzalen in Bronckhorst.

Voor het leerlingenvervoer is de ontwikkeling rond passend onderwijs van belang.

Naar verwachting heeft passend onderwijs een drukkend effect op het gebruik van het leerlingenvervoer. De invloed van één en ander is onzeker, maar vanaf 2013 wordt een geleidelijke daling van het gebruik voorzien. Die daling komt tot stand door de Wet passend onderwijs, maar ook door de ontgroening. Wij gaan uit van een oplopende besparing vanaf 2014. Dit is wel afhankelijk van besluitvorming van het rijk.

Ontwikkelingen

Bij de onderwijshuisvesting voeren wij de regievoering op lopende projecten en ontwikkelen wij het strategisch Integraal OnderwijsHuisvestingsplan. Dit plan moet klaar zijn op 1 januari 2014.

Daarnaast voeren wij regie op het passend onderwijs. De Wet passend onderwijs is uitgesteld door het Rijk en daarmee is realisatie van maatregelen nog ongewis. Voor 1 april zullen wij het onderzoek naar de mogelijkheden voor besparingen via natuurlijk verloop en wettelijke mogelijkheden afronden. Voor de twee maatregelen blijven in 2013 de budgetten ongewijzigd.

2.2.8.4.2 Bewegingsonderwijs

Wij continueren het zwemonderwijs als alternatieve vorm van bewegingsonderwijs. Maar wij willen voor alle bewegingsonderwijs een efficiëntere inzet van het vervoer van en naar de sportaccommodatie in relatie tot de gebruikstijden van die accommodatie voor het bewegingsonderwijs. Met de schoolbesturen hebben wij in 2011 afspraken gemaakt over de maximale vergoeding door de gemeente van de te huren ruimte in gemeentelijke of particuliere sporthallen/gymzalen/zwembaden met ingang van 1 januari 2012.

Volgens de verordening huisvestingsvoorzieningen onderwijs zijn dit maximaal twee klokuren (2 x 45 minuten) per groep voor de kinderen van 6 jaar en ouder (4- en 5-jarigen spelen in het speellokaal op de school).

Ontwikkelingen

In oktober 2012 komt er duidelijkheid over de maatschappelijke accommodaties. Wij zullen vervolgens het bewegingsonderwijs hierin op efficiënte wijze inrichten, ook voor wat betreft de noodzakelijke vervoersstromen. In 2013 worden hier geen financiële bijstellingen geraamd.

2.2.8.4.3 Wat gaat het kosten

Kindvoorzieningen	Rekening	Begroting				
	2011	2012 (na wijz.)	2013	2014	2015	2016
totaal lasten						
huisvesting	2.032	1.922	2.240	2.667	2.609	2.553
onderwijs	1.815	1.461	1.471	1.177	956	956
voorschoolse opvang	477	504	466	462	458	454
totaal lasten	4.324	3.886	4.177	4.306	4.023	3.963
totaal baten						
huisvesting	-41	-9	-9	-9	-9	-9
onderwijs	-170	-46	-46	-46	-46	-46
voorschoolse opvang	-24	-30	-30	-30	-30	-30
totaal baten	-235	-84	-85	-85	-85	-85
Saldo	4.089	3.802	4.092	4.221	3.938	3.878

Voor dit thema is in de perspectiefnota geen rekening gehouden met wijzigingen in de budgetten.

2.2.8.5 Thema Accommodaties

Een buitenzwembad heeft een recreatieve functie en een breedtesportfunctie. Als kader heeft uw raad bepaald dat alleen een buitenbad als basisniveau moet worden aangemerkt. De gedachte van privatisering krijgt verdere invulling. De instandhouding van buitenbaden of een binnenbad wordt overgelaten aan (markt)partijen. De aanwezigheid van (markt)partijen die baden willen overnemen zonder gemeentelijke bijdragen in de latere exploitatie bepaalt de uiteindelijke hoeveelheid baden.

Op dit moment kennen wij 7 sporthallen (5 gemeente) en 6 gymzalen (4 gemeente) in Bronckhorst. Gelet op de aanwezige roosterruimte en de demografische ontwikkelingen concluderen wij dat het aantal sporthallen en gymzalen kan afnemen zonder dat de mogelijkheid om overdekt te sporten in het gedrang komt. Wij hebben nog niet vastgesteld uit hoeveel sporthallen en gymlokalen het basisniveau moet bestaan. Deze aantallen willen wij nader onderzoeken; wat is de te verwachten toekomstige bezettingsgraad van de overdekte sportaccommodaties. De financiële middelen stemmen wij af op een hoeveelheid sporthallen en gymzalen met een landelijk geaccepteerd gemiddelde bezettingsgraad. In ieder geval willen wij de rol voor de gebruikers vergroten voor wat betreft het beheer en onderhoud van de sporthallen en gymzalen. De instandhouding van meer sporthallen of gymzalen wordt overgelaten aan (markt)partijen. Mocht hierdoor de bezetting van accommodaties waarvoor de gemeente zich verantwoordelijk voelt zeer laag worden, kan het in stand houden daarvan ter discussie komen. Wij houden als gemeente onze verantwoordelijkheid met betrekking tot het bewegingsonderwijs en zijn daarmee één van de gebruikers.

Op dit moment zijn er 13 voetbalaccommodaties (2 particulier) en 1 korfbalaccommodatie. Door de demografische ontwikkelingen zal het aantal en/of omvang van de buitensportaccommodaties afnemen. In 2009 is hiervoor al een traject gestart en momenteel werken de verenigingen plannen uit waarbij uitgegaan wordt van eigen beheer, het eenmalig ontvangen van een "bijdrage" en het vervolgens zonder gemeentelijke middelen in stand houden van de benodigde buitensportaccommodaties. De gemeente stuurt op overdracht van eigendom, beheer en onderhoud van velden, accommodaties en groenvoorzieningen. Wij bieden ruimte aan de verenigingen om het proces dat nu in gang is gezet te voltooien.

De gemeente heeft geen rol in de exploitatie van dorpscentra. Dat betekent dat dorpscentra als zodanig geen onderdeel vormen van het basisniveau van maatschappelijke accommodaties. De aanwezigheid van een (markt)partij die de accommodatie wil overnemen bepaalt de spreiding. Wel blijft als randvoorwaarde bestaan, dat inwoners van Bronckhorst voldoende gelegenheid blijven hebben om elkaar te ontmoeten.

2.2.8.5.1 Zwembaden

Gemeentelijk

De gemeente heeft 1 overdekt bad (Zelhem) en 2 openluchtbaden (Hengelo en Steenderen) in eigendom. Het beheer en de exploitatie van het overdekte zwembad is in handen van de Conégroep. De gemeente draagt bij in de exploitatie. De beide openluchtbaden worden door de gemeente beheerd. Wij willen de gemeentelijke zwembaden privatiseren (zonder gemeentelijke bijdrage) of in het uiterste geval sluiten.

Particulier

Het openluchtbad in Vorden is in eigendom en beheer bij een stichting. Deze accommodatie krijgt een gemeentelijke bijdrage in de exploitatie. De instandhouding van zwembaden wordt overgelaten aan (markt)partijen. Dat betekent dat de zwembaden onafhankelijk van een gemeentelijke subsidie moeten kunnen bestaan. Deze visie geldt ook bij de besprekingen met de stichting. De stichting heeft verzocht om een garantstelling voor een lening om investeringen te kunnen doen. Wij willen de gemeentelijke subsidie aan zwembad 'In de Dennen' in Vorden beëindigen.

Met de maatregelen realiseren wij het einde van structurele lasten voor de gemeente hiervoor en voor de toekomst mogelijk betere exploitatiemogelijkheden voor andere zwembaden in de gemeente. Wanneer wij moeten overgaan tot sluiting (er zijn geen gegadigden) moeten wij naast de huidige berekeningen rekening houden met eenmalige kosten voor ontmanteling van de zwembaden.

Ontwikkelingen

In aanloop naar de vaststelling van de perspectiefnota hebben groepen inwoners of bedrijven aangegeven eventueel bereid te zijn om zwembaden over te nemen. Die haalbaarheidsonderzoeken door gegadigden moeten in oktober 2012 gereed zijn. Om te komen tot een definitief besluit over de zwembaden zetten wij een aantal stappen. Stappen die qua uitvoering nog doorlopen in 2013. Het gaat hierbij om:

- bepalen wat privatisering eventueel waard is in relatie tot amoveringskosten (januari 2013)
- opstellen juridische voorwaarden (januari 2013)
- beoordeling aanvragen voor garantstelling (januari 2013)
- acties voor definitieve overdracht of sloop, zoals contracten energie e.d. (maart 2013)

De maatregel in de perspectiefnota is bij de behandeling door de raad voorlopig afgewezen, maar wij gaan in de begroting wel uit van doorvoering van deze maatregel. De raad heeft besloten deze maatregel in november 2012 nogmaals aan de orde te stellen. In de begroting is voor 2013 € 231.750 aan besparing verwerkt.

2.2.8.5.2 Binnensport

De gemeente heeft nog 4 sporthallen en 3 gymzalen in eigendom. Met de betrokken gebruikers (m.n. sportverenigingen, scholen, dbo's en pachters) is in 2012 gesproken over de uitwerking van de visie en wat dat betekent voor verenigingen en accommodaties. De betrokken gebruikers zijn gevraagd na te denken over hun toekomst in de accommodaties en hoe inhoud kan worden gegeven aan de visie. Uit die gesprekken is gebleken dat partijen

initiatieven ontwikkelen om de exploitatie van de accommodaties te verbeteren. Daarbij is aan de betrokken gebruikers een financieel kader meegegeven op hun dringend verzoek daartoe. Partijen kunnen onderzoeken wat dit voor hen betekent en welke mogelijkheden er zijn om de taakstelling te realiseren. Wij sturen hierbij wel op een goede spreiding en bezettingsgraad van de binnensportaccommodaties. Wij bieden ruimte voor initiatieven en onderzoeken wat dit betekent voor de exploitatie en spreiding van de sporthallen / gymzalen in Bronckhorst. Het accent ligt op een gewijzigd beheer met een nadrukkelijke rol voor de gebruikers.

Ontwikkelingen

Wij gaan uit van € 50.000 besparing per gebied als kader. De gesprekken met de gebruikers lopen nog tot het voorjaar 2013 omdat bij drie gebieden gedacht wordt aan een combinatie met het zwembad in dat gebied. Wij zullen begin 2013 bepalen wat per accommodatie de benodigde ruimte is voor de komende vier jaar voor ons als medegebruiker van binnensportaccommodaties voor het bewegingsonderwijs. Vervolgens geven wij aan hoe de maatregel per accommodatie en in totaal wordt doorgevoerd. De financiële consequenties ad € 50.000 in totaal voor 2013 zijn ongewijzigd overgenomen in de begroting.

2.2.8.5.3 Buitensport

De TBB-visie gaat uit van eigen beheer door verenigingen, het eenmalig ontvangen van een bijdrage en het vervolgens zonder gemeentelijke middelen in stand houden van de buitensportaccommodaties. Concreet gaat het om de overdracht van het eigendom, het beheer en het onderhoud van speel- en trainingsvelden met speltechnische voorzieningen, groenvoorzieningen en van de kledaccommodaties, inclusief ondergronden. Dit is een proces dat voortborduurde op een proces dat hiervoor al in 2009 is gestart (Beheren wie beheren toekomt). Wij kiezen er nadrukkelijk voor de toepassing van afkoop te koppelen aan de verwachte krimp en de gevolgen hiervan voor de behoefte aan speelvelden van de buitensportverenigingen. Met andere woorden de realiteitszin van de toekomstplannen voor voortbestaan na 2020. Bij de bepaling van het afkoopbedrag gaan wij uit van het in 2011 benodigde aantal speelvelden. Bij velden waar op basis van het huidige ledenaantal/teams de druk op de velden groot is, nemen wij hiervoor een compensatie in de afkoop voor onderhoud mee.

Wij hebben de afkoop beheer en onderhoud gemeentelijke accommodaties gebaseerd op de meerjarenonderhoudsplanung van maart 2011, overdracht van eigendommen "om niet" en verbinden hieraan een verplichting tot teruglevering. Het beschikbaar stellen van het afkoopbedrag is afhankelijk van de toekomstvisie van de verenigingen. Alleen verenigingen die duurzaam zelfstandig kunnen voortbestaan dan wel samenwerkingsverbanden of fusies aangaan ontvangen van ons een afkoopbedrag.

Ontwikkelingen

Bij de behandeling van de perspectiefnota is aandacht gevraagd voor huidige tekorten in speelmogelijkheden voor twee clubs. Basis blijft voor ons de toekomstvisies van de verenigingen; levensvatbaarheid moet er ook over 10 jaar zijn. Niet alleen ten aanzien van leden, maar ook van de organisatie (kader, etc.). Dit bepalen wij aan de hand van de hiervoor opgestelde checklist. Die haalbaarheidsonderzoeken door verenigingen moeten in oktober 2012 gereed zijn. Om te komen tot definitieve afspraken met iedere vereniging zetten wij een aantal stappen. Stappen die qua uitvoering nog doorlopen in 2013. Het gaat hierbij om:

- bepalen wat privatisering eventueel waard is in relatie tot slooekosten (januari 2013)
- opstellen juridische voorwaarden (januari 2013)
- beoordeling aanvragen voor garantstelling (januari 2013)

- acties voor definitieve overdracht of sloop, zoals contracten energie e.d. (maart 2013)

In de perspectiefnota is rekening gehouden met afkoop van maximaal 35,5 speelvelden. De eenmalige kosten hiervoor zijn € 3.455.256. Voor 2013 bedraagt, volgens perspectiefnota, de besparing € 90.250.

2.2.8.5.4 Dorpshuizen

In november 2010 heeft de raad besloten om de subsidies aan de dorpscentra te beëindigen. Dit heeft effect op de exploitatie van de dorpscentra. Wij stellen voor hen meer mogelijkheden te bieden om op eigen kracht een positieve exploitatie te realiseren. Wij willen, in samenwerking met commerciële horecabedrijven, onderzoeken of een verruiming van horecamogelijkheden voor de dorpscentra mogelijk is.

Ontwikkelingen

Wij ondernemen geen initiatieven meer om dorpscentra te realiseren of in stand te houden. Wel blijven wij in 2013 een verbindende rol spelen om ontmoetingsplekken in Bronckhorst te realiseren c.q. te behouden in overleg met andere horecamogelijkheden.

In navolging van deze maatregelen zijn er geen financiële budgetten meer voor subsidiëring of bouw van dorpshuizen of kulturhusen.

2.2.8.5.5 Wat gaat het kosten

Accommodaties	Rekening	Begroting				
	2011	2012 (na wijz.)	2013	2014	2015	2016
totaal lasten						
binnensport	2.414	1.220	1.189	1.133	1.028	1.023
buitensport	824	432	434	433	432	431
dorpshuizen	449	359	279	208	203	202
zwembaden	2.000	961	968	968	963	962
totaal lasten	5.687	2.972	2.869	2.741	2.626	2.619
totaal baten						
binnensport	-576	-446	-455	-455	-455	-455
buitensport	-40	-63	-65	-65	-65	-65
dorpshuizen	-15	-22	-22	-22	-22	-22
zwembaden	-222	-169	-172	-172	-172	-172
totaal baten	-854	-700	-714	-714	-714	-714
Saldo	4.833	2.272	2.155	2.027	1.912	1.905

Voor dit thema is in de perspectiefnota rekening gehouden met een besparing van € 372.000 in 2013. De raad heeft vooralsnog niet ingestemd met de maatregelen voor zwembaden (financieel effect 2013 € 231.750). Wij blijven in de begroting 2013 toch uitgaan van deze besparing; de raad heeft besloten deze maatregel in november 2012 nogmaals aan de orde te stellen.

2.2.8.6 Thema Ruimte

Wij zien een krapte aan landbouwgronden voor bijvoorbeeld behoefte aan alternatieve brandstoffen. Aan de andere kant zien wij door terugloop van (Europese) subsidies en de marktontwikkelingen steeds meer agrarische bedrijven in problemen komen. Door vergrijzing, gebrek aan opvolging en het wegtrekken van jongeren, weinig rooskleurige economische vooruitzichten, worden veel bedrijven niet meer voortgezet door een volgende generatie. In combinatie met het feit dat het Bronckhorster landschap zich niet echt leent voor grootschalige bedrijven op de schaal die voor hedendaagse bedrijfsvoering noodzakelijk is, heeft dit grote gevolgen voor de betrokken ondernemers en voor de ontwikkeling van het

platteland. En saneringen zijn niet meer te ‘financieren’ met woningbouw (zie verderop bij woningbouw). Wij gebruiken plattelandsvernieuwing om het verrommelen van het platteland te voorkomen en een goed beheer ervan te faciliteren. Hiervoor is het digitaal ontsluiten van buitengebied en kernen noodzakelijk om ruimte te bieden aan ontwikkelingen op het terrein van economie (bedrijvigheid) en zorg (virtuele zorg).

Wij richten ons ook op het stimuleren en mogelijk maken van duurzaamheidsmaatregelen. Daarbij zoeken wij zoveel mogelijk regionale samenwerking. De samenleving als geheel, burgers, ondernemers, onderwijs- en onderzoeksinstituten voelt zich ook steeds meer verantwoordelijk voor duurzaamheid. Onze rol verandert van initiator naar regisseur en facilitator. Daarvoor zetten wij de Klimaatagenda in om zo lokale en regionale dynamiek op gang te houden.

Bij woningbouw gaan wij terughoudend om met nieuwe bouwinitiatieven. Wij willen immers leegstand en waardedaling van de woningvoorraad voorkomen. Ook verandert door de demografische ontwikkelingen de vraag naar woningtypen. Er zullen meer woningen voor alleenstaanden en mensen met een beperking moeten komen, die langer zelfstandig wonen. Met andere woorden; er moet zoveel mogelijk levensloopbestendig gebouwd en aangepast worden, beide binnen de bestaande voorraad. Wij vervullen daarin ten opzichte van particulieren en woningcoöperaties een stimulerende en randvoorwaardelijke rol.

De keuze voor een gebiedsgerichte benadering en het zoveel mogelijk concentreren van zorgvoorziening en -huisvesting in de kernen heeft alles te maken met de bereikbaarheid en beschikbaarheid van op deze doelgroepen gerichte voorzieningen. Daardoor kan de vervoersbehoefte worden ingeperkt. Anderzijds kan (door deze richting) de behoefte naar vervoer op maat toenemen. Dit vraagt om slimmere organisatie (en combinatie) van verschillende typen vervoer (“zorg”-vervoer, leerlingenvervoer, openbaar vervoer).

In de kernen wordt het groen op een minimaal niveau ingericht en onderhouden. Behoud van het huidige niveau kan als inwoners of organisaties daar zelf een rol in willen spelen (“collectief beheer”). Doel is beleving bewoners over hun woonomgeving positief te beïnvloeden. Als bewoners voor de voor hen belangrijke plekken zorgen is de betrokkenheid groot en de zorg zichtbaar. Collectief beheer voor andere onderdelen van de openbare ruimte, zoals bijvoorbeeld zwerfafval en speelruimte, zullen wij stimuleren. Wij dragen zorg voor een voldoende spreiding van speelruimte voor kinderen zodat zij zich kunnen bewegen en ontwikkelen. Ook de openbare ruimte op bedrijventerreinen onderhouden wij op een minimaal niveau. Behoud van het huidige niveau kan als bedrijven daarvoor zelf de zorg op zich willen nemen, bijvoorbeeld met parkmanagement.

2.2.8.6.1 Plattelandsontwikkeling, natuur en landschap

Wij voeren de wettelijke taken op het gebied van Flora en Fauna en de advisering Natuur en Landschap (o.a. bij planologische procedures) uit. Voor ons is plattelandsontwikkeling een proces van integrale, gebiedsgerichte aanpak. Hiervoor pakken wij de projecten op, die voortvloeien uit het uitvoeringsprogramma Landschaps Ontwikkelings Plan (LOP). Wij laten de taken binnen de Gemeentelijke Projecten Landschapselementen (GPL) regeling over aan de markt. Onze bijdrage binnen de regeling blijft beperkt blijft tot een incidentele financiële bijdrage.

Ontwikkelingen

Het uitvoeringsprogramma LOP wordt in het voorjaar 2013 aan uw raad voorgelegd. Dit programma past binnen de aangepaste mogelijke ambities. Onduidelijk is nog hoe de financieringsstromen vanuit de provincie in de toekomst zullen lopen. In de begroting 2013 is de besparing ad € 6.250 voor 2013 verwerkt. Door natuurlijk verloop is de beleidswijziging

vanaf 2013 voor 100% gerealiseerd. Voor eenmalige projecten is in 2013 € 200.000 beschikbaar.

2.2.8.6.2 Milieu en duurzaamheid

Wij voeren de wettelijke taken afval, geluid en bodem uit. Dit biedt voor ons kansen op subsidies, meer economische mogelijkheden en kansen om het landschap te benutten voor projecten als biomassa, co-vergisting en zonnepanelen. Waar mogelijk streven wij naar regionale samenwerking.

Wij werken ook aan duurzaamheid/klimaat. Veel van deze lasten hebben een relatie met afvalverwerking, die via het tarief worden verhaald.

Ontwikkeling

Wij werken aan de oprichting van AGEM samen met andere gemeenten. Een plan van aanpak hiervoor is al vastgesteld.

De maatregel voor NME-subsidiëring is bij de perspectiefnota afgewezen. De invulling van het NME-programma, gericht op gemeentelijke aandachtsvelden, blijft daarmee ook in 2013 een actiepoint. De geraamde besparing voor dit onderdeel ad € 37.000 is dan ook in de begroting komen te vervallen. Voor de oprichting van AGEM is in 2013 € 30.101 beschikbaar. Dit bedrag is het eerste bedrag dat beschikbaar wordt gesteld om te zorgen voor de nodige voorfinanciering. U heeft dit voorstel al op een ander moment behandeld.

2.2.8.6.3 Volkshuisvesting

Wij voeren onze taken op dit terrein ongewijzigd uit. Het gaat dan om de wettelijke taken zoals het in beeld brengen van de omvang en samenstelling van de woningvoorraad, het gebruik en de bezetting van de woningen en verslaglegging over woningtoevoegingen. Bij de totstandkoming van de eerste regionale woonvisie voor de regio Achterhoek is duidelijk geworden wat de terugloop van de bevolking en vooral de gezinsverdunding voor effect heeft op de woningmarkt. Voor Bronckhorst is een quotum vastgesteld van netto 385 woningen. Daarnaast is er sprake van vergrijzing; momenteel is 19,6% van de inwoners van de gemeente Bronckhorst 65 jaar of ouder, in 2020 zal dit 27,7% zijn en in 2030 35,8%. De groei van het aantal ouderen en daarmee de groeiende vraag naar geschikte woningen is niet in de nieuwbouw op te vangen. Veel van de bestaande eengezinswoningen zijn ongeschikt voor bewoning op latere leeftijd al dan niet met een zorgvraag.

Wij richten ons op het behouden en verbeteren van de kwaliteit van het wonen voor de huidige en toekomstige inwoners van onze gemeente. Wij werken samen met (zorg)partners over de gewenste locaties van zorgwoningen. In de uitvoering gaat het voor ons voor een groot deel om monitoring- en verantwoordingstaken. Monitoring is gezien de zeer beperkte nieuwbouwmogelijkheden een essentieel onderdeel geworden van de werkzaamheden. Het is voor ons de basis voor beleidskeuzes en belangrijk voor het vroegtijdig in beeld brengen van toekomstige probleemgebieden.

Wij voeren deze taak uit samen met logische partners zoals gemeenten en corporaties. De woningmarkt houdt niet op bij de gemeentegrens. Regionale samenwerking en afstemming van beleid is noodzakelijk.

Ontwikkeling

De opdrachten vanuit de woonvisie en het overleg met partners bij zorgwoningen worden uitgevoerd zoals vastgesteld in het uitvoeringsprogramma dat in 2012 is vastgesteld. In financieel opzicht blijven de budgetten hiervoor ongewijzigd.

2.2.8.6.4 Verkeer en vervoer

Wij handhaven de beleidslijn in het Gemeentelijk Verkeer- en VervoersPlan (GVVP) en daarmee de uitvoering van het uitvoeringsprogramma. In het GVVP zijn onderdelen

geprioriteerd op het terrein van verkeersveiligheid, leefbaarheid, bereikbaarheid, milieu en recreatie & toerisme. Zo staat bij verkeersveiligheid de schoolomgeving bovenaan en bij leefbaarheid de knelpunten in de verblijfsgebieden.

Wij streven naar slimmere organisatie van het vervoer. Demografische ontwikkeling, clustering voorzieningen en decentralisatie (transities AWBZ, werken naar vermogen) vereisen die noodzakelijke inzet op gebied van vervoersbeleid.

Ontwikkelingen

Om in te spelen op slimmere organisatie van het vervoer komen de geprioriteerde onderdelen anders te liggen. In de evaluatie van het Uitvoeringsprogramma van het GVVP wordt dit meegenomen in het voorjaar van 2013. De budgetten voor verkeer en vervoer blijven ongewijzigd.

2.2.8.6.5 Wegen

Wij versoberen de kwaliteit van onze wegen, waarbij verschillende kwaliteitsniveau's toegestaan zijn bij een integrale aanpak van beheer. Het gaat om 496 km asfaltwegen, 170 km klinkerwegen, 200 km zandwegen en 2 km betonwegen. Deze keuze betekent:

- wij verlagen niet de 6 km zwaarder belaste wegen naar een lagere categorie, omdat het hier belangrijke ontsluitingswegen betreft
- wij hanteren het minimumniveau voor groot onderhoud aan wegen, zijnde € 1,2 mln. per jaar, waarmee wij € 50.000 besparen
- asfaltwegen blijven wij onderhouden totdat binnen het groot onderhoud deze wegen worden omgevormd naar klinker-, beton-, of zandwegen
- wij stoten geen doodlopende openbare asfalt- of klinkerwegen af aan de perceelseigenaren die aan deze doodlopende wegen wonen
- op zandwegen brengen wij, gefaseerd over 5 jaar, zeer grof zand aan waardoor de staat van de zandweg wordt verbeterd. Hierdoor is er minder vaak onderhoud nodig en wordt de hoeveelheid stof verminderd c.q. voorkomen. Het gaat hierbij om 61 km intensief bereden zandwegen die leiden naar woningen en/of bedrijven
- wij gebruiken fietssuggestiestroken en gekleurde vlakken op wegen en stoepen om de verkeersveiligheid te verbeteren
- bij straatverlichting vervangen wij de lampen in de armaturen door (energiezuinige) ledverlichting binnen de normale vervangingscyclus
- de verkeerslichten in de Zutphenseweg verwijderen wij bij de herinrichting (Masterplan Vorden)
- wij verwijderen binnen drie jaar de overbodige verkeers- en straatnaamborden
- vanaf 2013 vegen wij de straten in onze gemeente niet meer 12, maar 6 keer per jaar. Van de straatreiniging rekenen wij 50% toe aan de riolering en 50% aan afval, zodat ook de heffingen worden verlaagd.

Ontwikkelingen

De beheersmaatregelen zijn al doorgevoerd in de werkplannen voor 2013. Dit is mogelijk omdat het gaat om reguliere werkzaamheden. In de begroting is als besparing € 123.500 voor 2013 verwerkt. Bij de behandeling van de perspectiefnota zijn de maatregelen voor fietssuggestiestroken en gekleurde vlakken afgewezen. Voor het verbeteren van de zandwegen is wel eenmalig een bijdrage nodig voor de omvorming. Verdeeld over 5 jaar gaat het om € 110.000 per jaar.

De besparing is als volgt opgebouwd:

Effecten TBB-maatregelen 2013

Maatregel	Besparing in €
Groot onderhoud	50.000
Verbeteren zandwegen	15.600
Straatverlichting	20.000
Verkeerslichten	5.500
Onnodige verkeersborden verwijderen	2.000
Straatreiniging (voordeel tarieven riool en afval)	30.000
Besparingen Wegen 2013	123.100

2.2.8.6.6 Laanbomen en bermen buitengebied

Wij zijn wettelijk verplicht voldoende zorg aan deze bomen te besteden in het kader van de verkeersveiligheid. Dit betekent voor ons dat wij in eigen beheer de volgende werkzaamheden uitvoeren:

- boomcontroleronde per 3 jaar
- gefaseerde verwijdering van dode en verkeersgevaarlijke bomen
- dood hout verwijderen
- bomen watergeven
- begeleidings snoei bij herplant
- uitdunnen van daarvoor in aanmerking komende opstanden van laanbomen dunnen.
Hierdoor beheersen wij het totale areaal te onderhouden bomen.

Ook bij de bermen in het buitengebied staat de verkeersveiligheid (hoofdfunctie van de berm) voor ons voorop. Wij hebben het gemeentelijk bermbeheer vastgelegd in een bermbeheerplan. Wij klepelen het grootste deel van de bermen. Een beperkt aantal bermen wordt ecologisch beheerd en de bermen van circa 20 km zandweg wordt door schapen beheerd. De maaifrequentie voor het deel van de berm dat geen verkeerskundige functie heeft, hebben wij teruggebracht naar 1 keer per drie jaar.

Ontwikkelingen

Wij hanteren voor de gefaseerde controles en verwijderingsmaatregelen een faseringsplan dat begin 2013 gereed zal zijn. De beheersmaatregelen zijn al doorgevoerd in de werkplannen voor 2013. Dit is mogelijk omdat het gaat om reguliere werkzaamheden.

In de begroting is de geraamde besparing voor 2013 verwerkt, die als volgt is opgebouwd:

Effecten TBB-maatregelen 2013

Maatregel	Besparing in €
Bomencontrole per 3 jaar	12.000
Fasieren verwijderen dood hout	100.000
Maaien bermen zonder verkeersfunctie per 3 jaar)	36.000
Besparingen Bomen en bermen 2013	148.000

2.2.8.6.7 Openbaar groen, groen- en zwerfafval

Binnen het openbaar groen kennen wij verschillende beheersfuncties. De werkzaamheden hiervoor zijn in de perspectiefnota uitvoerig uiteengezet en opnieuw beoordeeld op taakverantwoordelijkheid en invulling van de kwaliteit daarbij. Binnen het openbaar groen zullen wij in 2013:

- groenvoorzieningen ontmantelen op 14 provinciale rotondes. Het beheer van de rotondes gaat terug naar de Provincie of wordt geprivatiseerd.

- wij gaan verder met het omvormen van plantsoenen. Omvormen houdt in dat plantsoenen met versleten beplanting niet worden vervangen met nieuwe heesters, maar dat er gras wordt ingezaaid.
- het beheerniveau volgens het vastgestelde groenstructuurplan uitvoeren.
- wij verwijderen in de zone Landschap elementen die volgens het Groenstructuurplan niet in deze zone passen. Het gaat hier om de overgangszone tussen de kernen en het buitengebied. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om vaste planten, strak geschoren hagen of sierheesters. In feite horen deze elementen thuis in de kernen en niet in de overgangszone.
- wij willen, waar mogelijk, in de kernen bewonersgroepen de mogelijkheid geven het beheer over te nemen. Maar dit kunnen in de kernen ook ondernemersverenigingen en industriële kringen zijn bij de inrichting en het onderhoud. In de zone Landschap (overgang kernen naar landschap) denken wij aan (natuur)verenigingen.
- wij zorgen voor het minimale niveau (B) van openbaar groen. Hogere kwaliteit kan, maar dan zullen de externe partijen dit zelf ter hand moeten nemen.
- in het kader van het efficiënt afzetten van (groen)afval verkopen wij hout en houtsnippers. Groenafval is niet alleen snoeihout, maaisel en onkruid, maar ook grofvuil uit de plantsoenen. Wij stoppen met het verzamelen van zwerfafval uit de groenvakken. Wij willen inzetten op het inzamelen van zwerfafval door externe partijen, bijvoorbeeld tijdens georganiseerde zwerfafvaldagen.

Ontwikkelingen

Voor de overdracht van groenonderdelen, hetzij aan de provincie of externe partijen maken wij een plan dat begin 2013 zal zijn afgerond. In de perspectiefnota is rekening gehouden met een besparing van € 169.500 op beheerswerkzaamheden. Bij de behandeling van die nota is besloten om de voorgestelde wijziging in het groenonderhoud voor de zone wonen en werken van B naar C niet toe te passen. In de begroting is daarom € 79.000 voor 2013 verwerkt (onderhoud rotondes, omvormingen en inzameling zwerfafval in groenvakken).

2.2.8.6.8 Speelplaatsen en hangplekken

In onze gemeente zijn een kleine 100 speeltuinen of –plekken waarin zich ongeveer 480 speeltoestellen bevinden. Door demografische ontwikkelingen (ontgroening) zal het gebruik van speelplaatsen en speeltoestellen de komende jaren afnemen (in 2020 30% minder jeugd tot 14 jaar). Wij stellen een speelruimteplan op, waarin op basis van demografische ontwikkelingen het aantal speelplaatsen en –plekken verminderd worden. Dit betekent dat wij de helft van de te vervangen toestellen niet meer vervangen. Wij willen bij het speelruimteplan ook een beroep doen op de eigen verantwoordelijkheid van de inwoners en maatschappelijke organisaties en waar mogelijk het beheer van speeltoestellen aan externe partijen overdragen. Daarbij moet voor ons de veiligheid gewaarborgd blijven.

Hangplekken voor de jeugd behoren ook tot de openbare ruimte. Wij kennen vier min of meer officiële hangplekken (Steenderen, Hoog Keppel, Zelhem en Hengelo) en twee niet-officiële hangplekken (Vorden). Wij brengen het onderhoud hiervoor terug.

Ontwikkelingen

Het nieuwe speelruimteplan moet begin 2013 gereed zijn. Ook zal dan meer bekend zijn over de wijziging in het onderhoud van de hangplekken. Bij de perspectiefnota hebben wij als maatregel voorgesteld om voor hangplekken het onderhoud volledig te beëindigen, maar dat is bij de vaststelling van de nota niet overgenomen.

In de perspectiefnota is voor de maatregelen een besparing geraamd van € 25.167 voor 2013. In de begroting 2013 is dat € 12.767 omdat voor hangplekken nog voor € 12.500 aan onderhoudsmaatregelen beschikbaar blijft.

2.2.8.6.9 Straatmeubilair en hondenvoorzieningen

Met straatmeubilair wordt bedoeld banken en prullenbakken. Er zijn in onze gemeente ongeveer 400 banken en prullenbakken en ongeveer 75 picknicksets. Wij willen het aantal banken en prullenbakken verminderen door een kritische beoordeling van waar deze te plaatsen en door bovendien gebruik te maken van het aanwezige materiaal door deze elders (minder of geen gebruik) weg te halen. Hiervoor voeren wij in 2013 de volgende acties uit:

- wij inventariseren het aantal benodigde prullenbakken
- wij onderzoeken in hoeverre externe partijen bereid zijn om prullenbakken te legen in kernen/dorpscentra
- wij gaan de kosten voor het legen van prullenbakken in het vervolg ten laste brengen van de afvalstoffenheffing

Het in stand houden van hondentoiletten is geen taak van de gemeente. Volgens de APV is de eigenaar van de hond verantwoordelijk voor het opruimen van de uitwerpselen van de hond. In Hengelo en Keijenborg zijn vier hondentoiletten aanwezig die door de gemeente worden schoongemaakt. Wij gaan de hondentoiletten in Hengelo en Keijenborg ontmantelen.

Ontwikkelingen

Wanneer de inventarisatie van prullenbakken eind 2012 is afgerond, kunnen wij hierover in gesprek gaan met externe partijen. De hondentoiletten worden ontmanteld nadat hiervoor voldoende is gecommuniceerd met de inwoners in Hengelo en Keijenborg. Wij verwachten beide wijzigingen medio 2013 te hebben doorgevoerd. In de begroting is als besparing € 45.500 voor 2013 verwerkt volgens de raming in de perspectiefnota. Er is immers eenmalig € 10.000 nodig voor het ontmantelen van de hondentoiletten.

2.2.8.6.10 Overige beheersactiviteiten

Het in stand houden van een hertenkamp is geen taak van de gemeente en wij zullen die overdragen aan een externe partij. Wanneer er geen gegadigde is, zullen wij het hertenkamp sluiten.

Ook zien wij de organisatie van natuureducatie niet als taak van de gemeente. In dat kader kenden wij de jaarlijkse Nationale Boomfeestdag. Deze willen wij aan een externe partij overlaten. Wanneer er geen externe partij te vinden is, stoppen wij met de organisatie van de boomfeestdag.

Het beheer van diverse landschapselementen, zoals bossen of bosjes, houtsingels en kikkerpoelen ligt in het verlengde hiervan. Vanuit oogpunt van terugtrekkende overheid stoten wij ook een aantal landschapselementen af aan externe partijen.

Op dit moment hebben wij de beeldkwaliteit, met uitzondering van het openbaar groen, niet beleidsmatig vastgelegd. In de TBB-visie is vastgesteld dat de kwaliteit van het onderhoud van de openbare ruimte niet overal hetzelfde hoeft te zijn. Het Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) is een systematiek waarbij de openbare ruimte volgens een bepaald beeldkwaliteitsniveau wordt onderhouden. Het gaat hierbij om het onderhoud van wegen, riolering, groen, verlichting, onkruidbestrijding op verharding, straatvegen, straatmeubilair, zwerfvuil, kortom de gehele openbare ruimte. De systematiek maakt het mogelijk budgetten te koppelen aan beeldkwaliteit. Wij gaan bekijken of met integrale benadering volgens

IBOR-systematiek nog aanvullende voordelen op de, binnen het thema Ruimte, genoemde beheersmaatregelen mogelijk zijn.

Ontwikkelingen

Met deze maatregelen is nog geen start gemaakt, maar is gekozen voor andere, sneller te realiseren beheersmaatregelen. Denk daarbij aan onderhoud van wegen, bomen en groen. Wel zullen in het voorjaar van 2013 de overleggen met externe partijen zijn afgerond en kunnen de maatregelen dan direct ingaan. Voor de boomfeestdag zal eind februari 2013 deze duidelijkheid er moeten zijn voor de deelnemende scholen.

In 2014 starten wij met het op beeldkwaliteitsbestek beheren van het openbaar groen om dit daarna gefaseerd uit te breiden naar andere onderdelen in de openbare ruimte.

In de perspectiefnota is rekening gehouden met een daling van lasten ad € 46.000. Dit is ongewijzigd gebleven in de begroting 2013.

2.2.8.6.11 Wat gaat het kosten

Ruimte	Rekening	Begroting				
	2011	2012 (na wijz.)	2013	2014	2015	2016
totaal lasten						
fysieke maatregelen	7.667	6.152	6.294	5.934	5.916	5.914
kostendeckende diensten	7.183	6.909	6.310	6.191	6.256	6.282
ruimtelijke ontwikkeling	13.932	1.783	1.254	1.068	798	789
totaal lasten	28.782	14.845	13.857	13.193	12.969	12.985
totaal baten						
fysieke maatregelen	-385	-191	-118	-118	-118	-118
kostendeckende diensten	-8.413	-8.134	-7.647	-7.647	-7.647	-7.740
ruimtelijke ontwikkeling	-809	-705	-177	-177	-175	-173
totaal baten	-9.607	-9.030	-7.943	-7.943	-7.941	-8.032
Saldo	19.175	5.814	5.915	5.250	5.028	4.953

In de perspectiefnota is voor het thema Ruimte rekening gehouden met een lastenvermindering van € 619.017 voor 2013. In de begroting is hiervan € 470.117 voor 2013 verwerkt. Bij de behandeling van de perspectiefnota zijn immers de maatregelen voor NME, fietssuggestiestroken, gekleurde vlakken en onderhoud groenzones afgewezen. De maatregel voor hangplekken is via amendement gewijzigd. Voor het omvormen van de zandwegen en het ontmantelen van hondentoiletten is in 2013 eenmalig een bijdrage nodig van € 120.000, waar in de begroting ook rekening mee is gehouden.

De lastenverlagingen binnen dit omvangrijke thema zijn als volgt opgebouwd:

Effecten TBB-maatregelen 2013

Werkzaamheden	Besparing 2013 in €	Eenmalige bijdrage 2013 in €
Plattelandsvernieuwing	6.250	-
Milieu en duurzaamheid	-	30.101
Verkeer en vervoer	-	350.000
Wegen	123.100	110.000
Laanbomen en bermen buitengebied	148.000	-
Openbaar groen	79.000	-
Speelplaatsen en hangplekken	12.767	-
Straatmeubilair en hondentoiletten	55.000	10.000
Overige beheersmaatregelen	46.000	
	470.117	500.101

2.2.8.7 Thema Economie

De economie van Bronckhorst kent een aantal verschillende peilers, zoals de recreatieve en toeristische sector, de agrarische sector en de maakindustrie. Gezien de vergrijzing en extramuralisering kan ook de zorgsector als een belangrijke (toekomstige) peiler van de economie worden gezien. Dit thema is sterk verweven met andere thema's zoals ruimte. Zo kunnen wij werken aan de versterking van de economie door te zorgen voor een goede infrastructuur, wat weer onderdeel is van het thema ruimte.

Ons gemeentelijk beleid is gericht op het behouden en versterken van bedrijvigheid en werkgelegenheid. Dit heeft positieve effecten op bijvoorbeeld de participatie en inkomenspositie van de inwoners, het onderhoud van het landschap en overige maatschappelijke aspecten (sponsoring van verenigingen, etc.). Onze rol bestaat voornamelijk uit het "Versterken van de verbinding" (algemeen kader in de TBB-visie). Die faciliterende rol zien wij voor het realiseren en versterken van een goede werkomgeving en goede bereikbaarheid (fysiek en digitaal), maar ook richting bedrijven bij ontwikkeling van (nieuwe) initiatieven.

De gemeente kiest voor een rol die gericht is op het binden van partijen en het aanjagen van ontwikkelingen. Dat betekent dat haar (financiële) inzet en investeringen incidenteel en tijdelijk is. Ondernemers zijn verantwoordelijk voor het voortzetten van taken en die verantwoordelijkheid van ondernemers wordt als voorwaarde gesteld (wederkerigheid). Voorafgaand aan een project waaraan de gemeente een bijdrage levert worden hier afspraken over gemaakt. Daarbij wil de gemeente zoveel mogelijk regionaal samenwerken. Ook hier geldt een rol van de gemeente, die zich richt op zelfredzaamheid en eigen kracht.

2.2.8.7.1 Economie

Ons is er veel aangelegen om een economisch aantrekkelijke gemeente te zijn en de werkgelegenheid te behouden en waar het kan te versterken. Wij willen ook een goede gesprekspartner voor het bedrijfsleven zijn. Partijen bij elkaar brengen in de rol van aanjager en nieuwe ontwikkelingen stimuleren. We zoeken veel samenwerking in regionaal verband. Het verstrekken van structurele subsidies nemen wij kritisch onder de loep en is niet vanzelfsprekend. Gericht op de verschillende sectoren willen wij het volgende:

- voor de agrarische sector stimuleren wij nieuwe functies in het buitengebied door het mogelijk maken van multifunctionele agrarische bedrijven (agrariërs die naast inkomsten uit landbouw en/of veeteelt nevenactiviteiten initiëren) en snel en flexibel realiseren van bestemmingswijzigingen. Dit om te voorkomen dat er ongewenste leegstand ontstaat.
- voor de detailhandel willen wij, om ongewenste leegstand te voorkomen, activiteiten stimuleren door snel en flexibel realiseren van bestemmingswijzigingen, mogelijk met een tijdelijk karakter.
- voor de horeca zetten wij ons in binnen het toeristisch platform. Het toeristenseizoen blijft de belangrijkste inkomstenbron waarbij de aantrekkelijkheid van de dorpskernen van grote waarde is. De horeca pleit ook voor een sterke organisatiestructuur met veel promotieactiviteiten.
- ten behoeve van de industrie richten wij ons op de verdere ontwikkeling van het nieuwe Regionale Bedrijventerrein en zullen wij niet de bestaande bedrijventerreinen binnen de gemeente uitbreiden.
- wij willen industriële- en andere werkgelegenheid op de kaart zetten door stageplaatsen ruim te faciliteren en gezamenlijk op te trekken in regiopromotie voor werkgelegenheid (combineer de voordelen van een aantrekkelijk woongebied met die van aantrekkelijke en gevarieerde werkgelegenheid).

- wij willen bedrijven of bedrijventerreinen zelf het onderhoud van de openbare ruimte (bewegwijzering, beveiliging etc.) laten uitvoeren door het inzetten van parkmanagement.

Ontwikkelingen

Wij brengen vanaf 2013 de personele inzet gefaseerd terug tot aanjaagwerkzaamheden. De marktactiviteiten (concreet: de nutsvoorzieningen) moeten begin 2013 zijn overgedragen aan de daarvoor verantwoordelijke (markt)verenigingen. De financiële consequenties ad € 8.877 aan lagere lasten voor 2013 zijn ongewijzigd overgenomen in de begroting.

2.2.8.7.2 Grondbedrijf

De rol van het grondbedrijf om geld te genereren door actieve grondaankoop en verkoop is inmiddels sterk gereduceerd. De rol van het grondbedrijf is drastisch veranderd door het naar beneden bijgestelde woningcontingent in de Achterhoek, verminderde grondaankoop en verkoop en stop op uitbreiding van bedrijventerreinen binnen de gemeente vanwege de ontwikkeling van een regionaal bedrijventerrein.

- wij verschuiven onze aandacht naar het saneren en het exploiteren van inbreidingslocaties
- wij voeren onze wettelijke plicht tot kostenverhaal uit (anterieure- en posterieure overeenkomst / exploitatieplan) aan- en verkoop (complexe) onroerende zaken
- wij willen delen van de grondvoorraad en het (tijdelijk) beheer van onroerende zaken afstoten en gemeentelijke pro-activiteit beperken. Daarbij willen wij meer kosten verhalen op initiatiefnemers.

Ontwikkelingen

Het afstoten vergt meerdere jaren. Maar de gewijzigde functie van het grondbedrijf (grondbeleid) zullen wij verder uitwerken en in het voorjaar van 2013 aan de raad ter vaststelling voorleggen.

In de perspectiefnota is, net als bij veel andere voorstellen, rekening gehouden met gefaseerde realisatie van de maatregelen. In de begroting 2013 is de lastenvermindering voor de gemeente ad € 36.750 voor 2013 volgens de perspectiefnota verwerkt.

2.2.8.7.3 Recreatie en Toerisme

Zowel het landschap als de sfeer in de Achterhoek zorgen voor een goede basis voor de recreatieve sector. Recreatie en toerisme is één van de peilers van de economie van Bronckhorst. Wij hebben hierin een voorwaardenscheppende rol, die wij vormgeven in een groter verband, namelijk door regionale samenwerking. Het gebied Achterhoek is immers in totaliteit aantrekkelijk; de toerist kiest zelden voor één specifieke gemeente binnen dat rijke aanbod. Om onze voorwaardenscheppende rol in te kunnen vullen, willen wij:

- ons inzetten voor de omvorming van verschillende toeristische organisaties naar één sterke professionele regionale toeristische partij
- voor investeringen in recreatie en toerisme alleen de bestaande middelen uit de toeristenbelasting inzetten

Ontwikkelingen

Momenteel wordt regionaal de vorming van één toeristische organisatie in gang gezet. Een proces wat zo snel mogelijk gerealiseerd moet worden nu het Achterhoekse Bureau voor Toerisme (ABT) niet meer bestaat. Dit zal doorlopen in 2013. Budgetten voor eenmalige investeringen zijn volgens de aanpak in de perspectiefnota al per 1 januari 2013 een feit. In de perspectiefnota is vastgesteld dat de werkzaamheden binnen de toeristenbelasting zullen moeten passen ("draaien aan de knoppen"). Hierbij is rekening gehouden met een

ingroeipatroon. De geraamde besparing in de perspectiefnota ad € 36.750 voor 2013 is in deze programmabegroting ongewijzigd verwerkt.

2.2.8.7.4 Wat gaat het kosten

Economie	Rekening	Begroting				
	2011	2012 (na wijz.)	2013	2014	2015	2016
totaal lasten						
bedrijfsleven	330	209	210	196	191	191
grondzaken	3.711	1.184	1.075	974	836	809
recreatie en toerisme	702	706	515	474	433	433
totaal lasten	4.744	2.098	1.800	1.644	1.460	1.433
totaal baten						
bedrijfsleven	-506	-0	-0	-0	-0	-0
grondzaken	-404	-708	-233	-153	-101	-74
recreatie en toerisme	-278	-291	-298	-300	-304	-304
totaal baten	-1.188	-999	-531	-453	-405	-378
Saldo	3.556	1.100	1.269	1.191	1.055	1.055

Voor dit thema is in de perspectiefnota rekening gehouden met een besparing van € 82.375 in 2013. In de begroting 2013 is dit ongewijzigd verwerkt.

2.2.8.8 Thema Dienstverlening

Uitgaan van de eigen verantwoordelijkheid van de inwoner en maatschappelijke organisaties heeft consequenties voor de regelgeving en het toezicht en handhaving daarop. Wij zullen de regelgeving de komende jaren verder beperken. Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving geldt steeds meer dat inwoners en maatschappelijke organisaties zelf verantwoordelijk zijn voor kwaliteit en veiligheid; er is sprake van zelfcontrole. Wij toetsen steekproefsgewijs, maar blijven wel verantwoordelijk voor de ruimtelijke kwaliteit.

Wij vinden dat de inwoner een goede toegang moet hebben om een "overheids"vraag te stellen (schriftelijk, telefonisch, elektronisch of persoonlijk aan de balie). Dit hoeft niet te betekenen dat de organisatie die de vraag beantwoordt ook zelf fysiek dichtbij is, m.a.w. het kan ook een organisatie buiten de gemeente zijn of digitaal.

2.2.8.8.1 Deregulering

Voor deregulering hebben wij gekeken naar mogelijkheden om de gemeentelijke rol anders in te vullen. Een rol die meer gebaseerd is op de eigen verantwoordelijkheid van de inwoners en organisaties. De deregulering hebben wij daarbij afgebakend; het gaat om de taakvelden vergunningen, toezicht en handhaving en de subsidiëring van de (gemeentelijke) monumenten.

Vanaf 2013 willen wij elk vergunningstelsel, toezicht- en handhavingstaak beoordelen op grond van vooraf vastgestelde criteria. Wij kijken of een taak kan worden gestopt, naar de mate van toetsing en/of de taak door een externe partij kan worden uitgevoerd.

Ook kijken wij naar gemeentelijke beleidsvrijheid hierin. Wij willen de subsidiëring van gemeentelijke monumenten stopzetten, de monumenten- en welstandscommissie samenvoegen en de servicetaken bij evenementenvergunningen beëindigen.

Ontwikkelingen

De uitwerking gebeurt stapsgewijs, m.a.w. telkens wordt één vergunningssoort volledig uitgewerkt. Wij volgen de volgende stappen:

- nieuwe verordeningen opstellen (voorjaar 2013 afgerond)

- uitvoeringsplan per vergunningssoort; de werkwijze (voorjaar 2013 afgerond)
- dekkingsplan (leges) per vergunningssoort (voorjaar 2013 afgerond)
- bestaande verordeningen intrekken (voorjaar 2013 afgerond)
- gemeentelijke monumentenverordening intrekken (eind 2012 gebeurd)
- samenvoegen monumentencommissie met welstandscommissie en beëindiging subsidieregeling monumenten (al in 2012 gebeurd)

De geraamde besparing voor 2013 op subsidie en formatie is in de begroting voor 2013 verwerkt. De geraamde besparing bedroeg voor 2013 € 117.500, verwerkt is € 210.000. De verhoging is het gevolg van het feit dat voor de monumentenactiviteiten de beëindiging van subsidie en taakwijziging welstandscommissie al voor 100% kon worden verwerkt.

2.2.8.8.2 Digitalisering

Wij zien een duidelijke trend dat steeds meer inwoners/organisaties “vanuit huis” zaken digitaal regelen en voorbereiden. Hierop willen wij inspelen. De inwoner moet de mogelijkheden hebben om zoveel mogelijk zelf te doen. Door verdere digitalisering worden inwoners en organisaties nog meer mogelijkheden geboden om zoveel mogelijk zelf (en vanuit huis/werk) te regelen.

- wij willen snel beschikbare en eenduidige informatie voor de inwoner op elk gewenst moment. Digitalisering is daarbij cruciaal. De nieuwste technieken worden toegepast zodra dit mogelijk en veilig is.
- wij benutten de kansen die digitalisering biedt om onze bedrijfsvoering efficiënter te laten verlopen. Bronckhorst ontwikkelt samen met andere gemeenten en leveranciers nieuwe elektronische klantproducten.
- wat toegang en bereikbaarheid betreft, stellen wij de klant centraal en willen wij de klant de mogelijkheid geven zelf te bepalen wanneer hij/zij wil komen voor een product en hoe (vrije contactkeuze).
- wij gebruiken een afsprakensysteem, waarmee de klant zelf initiatief kan nemen voor het maken van een afspraak en ook zelf het tijdstip kan bepalen. Daarbij krijgt de klant de garantie direct geholpen te worden voor het geselecteerde product. Hierdoor kan gestuurd worden op een efficiënte baliebezetting.
- wij vertalen bovengenoemde ontwikkelingen naar de openingstijden van de balie. Daarbij kijken wij welke openingstijden het beste aansluiten bij het gebruik door de inwoner.
- wij monitoren continu wat de wensen van onze inwoners/organisaties zijn en dat wij onze dienstverlening hierop aanpassen (bijv. openingstijden). Kwaliteit en efficiency staan hierbij voorop.

Ontwikkelingen

Met de invoering van een digitaal afsprakensysteem wordt in 2012 al proefgedraaid. Het jaar 2013 staat in het teken van:

- digitaal ontsluiten van klantproducten
- invoering hulp per klantproduct
- enquête openingstijden (in combinatie met andere enquêtes)
- uitwerking voorstel openingstijden (medio 2013 gereed)

In de perspectiefnota is rekening gehouden met een besparing van € 6.250 in 2013 voor baliewerkzaamheden. In de begroting 2013 is deze lastenvermindering ongewijzigd meegenomen.

2.2.8.8.3 Veiligheidstaken

Het Brandweercluster Achterhoek West voert voor Bronckhorst de gemeentelijke brandweertaken uit sinds 2011. De schaalvergroting door de samenvoeging van onze brandweermedewerkers met die van de gemeenten Doetinchem, Oude IJsselstreek en Montferland heeft al kwalitatieve en financiële effecten gegeven. Wij zien bij de brandweertaken nog wel mogelijkheden voor verdere efficiencymaatregelen:

- de regionale duikteams worden omgezet in teams voor oppervlakteredding
- wij willen door een andere indeling van voertuigen, die meer afgestemd is op de werkelijke risico's in dit gebied, de daarmee samenhangende bezetting efficiënter inzetten

In het kader van ons veiligheidsbeleid willen wij stoppen met de bijdrage voor het regionale Veiligehuis. In het kader van eigen verantwoordelijkheid van burgers en een terugtrekkende overheid, zien wij dit niet als een gemeentelijke taak.

Ontwikkelingen

De maatregelen moeten gerealiseerd zijn op 1 januari 2013 door het brandweercluster (brandweertaken) en binnen de rampenbestrijding (Veiligehuis). De omvorming van duikteams is in 2012 al een feit, maar de vrijgekomen middelen zijn voor de helft door het cluster al ingezet voor kwalitatieve verbetering van oppervlakteredding. Deze maatregel zal dus niet de geraamde lastenverlaging voor onze gemeente geven. De geraamde besparing voor 2013 is in de begroting voor 2013 verwerkt.

2.2.8.8.4 Subsidieverwerving en Europa

De ontwikkelingen binnen Europa vervullen een steeds nadrukkelijker rol naar de gemeentelijke overheid. Wij vinden het onze taak om de bewustwording over Europa te bevorderen. Europa is ook belangrijk om subsidies te verwerven, maar nog meer om eigen vraagstukken te delen met gemeenten uit andere lidstaten. In dit kader zien wij volgens de TBB-visie de volgende mogelijkheden:

- binnen de Regio Achterhoek (Regiomarketing) volgen wij de ontwikkelingen in Europa, mede in relatie naar de Europese fondsen.
- namens het programmateam Regiomarketing vullen wij, samen met de gemeente Montferland, de taken naar Brussel in. Onderdeel hiervan is de organisatie van het bezoek aan de Open Days in Brussel jaarlijks in oktober. Andere gemeenten binnen de Regio vullen de relatie naar Arnhem en Den Haag in.
- wij onderhouden vanuit de regiomarketingsgedachte relaties met Euregio en Kreis Borken.
- binnen de verschillende gemeentelijke taakvelden betekent de integrale werkwijze ook dat bij het opstellen van plannen en projecten binnen de groepsleden zelf actief geschikte subsidiestromen worden onderzocht en gerealiseerd.

Ontwikkelingen

Wij brengen vanaf 2013 de personele inzet gefaseerd terug tot 0,5 formatieplaats voor lobbywerkzaamheden. De financiële consequenties ad € 25.000 aan lagere lasten voor 2013 zijn ongewijzigd overgenomen in de begroting voor 2013; de maatregel is vanaf 2013 ook voor 100% gerealiseerd.

2.2.8.8.5 Wat gaat het kosten

Dienstverlening	Rekening	Begroting				
	2011	2012 (na wijz.)	2013	2014	2015	2016
totaal lasten						
algemene uitgaven en inkomsten	500	1.466	1.833	1.914	1.916	1.860
bestuur	2.059	5.646	5.674	5.550	5.575	5.553
burgerzaken	1.667	2.065	2.098	2.112	2.048	2.048
openbare orde en veiligheid	2.258	2.297	2.427	2.388	2.449	2.408
verbinden	232	455	570	550	550	548
vergunningen	5.197	4.256	4.289	4.138	3.804	3.801
totaal lasten	11.913	16.186	16.890	16.651	16.342	16.217
totaal baten						
algemene uitgaven en inkomsten	-26	-17	-17	-17	-17	-17
bestuur	-1	0	0	0	0	0
burgerzaken	-616	-601	-613	-613	-613	-613
openbare orde en veiligheid	-35	0	0	0	0	0
verbinden	-4	-3	-3	-3	-3	-3
vergunningen	-1.924	-1.573	-1.452	-1.640	-1.740	-1.740
totaal baten	-2.607	-2.194	-2.085	-2.272	-2.372	-2.372
Saldo	9.306	13.992	14.805	14.378	13.970	13.845

In de perspectiefnota is rekening gehouden met een lastenvermindering van € 156.750 voor 2013. In de begroting is dit ongewijzigd verwerkt. De niet gerealiseerde taakstelling bij brandweer ligt nog wel als opdracht bij de BAW. De TBB-maatregel voor stembureau's is bij de behandeling van de perspectiefnota afgewezen. Dit heeft echter geen gevolgen voor 2013. Het effect van deze maatregel ontstond vanaf 2014 (verkiezingsjaren). De lastenverlagingen binnen dit gevarieerde thema zijn als volgt opgebouwd:

Effecten TBB-maatregelen 2013

Werzaamheden	Besparing 2013 in €
Deregulering	117.500
Digitalisering	6.250
Veiligheidstaken	8.000
Subsidieverwerving en Europa	25.000
	156.750

2.2.8.9 Conclusie

In deze programmabegroting 2013 - 2016, dus ook in deze paragraaf Toekomstendig Bronckhorst, zijn de vastgestelde TBB-maatregelen volgens besluiten bij de behandeling van de perspectiefnota verwerkt. Op sommige terreinen heeft aanpassing plaatsgevonden, wat u ziet bij het betreffende thema. Wij verwachten ook de vereiste taakstellingen in budgetten en formatie voor 2013 te realiseren. Voor een compleet overzicht van de budgetten per thema verwijzen wij u graag naar bijlage 4.4 van deze programmabegroting.

In onderstaand overzicht maken wij zichtbaar hoever het met de realisatie van de TBB-maatregelen staat. Waar bedragen zijn ingevuld, gaat het om budgetten derden. De taakstellingen (onderaan het overzicht) is dat deel waarvoor nog geen concrete budgetten zijn aangewezen door ons. Ook is te zien dat maatregelen in omvang aflopen. Zo is bij deregulering voor 2013 en 2014 minder opgenomen dan in de perspectiefnota was geraamd. Niet omdat de maatregel is vervallen, maar omdat realisatie al een feit is.

Nog te realiseren TBB-maatregelen

(+ = niet gerealiseerde taakstellingen)	Nog te realiseren maatregelen			
Nr. PPN / Maatregel	2013	2014	2015	2016
3.2.1. Algemeen: Versterken van verbinding	0	0	0	0
3.2.2. Ruimte: Kernenbeleid	0	0	0	0
3.2.3. Algemeen: Woonlastenprincipe	0	0	0	0
Thema Algemeen	0	0	0	0
3.3.1. Zorg en welzijn: Model werkwijze zorg en welzijn (Wwv) ¹	0	0	121.500	450.000
3.3.1. Zorg en welzijn: Model werkwijze zorg en welzijn (AWBZ) ¹	0	0	158.750	217.500
3.3.1. Zorg en welzijn: Model werkwijze zorg en welzijn (jeugdzorg) ¹	0	0	216.250	332.500
3.3.2. Zorg en welzijn: Werkwijze bibliotheek	77.500	155.000	155.000	155.000
3.3.2. Zorg en welzijn: Werkwijze muziekschool	7.000	20.000	20.000	20.000
Thema Zorg en Welzijn	84.500	175.000	671.500	1.175.000
3.4.1. Kindvoorzieningen: Scholenbouw	0	0	0	0
3.4.1. Kindvoorzieningen: Leerlingenvervoer passend onderwijs	0	300.000	500.000	500.000
3.4.2. Kindvoorzieningen: Bewegingsonderwijs	0	0	0	0
Thema Kindvoorzieningen	0	300.000	500.000	500.000
3.5.1. Accommodaties: Zwembaden (gemeentelijk) ²	0	0	0	0
3.5.2. Accommodaties: Zwembaden (particulier) ²	0	0	0	0
3.5.3. Accommodaties: Sporthallen en gymzalen	50.000	100.000	200.000	200.000
3.5.4. Accommodaties: Voetbal- en korfbalvelden	90.249	180.498	360.992	360.992
3.5.5. Accommodaties: Dorpscentra (De Brink) in 4.5.2				
Thema Accommodaties	140.249	280.498	560.992	560.992

Bedragen in €

1) De invoering en fasering 3 decentralisaties hebben wij 2 jaar later geraamd met versnelde realisatie in 2015 en 2016.

2) Wij gaan bij begrotingsruimte wel uit van realisatie in 2013 - 2016. De raad neemt definitief besluit hierover eind 2012

Maatregel zwembaden	231.750	463.500	927.000	927.000
---------------------	---------	---------	---------	---------

(+ = niet gerealiseerde taakstellingen)	Nog te realiseren maatregelen			
Nr. PPN / Maatregel	2013	2014	2015	2016
3.6.1. Ruimte: Plattelandsontwikkeling	6.250	12.500	25.000	25.000
3.6.2. Ruimte: Milieu en duurzaamheid	0	0	0	0
3.6.3. Ruimte: Volkshuisvesting	0	0	0	0
3.6.4. Ruimte: Verkeer en vervoer	0	0	0	0
Thema Ruimte (algemeen)	6.250	12.500	25.000	25.000
3.6.5. Ruimte: Wegen (categorisering wegen)	0	0	0	0
3.6.5. Ruimte: Wegen (groot onderhoud)	50.000	50.000	50.000	50.000
3.6.5. Ruimte: Wegen (omvormen asfaltwegen)	0	0	0	0
3.6.5. Ruimte: Wegen (wegen afstoten/overdragen)	0	0	0	0
3.6.5. Ruimte: Wegen (verbeteren zandwegen)	15.500	31.000	46.500	62.000
3.6.5. Ruimte: Wegen (verkeersremmende plateau's)	0	0	0	0
3.6.5. Ruimte: Wegen (straatverlichting)	20.000	20.000	20.000	20.000
3.6.5. Ruimte: Wegen (verkeerslichten)	5.500	5.500	5.500	5.500
3.6.5. Ruimte: Wegen (onnodige verkeersborden)	2.000	4.000	6.500	6.500
3.6.5. Ruimte: Wegen (straatreiniging)	30.000	30.000	30.000	30.000
3.6.6. Ruimte: Bomen (controle per 3 jaar)	12.000	12.000	12.000	12.000
3.6.6. Ruimte: Bomen (verwijderen dood hout faseren)	100.000	100.000	100.000	100.000
3.6.6. Ruimte: Bermen (zonder verkeersfunctie maaien per 3 jaar)	36.000	36.000	36.000	36.000
3.6.7. Ruimte: Groen (ontmantelen rotondes)	5.000	5.000	5.000	5.000
3.6.7. Ruimte: Groen (omvormen naar gras)	54.000	80.000	80.000	80.000
3.6.7. Ruimte: Groen (verwijderen landschapselementen)	0	5.000	5.000	5.000
3.6.7. Ruimte: Groen (zelfwerkzaamheid burgers)	0	0	0	0
3.6.8. Ruimte: Groen- en zwerfafval	20.000	20.000	20.000	20.000
3.6.9. Ruimte: Speelplaatsen en speeltoestellen	2.267	5.333	8.000	10.667
3.6.10. Ruimte: Hangplekken	10.500	10.500	10.500	10.500
3.6.11. Ruimte: Zitbanken en prullebakken	40.000	40.000	40.000	40.000
3.6.12. Ruimte: Hondentoiletten	15.000	15.000	15.000	15.000
3.6.13. Ruimte: Hertenkamp Zelhem	13.000	13.000	13.000	13.000
3.6.14. Ruimte: Boomfeestdag	25.000	25.000	25.000	25.000
3.6.15. Ruimte: Gemeentebossen en landschapselementen	8.000	8.000	8.000	8.000
3.6.16. Ruimte: Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)	0	0	0	0
Thema Ruimte (beheer)	463.767	515.333	536.000	554.167
3.7.1. Economie: Landbouw en detailhandel	8.877	17.750	35.500	35.500
3.7.2. Economie: Grondzaken	36.750	73.500	147.000	147.000
3.7.3. Economie: Recreatie en toerisme	36.750	73.501	147.000	147.000
Thema Economie	82.377	164.751	329.500	329.500

Bedragen in €

(+ = niet gerealiseerde taakstellingen)	Nog te realiseren maatregelen			
Nr. PPN / Maatregel	2013	2014	2015	2016
4.8.2. Dienstverlening: Deregulering 7,6 fte	24.600	165.850	451.060	451.060
4.8.3. Dienstverlening: Digitalisering		25.000	25.000	25.000
4.8.3. Dienstverlening: Openingstijden	6.251	12.500	25.000	25.000
4.8.4. Dienstverlening: Stembureau's				
4.8.5. Dienstverlening: Brandweer Cluster (duiktaak)	8.000	8.000	8.000	8.000
4.8.5. Dienstverlening: Brandweer Cluster (postbezetting)		18.000	18.000	18.000
4.8.5. Dienstverlening: Brandweer Cluster (Veiligerhuis)		4.500	9.000	9.000
4.8.6. Dienstverlening: Subsidioloog	25.000	25.000	25.000	25.000
4.8.6. Dienstverlening: Europabeleid				
Thema Dienstverlening	63.851	258.850	561.060	561.060
Resterende taakstelling TBB-maatregelen	840.994	1.706.931	3.184.052	3.705.719
Oorspronkelijke besluiten TBB	1.449.292	2.718.083	4.249.000	4.466.667
Gerealiseerde TBB-maatregelen	-608.298	-1.011.152	-1.064.948	-760.948

Bedragen in €

3 FINANCIËLE BEGROTING

3.1 Overzichten baten en lasten 2013 - 2016

3.1.1 Baten en lasten 2013 per programma

Programma	Lasten	Baten	Saldo
Besturen	11.282	640	10.642
Wonen en werken	5.438	1.724	3.714
Ontspannen	5.224	849	4.375
Leren	4.177	85	4.092
Zorgen	20.015	9.031	10.984
Beheren	13.122	7.879	5.243
Middelen	2.912	41.768	-38.856
Totalen / tekort	62.170	61.976	194

Saldo voor en na resultaatbestemming

	2013
Saldo voor bestemming (tekort)	1.253
Onttrekking reserves (bate)	- 2.196
Toevoeging reserves (last)	1.137
Saldo na bestemming (tekort)	194

De lasten en baten (bijdrage uit de algemene reserve) voor de privatisering van de buitensportaccommodaties hebben wij niet opgenomen in de rekening van baten en lasten. We weten immers niet de volledige omvang daarvan. In de ontwikkeling van de algemene reserve (zie paragraaf 3.3.2 balanspositie en bijlage 4.5) houden wij wel rekening met deze bestemming. De beschikking over reserves en toevoegingen aan de reserves hebben betrekking op:

Omschrijving voorstel 2013	onttrekking reserve	toevoeging reserve
<i>Besturen</i>		
Jongerendebatten	15.000	
Berging vliegtuigwrak	50.000	
Deelname Achterhoek Connect	20.000	
<i>Wonen en werken</i>		
Uitvoering LOP	200.000	
Revitaliseren bedrijventerreinen	75.000	
Bestemmingsplan buitengebied	100.000	
Uitvoering actieprogramma regionale woonvisie (raadsbesluit jaarrekening 2011)	230.000	
<i>Ontspannen</i>		
Ontwikkelingsvisie Bronkhorst	20.000	
<i>Beheren</i>		
Tarievenegalisatie Afval	166.826	
Tarievenegalisatie Riool		164.694
Onderhoud en uitgifte graven	262.536	90.708
Uitvoeringsprogramma GVVP	100.000	
Herinrichting Dorpstraat / Keppelseweg Hummelo	250.000	
Deelname AGEM	30.101	
Verbeteren zandwegen	110.000	
Ontmantelen hondentoiletten	10.000	
RUD Achterhoek, organisatiekosten	101.006	
<i>Middelen</i>		
Derving Nuon dividend	293.500	
Huisvesting	162.039	
Rentetoevoeging bestemmingsreserves:		

Omschrijving voorstel 2013	onttrekking reserve	toevoeging reserve
- algemene reserve		817.952
- tarievenegalisatie riolering		13.520
- tarievenegalisatie afvalverwijdering		7.550
- onderhoud graven		42.401
Totaal	2.196.008	1.136.825

Bedragen in €

3.1.2 Baten en lasten 2013 - 2016 per programma

	Realisatie 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
P_1 PROGRAMMA BESTUREN						
4 Totaal lasten	6.341	10.970	11.282	11.113	11.136	11.071
8 Totaal baten	-676	-628	-640	-640	-640	-640
Totaal	5.665	10.342	10.642	10.473	10.496	10.431
P_2 PROGRAMMA WONEN EN WERKEN						
4 Totaal lasten	20.297	6.068	5.438	5.022	4.318	4.290
8 Totaal baten	-3.460	-2.850	-1.724	-1.832	-1.877	-1.849
Totaal	16.837	3.217	3.714	3.190	2.441	2.441
P_3 PROGRAMMA ONTSPANNEN						
4 Totaal lasten	9.242	5.855	5.224	4.870	4.524	4.519
8 Totaal baten	-1.118	-832	-849	-849	-849	-849
Totaal	8.124	5.023	4.376	4.021	3.675	3.671
P_4 PROGRAMMA LEREN						
4 Totaal lasten	4.324	3.886	4.177	4.306	4.023	3.963
8 Totaal baten	-235	-84	-85	-85	-85	-85
Totaal	4.089	3.802	4.092	4.221	3.938	3.878
P_5 PROGRAMMA ZORGEN						
4 Totaal lasten	21.990	21.570	20.015	19.083	18.816	18.770
8 Totaal baten	-12.350	-10.910	-9.031	-8.376	-8.083	-8.083
Totaal	9.640	10.660	10.984	10.707	10.732	10.687
P_6 PROGRAMMA BEHEREN						
4 Totaal lasten	17.129	13.461	13.122	12.624	12.659	12.669
8 Totaal baten	-8.961	-8.437	-7.879	-7.879	-7.879	-7.972
Totaal	8.168	5.024	5.243	4.744	4.780	4.697
P_7 MIDDELEN						
4 Totaal lasten	5.734	3.565	2.912	3.291	3.279	3.203
8 Totaal baten	-58.257	-41.705	-41.768	-40.712	-39.445	-39.339
Totaal	-52.523	-38.141	-38.857	-37.421	-36.166	-36.136
Saldo	0	-71	194	-65	-103	-331

In het bovenstaande tabel worden baten en positieve saldo's met een minteken aangegeven.

Saldo voor en na bestemming

	2013	2014	2015	2016
Saldo voor bestemming	1.253	350	251	-208
Onttrekking reserves (bate)	- 2.196	- 1.757	- 1.414	- 1.293
Toevoeging reserves (last)	1.137	1.342	1.060	1.170
Saldo na bestemming (overschot)	194	- 65	- 103	- 331

(+ = tekort; - = overschot)

3.1.3 Overzicht incidentele baten en lasten 2013 - 2016 per programma

Baten en lasten worden als incidenteel aangemerkt wanneer ze de begroting niet meer dan drie achtereenvolgende jaren beïnvloeden. Tijdelijk geldstromen, waarvan de eindigheid vastligt, merken wij ook als incidenteel aan. Van de incidenteel in de begroting opgenomen baten en lasten is het onderstaande overzicht te geven. Hierin hebben wij niet de lasten en de onttrekking uit de algemene reserve voor het privatiseren van de buitensportaccommodaties verwerkt. Vanwege de onzekerheid van het tijdsfad hiervoor, hebben wij dit als een vordering op de balans opgenomen.

Incidentele baten en lasten 2013 - 2016

Programma	Omschrijving	2013	2014	2015	2016
1 Besturen	Jongere debatten	15.000	-	15.000	-
	Deelname Achterhoek Connect	20.000	-	-	-
	Millenniumgemeente	2.500	2.500	2.500	-
	Controle GBA	11.165	-	-	-
	Subsidie buurtbemiddeling	10.105	10.258	-	-
	Rampenbestrijding; veiligheidsmonitor	7.105	-	-	-
	Berging vliegtuigwrak	50.000	-	-	-
2 Wonen en werken	Bestemmingsplan buitengebied	100.000	100.000	-	-
	Actieprogramma regionale woonvisie	230.000	60.000	13.500	12.500
	Revitaliseren bedrijventerreinen	75.000	75.000	75.000	75.000
	LOP Bronckhorst	200.000	200.000	-	-
3 Ontspannen	Ontwikkelingsvisie Bronckhorst	20.000	-	-	-
6 Beheren	Deelname AGEM	30.101	22.576	15.050	7.525
	Ontmantelen hondentoiletten	10.000	-	-	-
	Herinrichting Dorpstraat / Keppelseweg Hummelo	250.000	-	-	-
	Uitvoeringsprogramma GVVP	100.000	100.000	100.000	100.000
	Verbeteren zandwegen	110.000	110.000	110.000	110.000
7 Middelen	Onvoorzien	132.000	132.000	132.000	132.000
Totale lasten (A)		1.372.976	812.604	463.050	437.025
7 Middelen, bijdrage algemene reserve	Jongere debatten	15.000	-	15.000	-
	Deelname Achterhoek Connect	20.000	-	-	-
	Berging vliegtuigwrak	50.000	-	-	-
	Bestemmingsplan buitengebied	100.000	100.000	-	-
	Actieprogramma regionale woonvisie	230.000	60.000	13.500	12.500
	Revitaliseren bedrijventerreinen	75.000	75.000	75.000	75.000
	LOP Bronckhorst	200.000	200.000	-	-
	Ontwikkelingsvisie Bronckhorst	20.000	-	-	-
	Deelname AGEM	30.101	22.576	-	-
	Ontmantelen hondentoiletten	10.000	-	-	-
	Herinrichting Dorpstraat / Keppelseweg Hummelo	250.000	-	-	-
	Uitvoeringsprogramma GVVP	100.000	100.000	100.000	100.000
	Verbeteren zandwegen	110.000	110.000	110.000	110.000
7 Middelen	Rente verkoop Nuon-aandelen	58.430	-	81.802	-
Totale baten (B)		1.268.531	667.576	395.302	297.500
Saldo incidentele middelen (B - A)		-104.445	-145.028	-67.748	-139.525

Bedragen in € (+ = overschot; - = tekort)

3.2 Begroting baten en lasten 2013 op kostensoorten

3.2.1 Overzicht baten en lasten op kostensoorten

Het totaal van de baten en lasten van de programma's en producten op kostensoorten geeft onderstaand beeld.

	Begroting 2013 in MJB 2013-2016	Begroting 2013 in MJB 2012-2015	Begroting 2012 in MJB 2012-2015
Baten			
Algemene uitkering	29.476	29.700	30.286
Overige inkomensoverdrachten	9.133	9.265	9.363
Belastingen	10.160	9.359	9.359
Overigen opbrengsten en leges	7.265	8.524	8.271
Dividend, winstuitkering	764	844	844
Totaal baten	56.798	57.692	58.123
Lasten			
Personeelskosten	16.335	15.891	15.903
Afschrijvingen	3.775	3.963	3.763
Inkomensoverdrachten	22.368	22.973	23.213
Kosten derden	12.331	13.679	13.550
Dotaties voorzieningen	1.196	1.318	1.333
Nog in te delen / Taakstellingen	793	440	426
Totaal lasten	56.992	58.264	58.188
Rente baten	250	346	362
Rente lasten	1.116	1.040	1.093
Saldo rente lasten	866	694	731
Aktivering	- 176	- 838	- 863
Resultaat voor bestemming	- 1.253	- 428	67
Bestemming			
Toevoegen reserves	1.137	602	625
Onttrekking reserves	2.196	750	999
Begrotingsuitkomst na bestemming	194	- 280	441

3.2.2 Toelichting

3.2.2.1 Uitgangspunten

In de perspectiefnota 2013 - 2016 zijn de uitgangspunten vastgelegd voor wat betreft de loon- en prijsstijging aan de uitgaven- en inkomstenkant en de hoogte van de rentepercentages. Deze perspectiefnota is door uw raad vastgesteld op 28 juni 2012 (zie ook bijlage 2 perspectiefnota). Die uitgangspunten hanteren wij bij de opstelling van de programmabegroting, onderdeel doorrekening ongewijzigd beleid, met uitzondering van de loonstijging.

Uitgangspunten:

- De loonstijging is in de perspectiefnota geraamd op 1,5% als gevolg van CAO-afspraken (0,5%) en stijging sociale lasten (1,0%). Nu blijkt dat de afspraken voor 2012 al leiden tot 2,7% stijging bij de salariskosten in 2012. De ruimte van 2013 is nodig om de lasten in 2013 vanuit 2012 te kunnen dekken. Dit betekent dat wij voor 2013 uitgaan van een nullijn (zie ook paragraaf 3.3.1.1).
- De prijsstijging ramen wij voor 2013 op gemiddeld 2,0%. De prijsstijging wordt zowel aan de lastenkant (uitgaven aan derden en subsidies) als aan de batenkant (inkomsten uit gemeentelijke heffingen en rechten) toegepast.
- Voor de jaren 2014 tot en met 2016 is de prijs- en loonstijging van 2013 uitgangspunt (constante prijzen).
- Als rentepercentages hanteren wij 3,5% voor eigen financieringsmiddelen boven het risicovermogen van € 11,5 mln en voor nieuwe investeringen 5%. Voor berekeningen (algemene uitkering, heffingen en rechten) gaan wij uit van een woningbestand van 16.120 woningen en 37.238 inwoners.
- De raming van de algemene uitkering is gebaseerd op de junicirculaire 2012 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. De wereld staat natuurlijk niet stil. Zo zullen de septembercirculaire 2012 en de meicirculaire 2013 zeker invloed hebben (uitkomsten landelijke verkiezingen). Wij volgen de ontwikkelingen en na iedere circulaire zullen wij u over mogelijke effecten hiervan voor de Bronckhorster begroting informeren.

Wij concluderen dat de doorrekening van de algemene uitkering steeds belangrijker wordt voor de gemeente Bronckhorst. Niet alleen bij korting of groei van het gemeentefonds. Maar ook bij ongewijzigde omvang, want wij krimpen op veel aandachtsvelden binnen dit fonds (jongeren, inwoners en stilstand woningen). Daarnaast is het schatkistbankieren (verplichte storting in rijksrekening) erg ongunstig voor het "wegzetten" van overtollige middelen om rente te realiseren. De rentepercentages op de geldmarkt liggen daar altijd nog boven. Dit beïnvloedt de inkomensfunctie van de reserves. In deze programmabegroting gaan wij nog niet uit van schatkistbankieren (zie ook paragraaf 2.2.4 Financiering).

3.2.2.2 Toelichting baten en lasten (op kostensoorten)

Deze paragraaf kent een andere inrichting dan in voorgaande begrotingen. Wij laten de kostenontwikkeling op soorten zien en niet op onderwerp (kazerne, wmo, etc). Bij de financiële positie (paragraaf 3.3.1) komen de afwijkingen op onderwerp aan de orde voor de jaren 2014 - 2016, maar die gelden ook vaak voor het begrotingsjaar 2013.

Algemene uitkering

De algemene uitkering is gebaseerd op de junicirculaire 2012. Ten opzichte van de raming uit de meerjarenbegroting 2012 - 2015 is een daling te zien van circa € 224.000. Als belangrijkste oorzaken zijn aan te geven de hogere kortingen wegens rijksbezuinigingen

en de krimp in Bronckhorst. Hiertegenover staan de reguliere compensatie voor inflatie, bijstelling voor de WMO en een lagere korting voor eigen inkomsten (OZB).

Op de algemene uitkering wordt een norm in mindering gebracht voor eigen inkomsten op de OZB-waarden (inkomstenmaatstaf). De algemene uitkering wordt berekend op basis van diverse maatstaven; de belangrijkste zijn het aantal inwoners en woonruimten (+/- 50%).

De integratie- en decentralisatie-uitkeringen hebben voornamelijk betrekking op de WMO en de Centra voor Jeugd en Gezin. De algemene uitkering is als volgt opgebouwd:

Omschrijving	Eenheden	Bedragen
Inkomstenmaatstaven		- 4.628
Uitgavenmaatstaven waarop uitkeringfactor van toepassing is	20.153	29.725
Uitkeringfactor	1,4750	
Overig maatstaven		- 366
Integratie en decentralisatieuitkeringen		4.745
Totaal algemene uitkering		29.476

Overige inkomensoverdrachten

Overige inkomensoverdrachten

Specificatie	Begroting 2013 (in mjb 2013 - 2016)	Begroting 2013 (in mjb 2012 - 2015)
Sociale uitkeringen en verstrekkingen, bijdragen en verhaal	4.318	4.601
Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)	4.694	5.070
Bijdrage leerlingenvervoer	37	37
Overige	84	57
Totaal	9.133	9.765

Belastingen

Onder de belastingen zijn opgenomen de onroerende-zaakbelastingen (€ 5.915.000), rioolheffingen (€ 3.889.000), toeristenbelasting (€ 295.000) en forensenbelasting (€ 44.000). De onroerende-zaakbelastingen zijn door ons, naast de trendmatige verhoging, verhoogd met € 340.000 (TBB-maatregel) en nog eens met € 260.000 voor niet-woningen (optrekken naar 60% van het Gelders gemiddelde). De overige belastingen zijn trendmatig verhoogd. U leest hierover meer in de paragraaf Lokale heffingen (paragraaf 2.2.1).

Overige opbrengsten en leges

Specificatie	Begroting 2013 (in mjb 2013 - 2016)	Begroting 2013 (in mjb 2012 - 2015)
huren en pachten		
sportaccommodaties	528	566
de Brink	236	231
bibliotheken	123	121
woningen	50	49
overige verhuur	62	80
leges		
bestemmingsplannen bouw- sloop en vrijstellingen	1.414	1.864
rijbewijzen en reisdocumenten	524	513
overige leges	143	145
overige opbrengsten		
afvalstoffenheffing	3.069	4.095
begraafplaatsen	407	337
zwembaden	127	177
overig	582	346
Totaal	7.265	8.524

Dividend, winstuitkering

De dividend- en winstuitkeringen hebben betrekking op de deelnemingen in de Bank Nederlandse Gemeenten € 80.000 (was € 160.000), Nuon € 280.000, Vitens € 55.000, Berkel Milieu € 33.000 en Alliander € 316.000. De daling ten opzichte van de meerjarenbegroting 2012 - 2015 wordt veroorzaakt door de bijstelling van het dividend van de BNG.

Personeelskosten

Hier gaat het om de loonkosten van het college, de griffie en het overige ambtelijk personeel. Voor de griffie en het overige ambtelijk personeel hebben wij, inclusief bijkomende personeelskosten en kosten voormalig personeel, € 15.148.000 opgenomen. Voor het college is € 494.000 opgenomen. De vergoeding aan raadsleden (€ 334.000), buitengewone ambtenaren burgerlijke stand (€ 8.000) en vrijwillige brandweer (€ 351.000) worden verantwoord onder vergoedingen.

De personeelskosten worden gemaakt voor een formatie-omvang van 259,13 fte inclusief de vacatureruimte van 11,1 fte. De omvang van de vacatures wordt bepaald door de loonsom te delen door de norm hiervoor in de perspectiefnota (€ 50.000). De taakstellingen op de ambtelijke formatie op grond van TBB-besluiten staan verderop in deze toelichting onder de post Nieuw beleid / Taakstellingen voor een bedrag van € 431.000 in 2013.

Afschrijvingen

De afschrijvingen vloeien voort uit de gerealiseerde investeringen. Op de investeringen wordt afgeschreven op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. De nieuwe lasten voor het investeringsplan 2013 - 2016 zijn (nog) opgenomen onder de post Nieuw beleid / Taakstellingen.

Inkomensoverdrachten

Inkomensoverdrachten

Specificatie	Begroting 2013 (in mjb 2013 - 2016)	Begroting 2013 (in mjb 2012 - 2013)
Afdracht overige leges en leges rijbewijzen en reisdocumenten	168	168
Sociale uitkeringen en verstrekkingen	11.013	11.154
WSW	4.694	5.070
Bijdragen:		
Regio Achterhoek	204	204
Erfgoedcentrum	141	131
Veiligheidsregio	1.231	1.139
Yunio	445	445
GGD	506	506
Bibliotheken	632	709
Overige bijdragen	354	380
Subsidies	2.927	3.031
Overige inkomensoverdrachten	53	36
Totaal	22.368	22.973

Voor met name rijbewijzen en reisdocumenten worden bij de afgifte ervan leges geheven waarvan een deel bestemd is voor het Rijk. De afdracht aan het Rijk is hier opgenomen. Tegenover de sociale uitkeringen en verstrekkingen staan bijdragen van het Rijk (€ 3.418.000) en vergoedingen en verhaal op klanten (€ 900.000). De WSW wordt volledig gefinancierd door het Rijk. Deze baten worden genoemd onder de post Overige inkomensoverdrachten.

Kosten derden

Van de kosten van derden is € 9.066.000 (2012: € 10.351.000) direct toe te rekenen aan de programma's. Daarnaast heeft een bedrag van € 3.265.000 (2012: € 3.328.000) betrekking op bedrijfsvoering. De kosten van bedrijfsvoering zijn onder te verdelen in apparaatskosten (€ 552.000), huisvestingskosten (€ 293.000), automatiseringskosten (€ 465.000), overige personeelskosten (€ 784.000), afdelingsgebonden kosten zoals specifieke software (€ 756.000) en kosten materieel buitendienst (€ 415.000).

In de meerjarenbegroting 2012 - 2015 zijn voor de kosten van bedrijfsvoering respectievelijk € 548.000, € 313.000, € 365.000, € 874.000, € 822.000 en € 406.000 opgenomen.

Dotaties voorzieningen

Om de kosten van onderhoud van scholen, gemeentelijke gebouwen en sportaccommodaties gelijkmatig in de exploitatie op te nemen zijn hiervoor onderhoudsvoorzieningen ingesteld. Hiervoor wordt respectievelijk € 185.000, € 448.000 en € 470.000 toegevoegd aan de voorziening. De dotatie aan de onderhoudsvoorziening voor sportaccommodaties geeft een daling te zien van € 143.000 mede als gevolg van het afstoten van voorzieningen in Hoog Keppel. De werkelijke onderhoudskosten brengen wij rechtstreeks ten laste van de voorziening.

Voor pensioen en wachtgeldverplichtingen voegen wij € 93.000 toe aan de betreffende voorzieningen.

Nieuw beleid / Taakstellingen

Onder deze kostensoort staan vier posten. Allereerst valt de de post voor onvoorzien (€ 132.000) hieronder. Door de latere start van grote lopende projecten zijn de lasten voor het investeringsplan 2013 - 2016 per saldo € 73.000 (€ 323.000 minus € 250.000). Tot slot staan onder deze kostensoort de kosten voor incidentele projecten en beleidsvoornemens (€ 1.432.000) waarop de taakstellingen volgend uit TBB-besluiten in mindering zijn gebracht (€ 844.000). Onderstaand geven wij een overzicht van die beleidsvoornemens en taakstellingen.

Beleidsvoornemens en projecten

Specificatie	Programma	Bedrag
Autonome groei WMO (rijksbudget = gemeentelijk budget)	5C	243
Herinrichting Dorpsstraat Hummelo (uit reserve)	6B	250
Uitvoering landschapsonwikkelingsplan (uit reserve)	2C	200
Brede impuls combinatiefuncties (rijksbudget)	3A	134
Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (uit reserve)	6B	100
Bestemmingsplan buitengebied (uit reserve)	2A	100
Revitaliseren bedrijventerreinen (uit reserve)	2B	75
Nieuwe collectieve WMO-voorzieningen (WMO-post)	5C	50
Berging vliegtuigwrak (uit reserve)	1D	50
AGEM (voorfinanciering uit reserve)	6A	30
WMO (WMO-post)	5C	24
Achterhoek Connect (uit reserve)	1B	20
Ontwikkelingsvisie Bronkhorst (uit reserve)	3B	20
Jongerendebatten (uit reserve)	1A	15
Automatisering financiën (uit reserve)	7C	10
Ontmantelen hondentoiletten (uit reserve)	6A	10
RUD Achterhoek, organisatiekosten (voorfinanciering uit reserve)	2A	101
Totaal		1.432

TBB-taakstellingen

Taakstellingen	Bedrag
7C Maatschappelijke accommodaties; zwembaden	232
7C Formatie	395
7C Overige personeelskosten	36
7C Apparaatskosten	7
7C Huisvesting	58
7C Automatisering	22
3A Voetbal- en korfbal velden	49
3A Sporthallen en gymzalen	28
3A Speelplaatsen en speeltoestellen	2
2A Grondzaken (woningexploitatie, ruilgronden)	15
Totaal	844

Rentebaten

De rentebaten hebben betrekking op een uitstaande achtergestelde lening (€ 37.000), hypotheek personeel (€ 144.000), verkoop Nuon-aandelen (€ 58.000) en uitstaande overtollige middelen (€ 11.000).

Rentelasten

De rentelasten komen voort uit op de bestaande leningportefeuille. Gemiddeld betalen wij 4,6% rente over de opgenomen leningen. Het verloop van de leningen vindt u verderop in deze programmabegroting onder de toelichting op de balanspositie 2013 - 2016 (paragraaf 3.3.2).

Activering

In de begroting gaan wij ervan uit dat € 176.000 rente toegevoegd kan worden aan de boekwaarden van de grondenexploitaties. De overige lasten en baten zoals bouw- en woonrijpmaken, plankosten en verkoop kavels worden nooit in de begroting geraamd.

Bestemming

De mutaties in de reserves worden volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verwerkt via de rekening van baten en lasten en vervolgens aangemerkt als bestemming van het resultaat. Een specificatie van de toevoegingen en onttrekkingen geven wij in het overzicht van baten en lasten 2013 per programma (paragraaf 3.2.1).

3.3 Financiële positie 2013 - 2016

In dit hoofdstuk laten wij de belangrijkste financiële bijzonderheden de revue passeren. Allereerst komt de ontwikkeling van de meerjarenbegroting 2013 - 2016 aan bod. Een meerjarenbeeld waarvoor realisatie van de TBB-maatregel zwembaden noodzakelijk is, maar waarin wij ook ruimte maken voor nieuwe beleidsinitiatieven. Vervolgens vermelden wij de bijzonderheden voor onze balanspositie.

3.3.1 Toelichting meerjarenbeeld

3.3.1.1 Begrotingsbeeld

In deze programmabegroting 2013 – 2016 vragen wij u alleen voor het jaar 2013 om besluitvorming. De jaren 2014 tot en met 2016 leggen wij u ter kennisname voor, maar zijn wel van belang om te beoordelen hoe de begrotingspositie in meerjarenperspectief is.

De begroting is de uitkomst van de vastgestelde besluiten in de perspectiefnota 2013 – 2016, aangevuld met nieuwe ontwikkelingen in de periode van april 2012 (perspectiefnota) en nu (na 2e tussenrapportage 2012). Veel van de ontwikkelingen in 2013 werken door in het meerjarenbeeld. Daarom lichten wij hier de afwijkingen voor alle jaren toe. Een belangrijke factor in het geheel is de ontwikkeling van de algemene uitkering. Voor vaststelling van deze begroting ontvangen wij nog de septembercirculaire 2012. Doordat er die maand ook een nieuwe regering zal komen, denken wij dat er pas meer duidelijkheid komt na de meicirculaire 2013.

U heeft bij de behandeling van de perspectiefnota de TBB-maatregelen vastgesteld die voortkomen uit het traject “Toekomstbestendig Bronckhorst” om daarmee het structurele begrotingsbeeld in evenwicht te krijgen. In onderstaand overzicht geven wij in grote lijnen aan welke financiële ontwikkelingen tot een bijstelling van de begrotingsruimte, zoals genoemd in de vorige programmabegroting 2012 – 2015 en de perspectiefnota 2013 - 2016, hebben geleid. Uit dit overzicht blijkt dat de begroting in meerjarenbeeld sluit, maar daarvoor moet uw raad allereerst eind 2012 alsnog instemmen met de TBB-maatregel zwembaden. Voor het meerjarenbeeld stellen wij daarnaast voor om, net als bij het woonlastenprincipe, in 2013 de OZB voor niet-woningen naar 60% van het Gelders gemiddelde te brengen. Tot slot willen wij in 2013 eenmalig € 194.000 vanuit de algemene reserve inzetten. Met die bijdrage vanuit de algemene reserve is ook het begrotingsjaar 2013 sluitend.

Begrotingsruimte

Ontwikkeling	2013	2014	2015	2016
Volgens programmabegroting 2012 – 2013	- 280	- 1.169	- 2.367	- 2.369
Ontwikkelingen tot perspectiefnota 2013	- 1.581	- 2.274	- 1.797	- 1.942
TBB-maatregelen volgens perspectiefnota 2013	+ 1.948	+ 3.448	+ 5.443	+ 5.660
<i>Start begrotingsjaar 2013 (perspectiefnota 2013 - 2016)</i>	+ 87	+ 5	+ 1.279	+ 1.349
Effect amendementen op TBB-maatregelen	- 498	- 732	- 1.196	- 1.196
Na perspectiefnota 2013 – 2016	- 411	- 727	+ 83	+ 153
Doorrekening voor concept programmabegroting 2013	- 15	+ 328	- 907	- 749
Toepassing TBB-maatregel zwembaden	+ 232	+ 464	+ 927	+ 927
Concept programmabegroting 2013 - 2016	- 194	+ 65	+ 103	+ 331

(+ = overschot; - = tekort)

Alle andere geraamde ontwikkelingen, zoals latere en snellere invoering budgetneutrale decentralisaties, moeten natuurlijk ook waargemaakt worden. Ook kennen wij een aantal risico's die nog niet “op geld” gezet kunnen worden vanwege de onduidelijkheid hierover zoals Wet houdbare overheidsfinanciën (HOF). Hierop komen wij bij de risico's terug (paragraaf 3.3.1.3).

Maar om u de sluitende begroting 2013 voor te kunnen leggen, zijn naast de TBB-maatregelen nog aanvullende maatregelen nodig gebleken. Het begrotingsbeeld is gebaseerd op de doorrekening van het bestaande beleid en de junicirculaire 2012 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Wij hebben u al eerder op de hoogte gesteld over de ongunstige ontwikkeling van onze algemene uitkering. In onderstaand overzicht lichten wij

kort de wijzigingen van de begrotingsruimte toe (ten opzichte van de perspectiefnota 2013 - 2016).

Toelichting aanpassingen begrotingsruimte

Aanpassingen	2013	2014	2015	2016
Algemene uitkering	- 665	- 439	- 624	- 334
Latere invoering decentralisaties	+ 872	+ 800	- 322	-400
Brandweerkazerne en werf Hengelo	- 51	- 108	- 178	- 167
Meerlasten bouw- en bestemmingsplannen	- 488	- 300	- 200	- 200
Nieuw beleid	- 10	- 50	- 200	- 200
Verval dividend NUON	-	-	-	- 164
Effecten CAO-afspraken 2012	- 95	- 75	-75	-77
Brandweerkosten BAW/VNOG	- 30	- 34	- 39	- 39
Technische wijzigingen	+ 191	+ 273	+ 470	+ 571
Verhoging OZB (voorstel)	+ 260	+ 260	+ 260	+ 260
Wijzigingen begrotingsruimte na perspectiefnota 2012	- 15	+ 328	- 907	- 749

(+ = overschot; - = tekort)

Effecten amendementen op TBB-maatregelen in perspectiefnota (€ 498.000 nadeel)

De raad heeft niet alle TBB-maatregelen overgenomen. De wijzigingen in de voorstellen gaan over subsidies sport- en cultuurverenigingen, zwembaden, onderhoud groen in woon-/ werkkernen, gekleurde fietsstroken, gekleurde vlakken verhardingen, subsidie NME en onderhoud hangplekken. Wij hebben u over de bijgestelde begrotingsramingen in juli 2012 geïnformeerd. In de programmabegroting 2013 vindt u deze informatie ook onder de paragraaf Toekomstbestendig Bronckhorst (paragraaf 2.2.8).

Actualisatie algemene uitkering na junicirculaire 2012 (€ 665.000 nadeel)

Wij concludeerden al eerder in perspectiefnota's en begrotingen dat de doorrekening van de algemene uitkering steeds belangrijker wordt voor de gemeente Bronckhorst; de ontwikkelingen blijven zorgelijk voor 2013 en verder. Zoals afgesproken gaan wij ervan uit dat de rijksmaatregelen niet stoppen na de komst van een nieuw kabinet; wij laten de rijksbezuinigingen ook in 2015 en 2016 doorlopen. Wij hebben u hierover geïnformeerd in juli 2012 via de actieve informatievoorziening. Tegenover de lagere algemene uitkering staat het gegeven dat de decentralisaties niet in 2013 komen maar volgens onze inschatting vanaf 2015 (zie hieronder). In de programmabegroting 2013 vindt u deze informatie ook onder het programma Middelen (paragraaf 2.1.7).

Latere invoering decentralisaties (€ 872.000 voordeel)

De jeugdzorg zal pas in 2015 ingaan, de andere twee decentralisaties zijn voornamelijk controversieel. Wij gaan ervan uit dat de wetten er toch wel in een bepaalde vorm komen. Wij denken dat invoering van de drie decentralisaties niet eerder dan in 2015 zal plaatsvinden. Doordat wij daarmee een ruime voorbereidingstijd hebben, zullen wij in een kortere periode de uitgaven passend kunnen maken met de rijkgelden. Dit betekent dus een aanzienlijk voordeel in 2013 en 2014 (latere invoering) en een lager nadeel in de jaren 2015 en 2016 (snellere realisatie). In de programmabegroting 2013 vindt u deze informatie ook onder de paragraaf Toekomstbestendig Bronckhorst (paragraaf 2.2.8) en onder het programma Middelen (paragraaf 2.1.7).

Brandweerkazerne en werf Hengelo (€ 51.000 nadeel)

In aanloop naar deze begroting is het voorstel voor de bouw van de brandweerkazerne in combinatie met de werf aan u voorgelegd. Voor de hogere huisvestingslasten van de werf (€ 289.000 in 2015) is dekking beschikbaar vanuit bestaande beheersbudgetten. Voor de aanloopkosten in 2013 (€ 110.805) komt de dekking uit de vacatures bij beheer, die

in aanloop naar één werf in de afgelopen jaren met tijdelijke mensen zijn ingevuld. In de programmabegroting 2013 vindt u deze informatie ook onder het programma Middelen (paragraaf 2.1.7).

Voor de lasten van de brandweerkazerne bestaat die mogelijkheid niet; de besparing zit daar in het gecombineerde gebruik met de werf (oefenruimte). Door de combinatiebouw zijn de investeringslasten voor beiden lager. Voor de aanloopkosten in 2013 (€ 51.000) zijn geen alternatieve dekkingsmogelijkheden gevonden. In de programmabegroting 2013 vindt u deze informatie ook onder het programma Besturen (paragraaf 2.1.1).

Meerlasten bouw- en bestemmingsplannen (€ 488.000 nadeel)

Het aantal aanvragen voor omgevingsvergunningen voor de activiteit bouwen is sinds de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) met meer dan 40% afgenomen. Deze daling komt doordat bij het inwerking treden van de Wabo er meer vergunningvrij gebouwd mag worden, de effecten van de regionale woonvisie (aanpassing bestemmingsplannen wat betreft woningbouwaantallen) en de economische crisis. Wij verwachten dat het aantal aanvragen voor de activiteit bouwen in de aankomende jaren redelijk stabiel blijft op het huidige niveau. Minder aanvragen betekent ook minder leges. Bovendien zijn de plannen die worden ingediend door de economische crisis minder van omvang, waardoor het geïnde legesbedrag per plan lager is. Dit heeft tot resultaat dat de leges met 45 tot 50% is afgenomen.

In de aankomende jaren zullen wij de kosten, verbonden aan het product bouwen, stapsgewijs terugbrengen door het terugdringen van de formatie op dit taakveld en maken wij de leges stapsgewijs kostendekkend. Dit zal niet volledig mogelijk zijn. De Wabo-regels maken aanvragen voor ons veel complexer en er is meer afstemming nodig. Ook om te bepalen in hoeverre sprake is van vergunningsvrije bouw. Dus ook voor vergunningvrije bouw zijn van onze kant werkzaamheden nodig. We verwachten dat van het totale nadeel € 200.000 blijvend is. In de programmabegroting 2013 vindt u deze informatie ook onder het programma Wonen en werken (paragraaf 2.1.2).

Nieuw beleid (€ 10.000 nadeel)

Wij zien nieuw elan na de TBB-keuzes en willen daarom voorzichtig nieuwe ontwikkelingen, onder andere bij gebiedsgerichte aanpak, een kans geven. Natuurlijk doen wij dit onder voorbehoud van een ongewijzigde financiële situatie. In de programmabegroting 2013 vindt u deze informatie ook onder het programma Wonen en werken (paragraaf 2.1.2)

Verval dividend NUON in 2016

Bij de verkoop van de aandelen in 2009 is besloten om het gemis aan jaarlijks dividend na verkoop te dekken met een deel van de verkoopopbrengst. Die som in de bestemmingsreserve NUON-aandelen loopt gefaseerd terug tot € 0 in 2016.

Effecten CAO-afspraken 2012 (€ 95.000 nadeel)

De uitwerking van CAO-akkoord betekende een stijging van de salarislasten met 2,7%, waar wij in de begroting 2012 1,25% hadden opgenomen. Het daarmee resterende tekort kunnen wij dekken met de berekende CAO-stijging voor 2013. Dit betekent dat wij het uitgangspunt over de loonontwikkeling in 2013 moeten verlaten. Wij gaan voor 2013 nu uit van de 0-lijn voor de loonontwikkeling (volgen het landelijke werkgeversstandpunt). Dan nog wordt de stijging in lasten nog niet volledig gedekt.

Brandweerkosten BAW/VNOG (€ 30.000 nadeel)

Nu de clustervorming afgerond is, blijkt dat de bijdragen voor het brandweercluster hoger uitvallen dan verwacht, wat voortkomt uit inflatie en kosten die abusievelijk bij de opschaling zijn vervallen.

Technische wijzigingen (€ 191.000 voordeel)

In de begroting waren de lasten voor de combinatiefuncties vanuit de Brede Impuls Combinatiefuncties nog niet vervallen na ons besluit om te stoppen met de regeling. Nadat de TBB-keuzes zijn genomen door uw raad, hebben wij alsnog het gebruik van die regeling weer nieuw leven ingeblazen en ook als zodanig in de begroting verwerkt. Echter er was nog oud budget blijven staan. Dit hebben wij in deze programmabegroting rechtgezet. Voordeel € 111.000 in alle jaren.

Daarnaast zal de uitvoering van investeringsprojecten in 2013 in een langzamer tempo zijn dan gepland omdat ook veel aandacht nodig is voor de realisatie van TBB-maatregelen. Maar waar die temporisering in investeringen zich voordoet, kunnen wij nu nog niet aanwijzen vandaar een stelpost hiervoor van € 250.000 (voordelig voor begrotingsjaar). Tot slot vinden er incidentele wijzigingen plaats die ieder jaar anders kunnen zijn. In het eerste jaar zijn de bijstandslasten hoger vanwege bestaande rechten versus budgetten, namelijk € 170.000 nadeel. In de latere jaren komt de afwijking door de verwerking van de lasten van afval en rente. Pas bij de opstelling van de begroting worden alle afvallasten en rentelasten versus rentebaten "rechtgetrokken". Bij afval is meer bekend is over de tariefsontwikkeling. In de perspectiefnota wordt altijd gezorgd dat de reserve alle hogere lasten kan dekken en zijn dus extra stortingen vanuit gemeentelijk middelen nodig. In 2016 gaat het om € 220.000 voordeel. Bij rente is nu bekend hoeveel minder reserves wij hebben en daarmee ook lagere rentelasten. In 2016 gaat het om € 240.000 voordeel.

Verhoging OZB niet-woningen (€ 260.000 voordeel)

Wij willen de mogelijkheid benutten om de OZB voor niet-woningen eenmalig (net als bij woonlastenprincipe, naar 60% van het Gelderse gemiddelde te brengen. Door de onvoorziene teruggang in bouw- en bestemmingsplanleges is inkomstenvermeerdering, waar mogelijk, gewenst. In de programmabegroting 2013 vindt u deze informatie ook onder het programma Middelen (paragraaf 2.1.7) en de paragraaf Lokale heffingen (paragraaf 2.2.1).

Stand van zaken TTB-maatregelen

Voor de realisatie van de sluitende begroting 2013 zijn uiteraard ook de eerder vastgestelde bezuinigingen nodig uit de perspectiefnota. Die komen vanuit TBB-maatregelen. Een overzicht van alle TBB-maatregelen vindt u in de paragraaf Toekomstbestendig Bronckhorst, onderdeel conclusie (paragraaf 2.8.8). In deze programmabegroting 2013 – 2016 zijn ook taakstellingen opgenomen voor de TBB-maatregelen met een langere invoeringstijd (kennen over het algemeen een fasering van 25%, 50%, 100% en 100%). Het merendeel van die taakstellingen hebben te maken met de aanpassing van de gemeentelijke organisatie aan de veranderde gemeentelijke taken. Het gaat daarbij om € 844.000 in 2013, waarvan € 518.000 organisatiekosten.

Wij zullen de realisatie van de stelposten en taakstellingen nauwlettend monitoren en u hierover op de afgesproken momenten rapporteren (begroting, tussenrapportages en jaarrekening).

3.3.1.2 Geplande investeringen

In de begroting 2013 – 2016 hebben wij ook de lasten van de vervangingsinvesteringen en van de projecten in de ramingen verwerkt. Voor de begroting 2013 maken deze deel uit van de geautoriseerde budgetten per programma. U vindt de vervangingsinvesteringen en de geraamde projecten ook terug bij de programma's bij het onderdeel "Wat kost het". Daarbij worden de verschillende investeringen toegelicht. Tot slot ziet u de projectvoorstellen, niet vallend onder TBB-maatregelen, in één oogopslag terug in bijlage 4.3 van deze

programmabegroting. De vervangingsinvesteringen zijn als volgt over de programma's verdeeld:

Vervangingsinvesteringen

	Investering	2013	2014	2015	2016
Besturen	2.691	41	108	198	198
Wonen en werken	-	-	-	-	-
Ontspannen	210	1	7	11	19
Leren	3.010	75	226	222	218
Zorgen	-	-	-	-	-
Beheren	4.231	15	112	287	366
Middelen	6.792	98	315	698	771
	16.934	230	768	1.416	1.572

Hoewel de projectbudgetten in de begroting zijn verwerkt, gelden voor de besteding van projecten wel aanvullende eisen. De autorisatie is niet voldoende. Voor besteding moet nog een afzonderlijk raadsbesluit over het onderwerp zijn genomen. Veel projecten zijn immers nog niet ingevuld met concrete maatregelen en de raad moet wel weten waar zij "ja" tegen zegt. Zodra een project voorzien is van een afzonderlijk raadsbesluit met daarbij een andere tijdsfasering dan een jaar, komt hiervoor een afzonderlijk te volgen bestemmingsreserve voor het betreffende project (zoals in programma Wonen en werken de twee masterplannen). Alle projecten voldoen aan de bestedingscriteria volgens de nota reserves en voorzieningen gemeente Bronckhorst. Voor de grote projecten is de looptijd langer dan vier jaar. Daarom wordt voor ieder project ook het resterende totale investeringsbedrag genoemd (N= nog te besteden; P = deel van N in periode 2013 - 2016).

In deze begroting is het projectvoorstel "ontmanteling en verplaatsing Cruyff-court" vervallen. Dit voorstel is immers bij de vaststelling van de perspectiefnota 2013 – 2016 afgewezen door de raad.

Projecten

	Invest (N)*	Invest (P)*	2013	2014	2015	2016
Besturen	100	100	85	-	15	-
Wonen en werken	925	900	375	375	75	75
Ontspannen	3.465	3.465	1.611	621	1.243	-
Leren	-	-	-	-	-	-
Zorgen	-	-	-	-	-	-
Beheren	1.585	1.175	500	233	225	217
Middelen	-	-	-	-	-	-
	6.075	5.640	2.571	1.229	1.558	292

N= nog te investeren bedrag; P = deel in komende 4 jaar

* Uitgangspunt is dat begrote budgetten 2011 zijn besteed. De werkelijke ontwikkelingen hierin worden gevolgd in tussenrapportages en de jaarrekening

In het kader van deze programmabegroting vormen alleen de vervangingsinvesteringen en projecten voor 2013 een beslispunt. De investeringen en projecten voor de volgende jaren zijn afhankelijk van uw wensen op dat moment en bij projecten ook nog afhankelijk van de omvang van de algemene reserve. Voor de inhoudelijke toelichting op de omvang van de algemene reserve verwijzen wij naar de balanspositie (paragraaf 3.3.2) en bijlage 4.5 in deze programmabegroting.

3.3.1.3 Risico's begrotingsbeeld

Ons beeld is dat de financiële positie van Bronckhorst in de basis gezond is. Wij zijn altijd in staat geweest om diverse, niet wettelijk verplichte, ambities te realiseren en kunnen tevreden zijn over het werk dat in de afgelopen jaren is verzet om deze positie te bereiken. In vergelijking met andere gemeenten is onze reservepositie nu nog fors. Dit vinden wij geen prestatie, maar het is wel een goede buffer in slechte tijden zoals nu om het bestaande beleid en de lastendruk voor burgers te ontzien.

Anderzijds zijn er ook risico's die op ons afkomen. Op veel terreinen zijn wij afhankelijk van externe ontwikkelingen. Wij willen daar hier niet diep op ingaan, maar ze wel noemen. In de komende maanden zal hierover meer duidelijkheid komen:

- *Vorming Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's)*
Op dit moment wordt de vorming van de RUD-organisatie uitgewerkt. De invulling van die nieuwe RUD-organisatie hebben wij u via een afzonderlijk voorstel voorgelegd, al voorafgaand aan deze programmabegroting. De RUD-korting vanuit het Rijk op de algemene uitkering hebben wij na de septembercirculaire 2011 in onze ramingen meegenomen. In het bedrijfsplan staat dat de RUD-organisatie binnen een aantal jaren de meerkosten voor de gemeenten volledig terug zal terugverdienen. Wij volgen deze lijn en willen de voorfinanciering via de algemene reserve vormgeven. Of alle extra lasten worden terugverdiend, blijft natuurlijk een risico. Daarnaast is het nog maar de vraag of de huidige uitvoering van de handhavingstaak in Bronckhorst naar de maatstaven van de RUD ook voldoende zal zijn. Zodra wij meer weten, zullen wij u hierover informeren.
- *Gemeentefondscirculaires 2012 en 2013 van het Rijk*
Wij concludeerden al eerder in perspectiefnota's en begrotingen dat de doorrekening van de algemene uitkering steeds belangrijker wordt voor de gemeente Bronckhorst; de ontwikkelingen blijven zorgelijk voor 2013 en verder. Zoals afgesproken gaan wij ervan uit dat de rijksmaatregelen niet stoppen na de komst van een nieuw kabinet; wij laten de rijksbezuinigingen ook in 2015 en 2016 doorlopen. Wij hebben u hierover geïnformeerd in juli 2012 via de actieve informatievoorziening. Maar of wij daarmee voldoende rekening houden met landelijke maatregelen is onzeker. Wij weten niet wat het nieuwe kabinet voor ons in petto zal hebben. Mogelijk dat wij hierover meer vernemen bij de meicirculaire 2013. In de paragraaf weerstandsvermogen staat dit ook als risico genoemd op nummer 5 (paragraaf 2.8.2).
- *Decentralisatie van specifieke uitkeringen door het Rijk*
Het Rijk heeft voorstellen in voorbereiding om taken met minder financiële middelen aan de gemeenten over te dragen. Het gaat om de Wet werken naar vermogen (Wwv), de AWBZ-begeleiding binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) en de jeugdzorg. De jeugdzorg zal pas in 2015 ingaan, de andere twee decentralisaties zijn vooralsnog controversieel. Wij gaan ervan uit dat de wetten er toch wel in een vorm komen. Binnen de TBB-maatregelen is verwerkt dat de uitvoering van alle voormalige specifieke uitkeringen binnen de rijksbudgetten moet. Of wij dat ook realiseren binnen de budgettaire ruimte die het Rijk verstrekt, blijft een risico. Voor de gemeente blijft immers de plicht om iedere aanvrager de wettelijke bijstand te verstrekken, wat afhankelijk is van de aanvragen en waar de aanvrager recht op heeft (open einde regelingen). In de paragraaf weerstandsvermogen staat dit ook als risico genoemd op nummer 2 (paragraaf 2.8.2).
- *Frictiekosten TBB-maatregelen*
De uitvoering van de gekozen TBB-maatregelen zal zeker leiden tot frictiekosten. In elk geval zal de inzet van de algemene reserve een rol gaan spelen bij de maatregelen voor

de toekomst (afboeken boekwaarden accommodaties, afkoopsommen, etc.). Ook voor de bedrijfsvoering na effectuering van de TBB-maatregelen kunnen eenmalige middelen nodig zijn (inpassing medewerkers, etc.). In de berekeningen van de algemene reserve in de perspectiefnota is met deze effecten nog geen rekening gehouden (pagina 9 perspectiefnota). Hoeveel de frictiekosten kunnen zijn en hoeveel er vanuit de algemene reserve nodig is, is in deze programmabegroting wel verwerkt. De keuzes die de raad heeft gemaakt zijn immers bekend. In de paragraaf weerstandsvermogen staat het TBB-traject ook nog als risico genoemd op nummer 1 (paragraaf 2.8.2).

De aanwezigheid van aanzienlijke meevallers is immers voorbij; die kwamen vooral uit de afwikkeling van de verkoop van de NUON-aandelen. Maar de laatste rentebaten (ESCROW-uitkering) hiervoor hebben wij in 2012 ontvangen (tweede tussenrapportage 2012).

Naast bovengenoemde risico's, waarvan in de perspectiefnota al melding is gemaakt, moeten wij op deze plaats ook andere risico's noemen. Risico's die direct onze financiële mogelijkheden beperken. Onze financiële positie kan volledig afhankelijk worden van Rijksregels. Wij doelen hierop de wetsvoorstellen Schatkistbankieren en de Wet houdbare overheidsfinanciën (HOF). Deze voorstellen betekenen voor ons het volgende:

- De rente, die wij kunnen realiseren met onze reserves en voorzieningen, kan afnemen door de verplichting van schatkistbankieren (die al wordt ingesteld voordat hiervoor een wet is). Jaarlijks houden wij in de begroting rekening met rentebaten van minimaal € 925.000. Globaal houdt schatkistbankieren in dat de liquide middelen (tegoeden) worden aangehouden bij het ministerie van Financiën in de vorm van een rekening courant of termijndeposito's zoals bij een bank. Over de aangehouden tegoeden wordt een marktconforme rente vergoed, gelijk aan rente waartegen de Staat zich financiert op de financiële markten. De rente ligt, hoe laag deze ook is, bij de Staat altijd nog lager dan bij de commerciële partijen die volgens de wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) zijn toegestaan als partijen. In de paragraaf financiering leest u meer hierover (paragraaf 2.8.4).
- Het aandeel van de gemeente Bronckhorst in het EMU-saldo voor 2013, op basis van de voorliggende begroting, bedraagt € 9,3 mln. De Nederlandse overheid staat onder grote druk om aan de Europese begrotingsregels te voldoen. Die druk wordt doorvertaald naar de mede-overheden om op macroniveau te voldoen aan de gestelde normen. In de ontwerp-wet HOF worden sanctiemaatregelen verscherpt met als ultieme maatregel het opleggen van boetes. Voor mede-overheden geldt een norm van 0,5%, waarvan 0,38% voor gemeenten. Dit betekent voor onze gemeente circa € 2,9 mln. Met het berekende aandeel liggen wij ver boven de voor ons geldende norm. Het hoge bedrag van € 9,3 mln. wordt deels veroorzaakt door de TBB-maatregelen die bijdragen van de algemene reserve vragen (boekwaarden, afkoopsommen), door rioleringswerken en scholen. Wij weten niet of en in welke mate de sanctiemaatregelen voor ons een probleem zullen zijn en wat dan de stappen moeten zijn. In de financiële begroting, onderdeel balanspositie leest u meer hierover (paragraaf 3.3.2.3).

Voor overige risico's en onze weerbaarheid daarbij vindt u in de paragraaf weerstandsvermogen (paragraaf 2.8.3).

3.3.2 Balanspositie

De geprognostiseerde balansposities, per eind van het boekjaar, zijn in het volgende overzicht weergegeven:

Activa

	2012	2013	2014	2015	2016
Vaste activa					
Immateriële, materiële, financiële vaste activa	89.148	88.890	88.382	77.273	74.803
Vlottende activa					
Grondexploitaties	3.695	2.425	922	606	0
Liquide middelen					
Kas, bank, en giroaldi	651	0	0	0	0
Totaal	93.494	91.315	89.304	77.879	74.803

Passiva

	2012	2013	2014	2015	2016
Vaste passiva					
Eigen vermogen					
- algemene reserve	37.330	34.876	34.043	32.089	31.755
- bestemmingsreserves	20.164	18.499	13.851	12.501	12.268
Voorzieningen	6.160	6.546	6.462	5.927	5.536
Leningen o/g					
- leningenportefeuille	23.840	22.676	21.533	20.384	19.228
- op te nemen leningen		2.718	7.415	978	16
Vlottende passiva					
Kortlopende financieringsmiddelen	5.500	5.500	5.500	5.500	5.500
Kortlopende schulden	500	500	500	500	500
Totaal	93.494	91.315	89.304	77.879	74.803

3.3.2.1 Toelichting balans

Vaste activa

De materiële vaste activa worden onderverdeeld in:

- investeringen met een economisch nut
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Investeringen hebben een economisch nut wanneer ze verhandelbaar zijn en/of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen ofwel ze zijn verkoopbaar. Wij activeren investeringen met een economisch nut. De investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut zijn alle materiële investeringen in de openbare ruimte, die niet vallen onder investeringen met een economisch nut. Investeringen met een maatschappelijk nut mogen wij niet activeren (raadsbesluit 2006 en de financiële verordening gemeente Bronckhorst). Wel mogen wij deze investeringskosten op reserves afboeken.

In de geprognostiseerde ontwikkeling van de vaste activa zijn de geraamde investeringen vanuit de beschikbaar gestelde kredieten tot en met 2012 en het investeringsplan 2013 - 2016 verwerkt. Van de geraamde investeringen staat een overzicht en toelichting in de programma's. De kapitaallasten van bestaande en vervangingsinvesteringen zijn volledig verwerkt in de ramingen van de zes programma's en de bedrijfsvoering (programma Middelen). Op basis van het investeringsplan 2013 - 2016 en beschikbare kredieten tot en met 2012 investeren wij de komende jaren in totaal € 15,9 mln. U leest hierover meer in de paragraaf financiering (paragraaf 2.2.4) en de programma's.

De financiële vaste activa zijn voor ons de boekwaarde van de deelnemingen, leningen aan deelnemingen en verbonden partijen en uitgezette leningen (verenigingen en personeelshypotheke) en overige langlopende vorderingen.

Vlottende activa

Grondenexploitaties

Hierover leest u meer in de paragraaf Grondbeleid (paragraaf 2.27).

Liquide middelen

De liquide middelen hebben betrekking op tijdelijk belegde middelen en vorderingen. U leest hierover meer in de paragraaf financiering (paragraaf 2.2.4).

Eigen vermogen

Reserves

Overzicht reserves (per 1 januari)

	2013	2014	2015	2016	2017
Algemene reserve	37.330	34.876	34.043	32.089	31.755
Bestemmingsreserves	18.759	17.075	12.266	10.831	10.455
Egalisatiereserves	1.405	1.424	1.585	1.670	1.813
Totaal	57.494	53.375	47.894	44.590	44.023

Algemene reserve

De algemene reserve is bestemd voor het opvangen van onverwachte tegenvallers én voor het dekken van gewenste incidentele projecten. Wij streven er naar alle financiële consequenties van gewenst beleid tijdig op te nemen in het meerjarenbeeld.

De algemene reserve kent vier onderdelen: de bufferfunctie, de inkomensfunctie, de geplande projecten en het vrij aanwendbare deel. Om bij calamiteiten vrijelijk te kunnen beschikken over het bufferdeel, wordt de rente over dat deel toegevoegd aan de reserve (€ 454.250) en niet gebruikt in de exploitatie. Ook alle overige rentebaten voegen wij sinds 2013 toe aan de algemene reserve.

Bij de bepaling van de omvang van de algemene reserve eind 2016 en het doorrekenen voor de financiering houden wij rekening met (nog) tijdelijke begrotingstekorten tot een bedrag van € 3,2 mln; gemiddeld € 800.000 per jaar (raming van ontwikkelingen begrotingsruimte na perspectiefnota voor bespreking door ons college).

De werkelijke omvang is afhankelijk van de implementatie en uitwerking van de genomen besluiten in het kader van de het traject "Toekomstbestendig Bronckhorst". Daarnaast spelen de decentralisaties, met de bijbehorende efficiëntiekortingen een rol. Een overzicht van de vrij besteedbare algemene reserve ziet u in bijlage 4.5.

Van de geplande bestedingen uit de algemene reserve over de periode 2013 - 2016 is het volgende overzicht te geven:

Projectvoorstellen

	Invest (N)	Invest (P)	2013	2014	2015	2016
1A Jongerendebatten	30	30	15		15	
1B Deelname Achterhoek Connect	20	20	20			
1D Berging vliegtuigwrak	50	50	50			
2A Bestemmingsplan buitengebied (vervolgtraject)	200	200	100	100		
2B Revitaliseren bedrijventerreinen	525	300	75	75	75	75
2C Uitvoering LOP	400	400	200	200		
3A Privatisering buitensportaccommodaties	3.445	3.445	1.591	621	1.243	
3B Ontwikkelingsvisie Bronckhorst	20	20	20			

	Invest (N)	Invest (P)	2013	2014	2015	2016
6A Deelname AGEM	75	75	30	23	15	7
6B Herinrichting Dorpsstraat en Keppelseweg te Hummelo	250	250	250			
6B Uitvoeringsprogramma GVVP	700	400	100	100	100	100
6B Verbeteren zandwegen	550	440	110	110	110	110
6B Ontmantelen hondentoiletten	10	10	10			
Totaal	6.275	5.640	2.571	1.229	1.558	292

N = totale investering nog te gaan; P = deel van N binnen komende vier jaar

Bestemmings- en egalisatiereserves

Van de geplande bestedingen over de periode 2013 - 2016 is het onderstaande overzicht te geven.

Overzicht geraamde mutaties begrotingsjaar

	Saldo begin jaar	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo einde jaar
<i>Bestemmings reserves</i>				
Afkoopsommen onderhoud graven	1.413	118	259	1.272
Uitgifte eigen graven	95	16	4	107
Duurzaam ruimtegebruik bedrijventerrein	590		90	500
Derving Nuon dividend	4.271		294	3.977
Gemeentehuis	5.755		162	5.593
Minima	96			96
Centrumplan Vorden	3.827		1.667	2.160
Centrumplan Hengelo	2.712	658		3.370
Bestemmingsreserves	18.759	792	2.476	17.075
<i>Egalisatiereserves</i>				
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	503	8	167	344
Egalisatiereserve riolering	902	178		1.080
Egalisatiereserves	1.405	186	167	1.424
Totaal bestemmingsreserves en egalisatiereserves	20.164	978	2.643	18.499

Afkoopsommen onderhoud graven

Het onderhoud van graven kan worden afgekocht. De afkoopsommen worden gestort in deze bestemmingsreserve waarvan in 2013 € 259.000 vrijvalt. De bespaarde rente voegen wij toe aan de bestemmingsreserve waarbij het rentepercentage is gebaseerd op het verdisconteringspercentage van de afkoopsommen.

Uitgifte eigen graven

De bestemmingsreserve is bedoeld voor de dekking van de kapitaallasten van de investeringen op de begraafplaatsen. De jaarlijks ontvangen grafrechten (huur grafruimte) voegen wij toe aan deze reserve.

Duurzaam ruimtegebruik bedrijventerrein

Het SEO (Sociaal Economisch Overleg voor de Achterhoek) heeft alle bedrijventerreinen in de Achterhoek onderzocht op mogelijkheden voor intensief en duurzaam gebruik. Het bestaande bedrijventerrein Zelhem is één van de vijftien terreinen die in aanmerking komen voor een dergelijk gebruik. Nader onderzoek zal uitsluitend moeten geven over de definitieve aanpassingen. Op dit moment ramen wij de kosten voor aanpassing op € 200.000. In 2004

t/m 2011 zijn de voorbereidingskosten ten laste van deze bestemmingsreserve gebracht. De bestemmingsreserve is beschikbaar voor de uitvoering van de revitalisering van het bedrijventerrein Het Blek in Zelhem.

In 2012 heeft u vanuit het resultaat 2011 € 500.000 toegevoegd aan deze bestemmingsreserve. Het betreft de bijdrage uit het herstructureringsfonds RBT/EBT voor het revitaliseren van bedrijventerreinen. Een plan van aanpak voor het herstructureren van bedrijventerreinen in Bronckhorst is in voorbereiding.

Derving Nuon dividend

Een deel van de boekwinst op de Nuon-aandelen is afgezonderd in deze bestemmingsreserve. De reserve valt jaarlijks gedeeltelijk vrij ten gunste van de exploitatie om het gemis aan dividendbaten op te vangen. Het laatste jaar is 2015.

Gemeentehuis

Voor de (gedeeltelijke) dekking van de kapitaallasten van het gemeentehuis is uit de opbrengst van de verkoop van de voormalige gemeentehuizen deze bestemmingsreserve gevormd. Jaarlijks valt een gedeelte vrij ten gunste van de exploitatie. Daarnaast is tweederde deel van de "IZA-middelen" toegevoegd aan deze bestemmingsreserve voor de dekking van kapitaallasten van de in het gemeentehuis aangebrachte (extra) personeelsvoorzieningen.

Minima

Het minimafonds is een fonds uit Zelhem dat oorspronkelijk bestond uit een nalatenschap van Mej. M.J. Becking. Het vruchtgebruik is bestemd voor 'armen en behoeftigen' uit Zelhem. De hoofdsom bedroeg f 20.000 in 1880 en is (nog steeds) belegd in Staatobligaties met een gemiddelde rente van 3%. Het fonds is in 1997 samengevoegd met de reserve asielzoekers (Raadsbesluit 30 oktober 1997). Beiden zijn bestemd om de minima te ondersteunen. In 2009 is het fonds omgevormd van een voorziening naar een bestemmingsreserve.

Centrumplan Vorden, Centrumplan Hengelo

De uitvoering van de centrumplannen verantwoordt wij in de grondenexploitatie. De kosten worden grotendeels gedekt uit de reserves. De vermindering is gebaseerd op de verwachte bestedingen in de betreffende plannen.

Egalisatiereserves

Egalisatiereserves zijn reserves die in het leven zijn geroepen om producten budgettair neutraal in de begroting en rekening op te nemen. Wanneer binnen deze producten sprake is van een overschot of tekort op jaarbasis, wordt het verschil toegevoegd aan respectievelijk onttrokken uit de bijbehorende reserve. De toegerekende (bespaarde) rente worden ook aan deze reserves toegevoegd. Zo blijven de kosten en opbrengsten over de jaren heen neutraal. In Bronckhorst kennen wij egalisatiereserves voor de afvalstoffen(heffing) en de riolering (en heffing daarvoor).

Voorzieningen

Overzicht voorzieningen per 1 januari

	2013	2014	2015	2016	2017
Risicovoorziening	2.735	2.556	2.467	2.373	2.315
Egalisatievoorziening	3.075	3.640	3.645	3.204	2.871
Voorziening middelen derden	350	350	350	350	350
Totaal	6.160	6.546	6.462	5.927	5.536

Risicovoorzieningen

Voorziening wachtgeld/pensioen wethouders vóór herindeling wachtgeld/pensioen wethouders vóór herindeling

Dit betreft de uit te keren pensioenen en wachtgeldten aan wethouders van de voormalige gemeenten. De omvang is begin 2006 bepaald op basis van actuariële berekeningen. Naar aanleiding van mutaties heeft er een actualisatie plaatsgevonden.

Voorziening wachtgeld wethouders

De gemeente loopt het risico dat ze wachtgeld moet uitbetalen aan wethouders. Daarvoor wordt een voorziening getroffen die een gedeelte van het maximale risico afdekt. Het wachtgeld is gebaseerd op de rechten zoals die zijn vastgelegd in de wet APPA. In de voorziening houden wij er rekening mee dat 25% van die rechten wordt uitbetaald.

Voorziening pensioen wethouders

Bij de opbouw van pensioenen voor wethouders doteren wij jaarlijks een bedrag aan een voorziening. De uitbetaling van de pensioenen komt ten laste van die voorziening. De toevoegingen en onttrekkingen vinden plaats op basis van berekeningen door een extern bureau.

Egalisatievoorzieningen

Voorziening onderhoud scholen

Dotaties vinden plaats op basis van het onderhoudsplan. De dotatie is het gemiddelde van wat er over de planperiode nodig is aan budget, waarbij rekening wordt gehouden met omvang van die voorziening. Dotaties stellen wij bij op het moment dat het onderhoudsplan wordt geactualiseerd. Stortingen zijn gebaseerd op wat in de begroting staat en onttrekkingen zijn gebaseerd op het onderhoudsplan.

Voorziening gemeentelijke gebouwen en sportaccommodaties

Voor het onderhoud aan gemeentelijke gebouwen en sportaccommodaties is een voorziening ingesteld. Alle bedragen aan onderhoud die in het onderhoudsplan staan, worden daaruit gedekt. Dotaties vinden plaats op basis van het onderhoudsplan. De jaarlijkse dotatie is het gemiddelde van wat er voor de planperiode nodig is aan budget.

Voorziening middelen derden

Voorziening zichtlocatie (Scheffer)

Wanneer er binnen een periode van 16 jaar gebouwd wordt op de zichtlocatie Scheffer is de gemeente een vergoeding verschuldigd aan de betreffende ondernemer. Voor deze mogelijke verplichting is een voorziening gevormd. De vergoeding loopt af van € 11,34 per centiare (jaar 1 t/m 5) naar € 6,81 per centiare (jaar 6 t/m 10) naar € 2,27 per centiare (jaar 11 t/m 16). De akte, met betrekking tot grondverkoop (9.775 m²), is gepasseerd op 1 oktober 1997. In 2007 is € 44.379 vrijgevallen en het restant ad € 22.191 valt in 2013 vrij.

Leningen o/g

Op de aangetrokken geldleningen (bestaande leningenportefeuille) betalen wij gemiddeld 4,6% rente. De op te nemen leningen geven de financieringsbehoefte weer met een (tijdelijke) piek per ultimo 2014. Door het ontvangen van de laatste tranche van de verkoop van de Nuon-aandelen in 2015 is in de financiering voorzien.

Leningenportefeuille

	2013	2014	2015	2016
Schuldrest per 1 januari	23.840	22.676	21.533	20.384
Reguliere aflossingen	1.164	1.143	1.149	1.156
Vervroegde aflossingen	-	-	-	-
Schuldrest per 31 december	22.676	21.533	20.384	19.228
Gemiddeld rentepercentage	4,613%	4,605%	4,597%	4,588%
Looptijd schuldrestant ultimo jaar				
- looptijd < 5 jaar	458	556	432	304
- looptijd tussen 5 en 10 jaar	939	1.455	1.833	5.600
- looptijd langer dan 10 jaar	21.279	19.522	18.119	13.324

Flottende passiva

Kortlopende financieringsmiddelen, kortlopende schulden

Voor de financiering maken wij gebruik van rekening-courant krediet, kortlopende schulden (kasgeldleningen) en leverancierskrediet.

3.3.2.2 Jaarlijks terugkerende verplichtingen

De jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een vergelijkbaar volume (vakantiegeld, niet opgenomen vakantiedagen, wachtgelden e.d.) nemen wij op in de reguliere begroting. Voor pensioenen en wachtgelden van (gewezen) wethouders hebben wij toereikende voorzieningen gevormd. Wij toetsen de omvang van deze voorzieningen en passen de omvang zo nodig aan.

3.3.2.3 EMU-saldo

De Nederlandse overheid moet voldoen aan Europese begrotingsregels. Het EMU-saldo moet binnen de overeengekomen grenswaarde blijven (3% van het Bruto binnenlands product). Het EMU-saldo van de decentrale overheden telt hierbij mee. Voor mede-overheden geldt een norm van 0,5% waarvan 0,38% voor gemeenten. De Nederlandse overheid staat onder grote druk om aan de Europese begrotingsregels te voldoen. Deze druk wordt doorvertaald naar de mede-overheden om op macroniveau te voldoen aan de gestelde normen.

Het aandeel van de gemeente Bronckhorst in het EMU-saldo voor 2013 bedraagt, op basis van de voorliggende begroting, € 9,3 mln. De referentiewaarde voor onze gemeente bedraagt circa € 2,9 mln. Omdat het begrotingssaldo berekend wordt op basis van het stelsel van baten en lasten en het EMU-saldo op basis van het kasstelsel verschilt onze begrotingssaldo sterk van het EMU-saldo. Gezien de wens om te investeren in riolering, scholen, brandweerkazerne, gemeentewerf en afkoop accommodaties valt voor Bronckhorst niet aan de EMU-norm te voldoen.

4 BIJLAGEN

4.1 Kerngegevens

Omschrijving	01-01-2012	01-01-2012	01-01-2013	
	Raming begroting 2012	Werkelijk	Schatting	
SOCIALE STRUCTUUR				
<i>Aantal inwoners</i>	37.480	37.463	37.238	
van 0 tot en met 19 jaar	8.780	8.697	8.498	
van 20 tot en met 64 jaar	21.020	20.984	20.695	
van 65 jaar en ouder	7.680	7.782	8.045	
(waarvan 75 - 85 jarigen)	2.500	2.590	2.568	
<i>Aantal periodieke bijstandsgerechtigden</i>	247	238	231	
WWB	215	212	205	
BBZ	10	8	8	
IOAW	17	16	16	
IOAZ	5	2	2	
FYSIEKE STRUCTUUR				
<i>Oppervlakte gemeente</i>	28.642	28.642	28.642	ha.
land	28.355	28.355	28.355	ha.
binnenwater	287	287	287	ha.
<i>Lengte van wegen</i>	872,78	872,78	872,78	km.
asfaltwegen	496,00	496,00	496,00	km.
betonwegen (buitengebied)	2,41	2,41	2,41	km.
klinkerwegen	168,00	168,00	168,00	km.
zandwegen	206,37	206,37	206,37	km.
<i>Verharde wegen (asfalt en klinkerwegen):</i>	666,40	666,40	666,40	km.
in de kom	149,30	149,30	149,30	km.
buiten de kom	517,10	517,10	517,10	km.
<i>Groenbeheer binnen de bebouwde kom</i>				
bomen	11.250	11.055	11.525	st
bermen	187.000	199.831	200.000	m2
gazons	385.000	396.010	410.000	m2
bosplantsoen	235.000	324.410	325.000	m2
hagen	11.000	10.933	10.500	m2
heesters	60.000	58.945	55.000	m2
bodembedekkende sierheesters	90.000	92.991	88.000	m2
vaste planten	1.200	1.449	1.300	m2
AANTAL WONINGEN				
<i>Aantal woningen</i>	16.046	16.120	16.120	
woningen	15.091	15.080	15.080	
wooneenheden	81	84	84	
recreatiewoningen	343	347	347	
capaciteit bijzondere woonbebouwing	531	609	609	

4.2 Samenstelling bestuursorganen

Gemeenteraad

	Zetels	%
C.D.A.	8	32
V.V.D.	8	32
P.v.d.A.	4	16
Groen Links	2	8
D66	2	8
Gemeente Belangen Bronckhorst	1	4
Totaal	25	100

College van burgemeester en wethouders

Henk Aalderink - (burgemeester, VVD)



- Openbare Orde en Veiligheid
- Coördinatie handhaving
- Algemene juridische en bestuurszaken
- Publiekszaken (dienstverleningsconcept)
- Communicatie, voorlichting en promotie
- Dualisering
- Informatisering en automatisering

Paul Seesing - (wethouder CDA) - 1e loco-burgemeester



- Sport en cultuur
- Wegen en groen
- Verkeer en vervoer
- Werk en inkomen

Dorien Mulderije-Meulenbroek - (wethouder VVD) - 2e loco-burgemeester



- Economische zaken
- Coördinatie plattelandsontwikkeling
- Recreatie en toerisme
- Personeel en organisatie

Josephine Steffens - (wethouder VVD) - 3e loco-burgemeester



- Jeugd- en onderwijsbeleid
- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Ouderenbeleid
- Volksgezondheid
- Regiozaken

Arno Spekschoor - (wethouder CDA) - 4e loco-burgemeester



- Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling
- Financiën en belastingen
- Milieu en afval
- Facilitaire zaken

Directie

Arne van Hout, directeur/gemeentesecretaris

Raadsfractie CDA

Harry Franck, Helmichstraat 34, 7223 LE Baak

Marti Hebbink, Halseweg 57a, 7025 ET Halle

Dirk Jan Huntelaar, De Zuylenkamp 21, 6999 LA Hummelo (fractievoorzitter)

Chris Jansen, Bielemansdijk 2, 7021 HT Zelhem

Henk Onstenk, Lindelaan 11, 7221 GB Steenderen

Jannie Rexwinkel - van den Berg, Wolsinkweg 2, 7256 KA Keijenborg

Anny Stapelbroek - Loskamp, Schooltinkweg 7, 7021 MA Zelhem

Hessel Wijngaard, Bakermarksedijk 10, 7223 KJ Baak

Raadsfractie VVD

Gerard van der Bend, Kerkweg 11, 7021 CM Zelhem

Bert Brandenburg, Christinalaan 3b, 7251 AX Vorden (fractievoorzitter)

Eric Höfkes, Kerkekamp 53, 7255 CN Hengelo (Gld)

Henk Bram Lammers, Zutphenseweg 27, 7251 DG Vorden

Thea Lusink, Broekweg 8, 7255 KP Hengelo (Gld)

Geert Jan Oosterhuis, Waarleskamp 38, 7255 WG Hengelo (Gld)

Jaco Voltman, Hackforterweg 46, 7234 SH Wichmond

Bennie Wisselink, Wisselinkweg 1, 7021 MD Zelhem

Raadsfractie PvdA

Johanna Bergervoet - Smeitink, Doetinchemseweg 26, 7021 BS Zelhem

Jan Beverdam, Van der Hardt Abersonlaan 5, 6998 AX Laag Keppel

Peter Glasbergen, Kapelweg 10, 7255 NJ Hengelo (Gld)

Antoon Peppelman, De Garde 4, 7021 ND Zelhem (fractievoorzitter)

Raadsfractie Groen Links

Max Noordhoek, Rijksweg 94b, 6998 AK Laag Keppel (fractievoorzitter)

Herman van Rooijen, 't Hof 3, 7226 LG Bronckhorst

Raadsfractie D66

Anneke Hacquebard, Keppelseweg 34, 6999 AR Hummelo

Johanna Prick, Zelledijk 7, 7251 NB Vorden (fractievoorzitter)

Raadsfractie Gemeente Belangen Bronckhorst

Evert Blaauw, Het Soerlant 5, 7021 NC Zelhem (fractievoorzitter)

4.3 Voorstellen eenmalige projecten

Naast de structurele uitgaven kennen wij de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. In lijn met de Nota Reserves en voorzieningen Gemeente Bronckhorst 2012 worden deze investeringen gedekt uit de algemene reserve. Door het amendement over het Cruiff Court wijkt deze uitkomst af van de cijfers in de Perspectiefnota 2013 - 2016. In deze bijlage staan de voorstellen die **niet** volgen uit TBB-maatregelen. Cijfermatig zijn de projecten verwerkt in de budgetten voor 2013 - 2016.

1A. Besturen, deelprogramma Bestuurscultuur

De jongerendebatten van 2011/2012 zijn geëvalueerd. Uw raad heeft besloten deze debatten structureel te maken, zodat niet steeds iedere twee jaar middelen gevraagd hoeven te worden.

1D. Besturen, deelprogramma Openbare orde, veiligheid en handhaving

Om een aantal redenen is de berging van een vliegtuigwrak nabij Velswijk van belang. Het is mogelijk dat zich in het wrak nog stoffelijke resten bevinden van bemanningsleden. Ook is het zeer waarschijnlijk dat zich tussen de wrakstukken nog zware explosieven bevinden en er kunnen zich nog milieuvervuilende stoffen in de bodem bevinden. Van de totale bergingskosten wordt 70% door het Rijk betaald. Het restant (€ 120.000) moet lokaal worden betaald. Het voorstel gaat ervan uit dat de gemeente zal zoeken naar partijen die mee betalen en dat de gemeente maximaal € 50.000 euro voor haar rekening neemt.

2A. Wonen en werken, deelprogramma Wonen

Vanaf 2013 start voor het bestemmingsplan Buitengebied een vervolg actualiseringstraject (wettelijke plicht). Er zijn twee trajecten mogelijk; weer deelplannen actualiseren of kiezen voor één plan Bronckhorst. Wij hebben in de Perspectiefnota gekozen voor één totaalplan voor het buitengebied van Bronckhorst. In 2014 is de afronding van het bestemmingsplan buitengebied aan de orde.

2B. Wonen en werken, deelprogramma Werken

Na inventarisatie van de situatie op de bedrijventerreinen in Baak, Hengelo, Vorden en Zelhem (2008) is met de ondernemers een plan van aanpak opgesteld op welke wijze de kansen en knelpunten voor een duurzame revitalisering zullen worden opgepakt. Hiervoor hebben wij bij de Provincie Gelderland subsidie voor de revitalisering aangevraagd en ontvangen. Om in aanmerking te kunnen komen is co-financiering van de gemeente een voorwaarde. De jaarlijks geplande gemeentelijke bijdrage van € 75.000 gedurende zeven jaar moet voldoende zijn.

2C. Wonen en werken, deelprogramma Plattelandsontwikkeling

Het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) is in 2009 vastgesteld. Wij voeren dit uit samen met Lochem en Zutphen. In het bijbehorend uitvoeringsprogramma is een scala aan projecten genoemd. Waar mogelijk spelen wij daarbij in op bijdragemogelijkheden in het kader van de Wet Investerings Landelijk Gebied (Provinciaal meerjaren programma – PMJP). Om in aanmerking te kunnen komen voor provinciale subsidie, is co-financiering van de gemeente een voorwaarde. De projecten in voorbereiding vergen een co-financieringsbudget in de jaren 2013 en 2014 van elk € 200.000.

3B. Ontspannen, deelprogramma Toerisme

De ontwikkelingsvisie Bronckhorst bevat de uitvoeringsmaatregelen om ontwikkeling van toerisme in Bronckhorst (beter) samen te laten gaan met behoud van de leefbaarheid van Bronckhorst. Daarnaast willen wij daarmee stimuleren dat bezoekers aan stad Bronckhorst

andere toeristische parels in de gemeente gaan bezoeken ("Parels rijgen"). In 2013 is de afronding van alle maatregelen gepland.

6B. Beheren, deelprogramma Verkeer en vervoer

Het gemeentelijk verkeers- en vervoerbeleid is in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) vastgelegd en dat plan kent geen einddatum. Bij het beleid hoort ook een uitvoeringsprogramma. U heeft als raad ervoor gekozen jaarlijks bij de begrotingsbehandeling te bepalen welk bedrag gereserveerd wordt voor de uitvoering van het GVVP. Voor de jaarschijven wordt vooralsnog een vast bedrag van € 100.000 per jaar aangehouden.

De voormalige gemeente Hummelo en Keppel en de Provincie Gelderland hebben in 2004 een overeenkomst gesloten over de kosten voor ombouw van de N330. Het gemeentelijke aandeel daarin is uitbetaald. Het nu geraamde projectbudget willen wij inzetten voor verkeersaanpassingen aan de wegen die aan onze gemeente worden overgedragen na realisatie van de ombouw. De uitvoeringsfasering van de provinciale werkzaamheden maken dat in 2013 de verkeersaanpassingen uitgevoerd kunnen worden.

4.4 Recapitulatie TBB

In deze bijlage van de programmabegroting geven wij een overzicht van de begrotingscijfers, ingericht volgens de thema's van de TBB-visie. Het overzicht van de voortgang bij de financiële effecten van alle TBB-maatregelen staat opgenomen in de conclusie van paragraaf Toekomstbestendig Bronckhorst (paragraaf 2.8.8). Ook de toelichting op iedere maatregel is daar terug te vinden.

Visie thema TBB	Rekening	Begroting				
	2011	2012 (na wijz.)	2013	2014	2015	2016
totaal lasten						
accommodaties	5.687	2.972	2.869	2.741	2.626	2.619
dekkingsmiddelen	5.235	2.099	1.079	1.376	1.362	1.344
dienstverlening	11.913	16.186	16.890	16.651	16.342	16.217
economie	4.744	2.098	1.800	1.644	1.460	1.433
kindvoorzieningen	4.324	3.886	4.177	4.306	4.023	3.963
ruimte	28.782	14.845	13.857	13.193	12.969	12.985
zorg en welzijn	24.373	23.289	21.498	20.396	19.972	19.926
totaal lasten	85.057	65.375	62.171	60.307	58.755	58.486
totaal baten						
accommodaties	-854	-700	-714	-714	-714	-714
dekkingsmiddelen	-57.956	-41.401	-41.456	-40.398	-39.127	-39.021
dienstverlening	-2.607	-2.194	-2.085	-2.272	-2.372	-2.372
economie	-1.188	-999	-531	-453	-405	-378
kindvoorzieningen	-235	-84	-85	-85	-85	-85
ruimte	-9.607	-9.030	-7.943	-7.943	-7.941	-8.032
zorg en welzijn	-12.611	-11.038	-9.162	-8.506	-8.214	-8.214
totaal baten	-85.057	-65.446	-61.977	-60.372	-58.858	-58.817
Saldo	0	-71	194	-65	-103	-331

4.5 Verloop algemene reserve 2013 - 2016

Specificatie verloop algemene reserve

	2012	2013	2014	2015	2016
Programmabegroting	34.767	37.329	34.876	34.043	32.089
Toevoegingen raadsplanning programmabegroting	454	818	896	704	859
7B Rente (bufferdeel)	454	472	472	472	472
7B Rente		346	424	232	387
Toevoeging na programmabegroting	4.083				
7B Resultaat 2011	4.083				
Onttrekkingen raadsplanning in programmabegroting	- 595	- 2.571	1.229-	1.558-	293-
1A Jongerendebatten		- 15		- 15	
1B Deelname Achterhoek Connect		- 20			
1D Berging vliegtuigwrak		- 50			
2A Bestemmingsplan buitengebied (vervolg)		- 100	- 100		
2B Revitalisering bedrijventerreinen	- 75	- 75	- 75	- 75	- 75
2C Uitvoering LOP	- 200	- 200	- 200		
3A Bijdrage dorpshuizen/kulturhusen	- 75				
3B Ontwikkelingsvisie Bronckhorst	- 115	- 20			
3B Privatisering buitensportaccommodaties		- 1.591	- 621	- 1.243	
6A Deelname AGEM		- 30	- 23	- 15	- 8
6A Herinrichting Dorpsstraat en Keppelseweg Hummelo		- 250			
6A GVVP	- 100	- 100	- 100	- 100	- 100
6A Verbeteren zandwegen		- 110	- 110	- 110	- 110
6A Ontmantelen hondentoiletten		- 10			
7C Programmatuur financiën	- 30				
Onttrekkingen na programmabegroting	- 1.380	-	-	-	-
Diverse Resultaatbestemmingen 2011 (jaarrekening 2011)	- 1.380				
Jaarresultaat		- 700	- 500	- 1.100	- 900
7B Bij doorrekening verwachte jaarresultaten		- 700	- 500	- 1.100	- 900
Saldo aansluitend op geprognostiseerde balans	37.329	34.876	34.043	32.089	31.755
Saldo Algemene reserve (incl. nagekomen wijzigingen)	37.329	35.247	34.083	31.979	31.545
Nagekomen mutaties	371	331-	150-	100-	96-
Uitvoering actieprogramma regionale woonvisie (fasering bestemming resultaatbestemming jaarrekening 2011)	341	230-	60-	14-	13-
RUD Achterhoek, organisatiekosten		101-	90-	86-	83-
Programmatuur financiën, vrijval	30				
Saldo Algemene reserve	37.700	34.916	33.933	31.879	31.449

- = onttrekking; + = toevoeging

Ontwikkeling vrij ruimte algemene reserve per 1 januari

	2013	2014	2015	2016	2017
Saldo Algemene reserve aanvang boekjaar	37.700	34.916	33.933	31.879	31.449
Af:					
Bufferfunctie	11.500	11.500	11.500	11.500	11.500
Blokkade inkomensfunctie (€ 925.000 rente)	104	1.383	6.116	8.001	8.624
Vrije ruimte	26.096	22.033	16.317	12.378	11.325

Verschil vrije ruimte met perspectiefnota

	perspectiefnota (2013 t/m 2016)	begroting (2013 t/m 2016)
Saldo vrije ruimte per 01-01-2013	+ 37.329	+ 37.700
Af:		
Bufferfunctie	- 11.500	- 11.500
Blokkade inkomensfunctie (€ 925.000 rente)	- 8.114	- 8.001
Onttrekkingen (exclusief TBB-maatregelen)	- 1.720	- 2.950
Onttrekkingen TBB-maatregelen	- 4.482	- 4.001
Onttrekking begrotingstekort	- 8.707	- 3.200
Bij:		
Toevoegingen	+ 1.888	+ 3.277
Vrije ruimte bij aanvang van het boekjaar	+ 4.694	+ 11.325

(+ = overschot; - = tekort)

4.6 Overzicht producten per deelprogramma

Onderstaande overzichten vanuit de financiële administratie zijn informatief bedoeld. Ze geven u inzicht in welke producten binnen een deelprogramma vallen en welke baten en lasten daar onder vallen. Het laat de cijfers van begrotingsjaar 2013 zien.

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
P_1A_ BESTUURSCULTUUR			
1A01 Gemeenteraad	818	0	818
1A02 Commissies	6	0	6
1A03 Griffierfunctie	335	0	335
1A04 Rekenkamer	34	0	34
1A05 College	817	0	817
1A08 Commissie bezwaar- en beroepschriften	181	0	181
1A09 Bestuurlijke projecten / reorganisaties	3.483	0	3.483
Totaal	5.674	0	5.674

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
P_1B_ SAMENWERKING MET MEDE-OVERHEDEN			
1B01 Regionale samenwerking	289	0	289
1B02 Internationale contacten	101	0	101
Totaal	390	0	390

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
P_1C_ DIENSTVERLENING			
1C01 Regulering APV/bijzondere wetten	694	-27	667
1C02 Vastgoedregistratie	551	-1	550
1C03 Straatnaamgeving en huisnummering	164	0	164
1C04 Verkiezingen	31	0	31
1C05 Burgerlijke stand	281	-66	215
1C06 Rijbewijzen	308	-204	104
1C07 Reisdocumenten	360	-323	37
1C08 Gemeentelijke basisadministratie	402	-19	383
Totaal	2.792	-640	2.152

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
P_1D_ OPENBARE ORDE, VEILIGHEID EN HANDHAVING			
1D01 Veiligheidsbeleid	10	0	10
1D02 Pro-actie	187	0	187
1D03 Preparatie	1.881	0	1.881
1D04 Repressie	226	0	226
1D05 Nazorg bij bestrijding	7	0	7
1D06 Rampenbestrijding (bijdr.reg.brandweer)	73	0	73
1D07 Dierenbescherming	42	0	42
Totaal	2.427	0	2.427

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
P_2A_ WONEN			
2A01 Structuurplanning/-visies	261	0	261
2A02 Bestemmingsplannen	1.364	-497	867
2A03 Bouwtoezicht	394	0	394
2A04 Vergunningverlening	925	-928	-2
2A05 Welstand	88	0	88
2A06 Overige maatregelen RO/ volkshuisvesting	412	-2	410
2A07 Bouwgrondexploitatie	636	-182	454
2A08 Vastgoedbeheer gemeente- eigendom	439	-51	388
Totaal	4.520	-1.660	2.860

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
P_2B_ WERKEN			
2B01 Algemeen economisch beleid	184	0	184
2B02 Markten en standplaatsen	13	0	13
2B03 Agrarische zaken	13	-0	13
Totaal	210	-0	210

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
P_2C_ PLATTELANDSONTWIKKELING			
2C01 Natuurbescherming	528	-62	467
2C02 Natuur- en milieu-educatie	0	0	0
Totaal	528	-62	467

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
P_2D_ LEEFBAARHEID			
2D01 Stedelijke vernieuwing	180	-3	177
Totaal	180	-3	177

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
P_3A_ MEEDOEN			
3A01 Bibliotheekwerk	719	-123	596
3A02 Beleid kunst en ontspanning	17	0	17
3A03 Muziekonderwijs	85	0	85
3A04 (overige) kunstzinnige vorming	113	0	113
3A05 Zwembaden binnen	193	0	193
3A06 Zwembaden buiten	775	-172	603
3A07 Sportaccommodaties binnen	1.189	-455	734
3A08 Sportaccommodaties buiten	28	-1	27
3A09 Groene sportvelden	405	-63	342
3A10 Bevordering sportdeelname	209	0	209
3A11 Accommodaties voor kunst en cultuur	44	0	44
3A12 Culturele activiteiten	48	0	48
3A13 Mediazaken	20	0	20
3A14 Recreatieve verenigingen	25	0	25
3A15 Speelvoorzieningen	267	0	267
3A16 Evenementen	46	-5	41

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
3A17 Volkstuinen	0	-4	-4
3A18 Beheer gemeentelijke monumenten	91	-0	90
3A19 Gratis toegang musea/ oudheidskamers	11	-3	8
3A20 Gemeentearchief / streekarchief	145	0	145
3A21 Overige scheppende/beeldende kunst	0	0	0
3A22 Overig club- en buurthuiswerk	279	-22	256
Totaal	4.709	-849	3.861

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
P_3B_ TOERISME			
3B01 Recreatievoorzieningen niet betaald	205	0	205
3B02 Stimulering toerisme	309	0	309
Totaal	515	0	515

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
P_4A_ ONDERWIJSHUISVESTING			
4A01 Onderwijshuisvesting openb.basisonderw.	810	-2	808
4A02 Onderwijshuisvesting bijz.basisonderwijs	1.267	-6	1.262
4A03 Onderwijshuisvest. bijz.voortgez.onderw.	163	-1	162
Totaal	2.240	-9	2.231

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
P_4B_ ONDERWIJS			
4B01 Ov.gemeensch.uitg. en ink. vh onderwijs	332	0	332
4B02 Overige gemeensch.uitg. en ink. O.B.O.	23	0	23
4B03 Onderwijsachterstandenbeleid	32	-10	22
4B04 Leerlingenvervoer	990	-37	954
4B05 Leerplicht/region.meld- en coörd.cent.	94	0	94
4B06 Onderwijsbegeleiding	0	0	0
4B08 Kinderdagopvang	92	0	92
4B09 Peuterspeelzalen	374	-30	344
Totaal	1.937	-76	1.860

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
P_5A_ OUDEREN			
5A01 Overige tehuizen	386	-1	385
Totaal	386	-1	385

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
P_5B_ JEUGD			
5B01 Jeugd- en jongerenwerk	296	0	296
Totaal	296	0	296

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
P_5C_WERK, INKOMEN EN VOORZIENINGEN			
5C01 WMO uitvoering	6.910	-752	6.158
5C02 Overig maatschappelijk werk	501	0	501
5C05 Overige gehandicaptenzorg	41	0	41
5C06 Opvang asielzoekers	39	0	39
5C07 Overige integratie en inburgering	0	0	0
5C08 Beleid inkomen	3.862	-3.126	735
5C09 Participatiebudget	866	-441	426
5C12 Verstrekkingen voorzien.voor huishouden	323	0	323
5C13 Verstrekkingen overige kosten	429	-17	412
5C14 Sociale werkvoorziening	4.711	-4.694	18
Totaal	17.683	-9.030	8.653

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
P_5D_GEZONDHEIDSZORG			
5D01 Beleid maatschappelijke zorg	572	0	572
5D02 Overige openbare gezondheidszorg	629	0	629
5D03 Jeugdgezondheidszorg (uniform)	449	0	449
5D05 Indicatiestellingen/zorgloket	0	0	0
5D06 Ambulancevervoer	0	0	0
Totaal	1.650	0	1.650

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
P_6A_MILIEU			
6A01 Beheer en onderhoud riolering	3.127	0	3.127
6A02 Rioolheffing	42	-3.906	-3.864
6A03 Huishoudelijk afval algemeen	346	-216	129
6A04 Papier huishoudelijk afval	2	0	2
6A05 Overige fracties huishoudelijk afval	2.302	0	2.302
6A06 Inkomsten afvalst.heff./reinigingsrecht	0	-3.118	-3.118
6A07 Inningskosten afvalst.heff./reinig.recht	88	0	88
6A08 Milieubeleid/-programma	61	0	61
6A09 Klimaat en energie	101	-114	-12
6A10 Milieuvoorlichting	66	0	66
6A11 Handhaving milieubeheer	472	0	472
6A12 Bodembescherming	69	0	69
6A13 Geluidhinder	16	0	16
6A14 Ongediertebestrijding	84	-4	80
Totaal	6.776	-7.358	-582

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
P_6B_ VERKEER EN VERVOER			
6B01 Straatmeubilair	56	0	56
6B02 Bermen	574	0	574
6B03 Ov.beheer/onderhoud wegen,str, pleinen	2.784	-61	2.723
6B04 Straatreiniging	80	0	80
6B05 Gladheidsbestrijding	166	0	166
6B06 Openbare verlichting	367	-42	325
6B07 Overige verkeersmaatregelen	467	-8	460
6B08 Overige parkeervoorzieningen	28	0	28
6B09 Veerdiensten	6	0	6
6B10 Openbaar vervoer	1	-0	0
Totaal	4.530	-110	4.420

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
P_6C_ OPENBAAR GROEN			
6C01 Openbaar groen/parken/ plantsoenen	1.413	-4	1.409
6C02 Lijkbezorging	404	-407	-3
Totaal	1.816	-411	1.406

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
P_7A_ BELASTINGEN			
7A01 Lasten die samenhangen met de inning ozb	227	-17	210
7A02 Baten van de ozb gebruikers	0	-616	-616
7A03 Baten van de ozb eigenaren	0	-5.299	-5.299
7A04 Uitvoering Wet waard.onroerende zaken	654	0	654
7A05 Toeristenbelasting	0	-295	-295
7A06 Forensenbelasting	0	-44	-44
Totaal	882	-6.272	-5.390

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
P_7B_ GELDMIDDELEN			
7B01 Algemene baten en lasten	799	-31.672	-30.873
7B02 Geldleningen	262	-3.093	-2.831
7B03 Beleggingen/deelnemingen	19	-732	-713
Totaal	1.079	-35.497	-34.418

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
P_7C_ BEDRIJFSVOERING			
7C01 Saldo van kostenplaatsen	951	0	951
Totaal	951	0	951